

Polska Organizacja Turystyczna

FREKWENCJA W ATRAKCJACH TURYSTYCZNYCH W ROKU 2022

*Opracowanie:
Prof. AWF dr hab. Zygmunt Kruczek
Współpraca mgr Karolina Nowak*

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

Kraków – Warszawa 2023

Spis treści

1. WRPROWADZENIE.....	3
2. TRENDY I ZMIANY W TURYSTYCE W POLSCE W OKRESIE 2019-2022.....	5
3. OPIS METODOLOGICZNY BADAŃ.....	10
3.1. Źródła informacji o frekwencji w atrakcjach turystycznych	10
3.2. Problemy pomiaru i szacowania frekwencji w atrakcjach turystycznych	11
3.3. Porównanie danych GUS i Agencji Selectiv – frekwencja w atrakcjach	13
4. FREKWENCJA W ATRAKCJACH TURYSTYCZNYCH W ROKU 2022 WG TYPÓW ATRAKCJI.....	16
4.1. Atrakcje przyrodnicze	16
4.2. Atrakcje dziedzictwa kulturowego	20
4.3. Atrakcje tworzone specjalnie dla turystów	30
4.4. Eventy (imprezy, wydarzenia)	35
5. ATRAKCJE TURYSTYCZNE WG REGIONÓW	37
6. ANALIZA OPINII I OCEN DLA WYBRANYCH ATRAKCJI TURYSTYCZNYCH NA PLATFORMACH INTERNETOWYCH.....	39
6.1. Wybór platform i atrakcji	39
6.2. Oceny i opinie o wybranych atrakcjach turystycznych	42
6.3. Wnioski z badań atrakcji turystycznych w mediach społecznościowych i na platformach podróżniczych.....	44
LITERATURA	46
Wykaz opracowanych raportów:	47
INDEKSY	48
Spis rycin.....	48
Spis tabel	48
ANEKS - Zestawienie tabelaryczne frekwencji w atrakcjach turystycznych w 2019 - 2021 roku wg typów atrakcji i województw	49

1. WPROWADZENIE

Opracowanie „Frekwencja w atrakcjach turystycznych w roku 2022” nawiązuje do wcześniejszych raportów odwiedzalności atrakcji turystycznych. Składa się z wprowadzenia i sześciu części opisowych oraz zestawienia tabelarycznego.

Na początku umieszczono rozdział prezentujący trendy w turystyce wraz z oceną zmian jakie miały miejsce w latach 2019-2022. W kolejnym rozdziale opisano zastosowaną metodologię badań. Porównano w nim również dane Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) o frekwencji, na podstawie otrzymanych od gestorów obiektów sprawozdań K-02, z szacunkami przygotowanymi przez Agencję Selectiv, opartymi na logowaniach telefonii komórkowej.

Czwarty, zasadniczy rozdział, zawiera analizę frekwencji w atrakcjach przeprowadzoną wg wyróżnionych czterech typów atrakcji (atrakcje przyrodnicze, atrakcje dziedzictwa kulturowego, obiekty specjalnie tworzone dla turystów, imprezy i wydarzenia). W rozdziale piątym przedstawiono rozmieszczenie atrakcji w regionach (województwach).

Rozdział szósty prezentuje ocenę 40 wybranych topowych atrakcji w mediach społecznościowych. Przeanalizowano zamieszczone przez internatów opinie na najbardziej popularnych wśród turystów portalach tj. TripAdvisor, Facebook i Google.

Rozdział siódmy zawiera wskazanie dalszych kierunków badań, szczególnie w odniesieniu do możliwości wykorzystania danych telefonii komórkowej do oceny frekwencji w niebiletowanych atrakcjach.

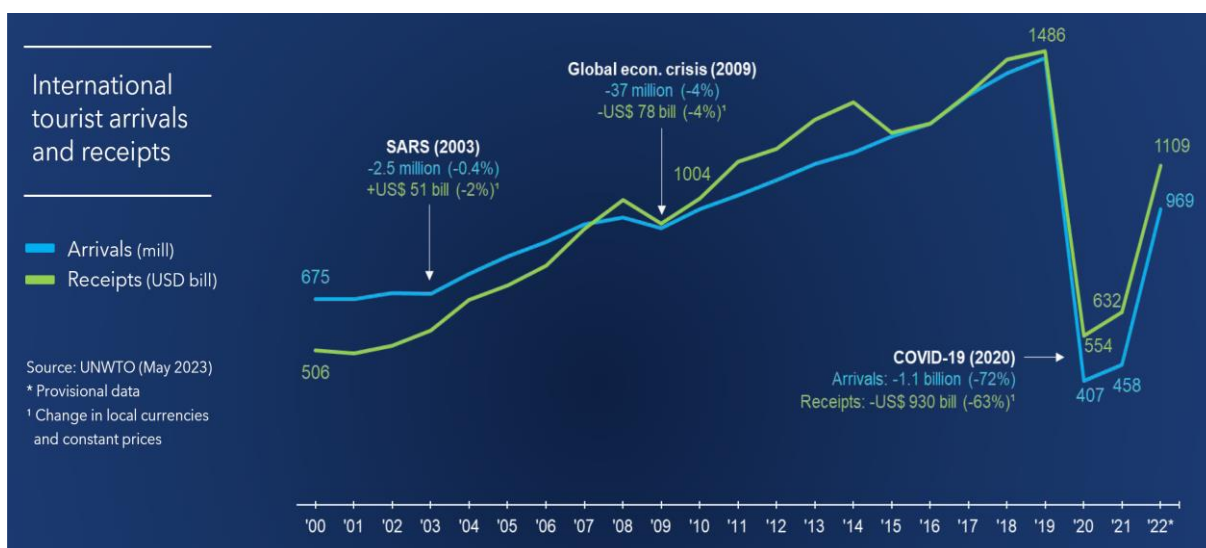
Integralną częścią raportu jest zestawienie tabelaryczne zawierające wykaz atrakcji pogrupowanych wg województw oraz czterech rodzajów. Dla lepszej orientacji, w tabelach poszczególne grupy atrakcji zaznaczono różnymi kolorami. Zestawiono również wykorzystaną w raporcie literaturę. Załączone do raportu tablice sporządzono w oparciu o dostarczone przez GUS dane dla frekwencji w muzeach i niektórych placówkach paramuzealnych. Niestety, znacząca część tych placówek nie znalazła się w wykazach GUS. Są to najczęściej obiekty prywatne, których właściciele nie wysyłają sprawozdań do GUS, a na zapytanie o frekwencję na ogół odmawiają udzielanie informacji. Podobna sytuacja dotyczy innych atrakcji, takich jak parki rozrywki, parki wodne, prywatne ogrody zoologiczne, parki safari. Analizowano również raporty z badań

ruchu turystycznego prowadzonych w poszczególnych województwach z inicjatywy władz samorządowych lub regionalnych organizacji turystycznych, sprawozdania z działalności poszczególnych obiektów, wywiady z gestorami atrakcji zamieszczone w mediach oraz szacunki frekwencji.

Dziękujemy Regionalnym Organizacjom Turystycznym za weryfikację i uzupełnienie danych. Ich znajomość lokalnego rynku atrakcji pozwoliła na uzupełnienie danych odnośnie frekwencji.

2. TRENDY I ZMIANY W TURYSTYCE W POLSCE W OKRESIE 2019-2022

W ujęciu globalnym w 2020 r. miał miejsce bezprecedensowy spadek turystyki międzynarodowej (wywołany pandemią COVID-19) o 72% liczby przyjazdów, co cofnęło dynamicznie rozwijającą się turystykę międzynarodową do poziomu z lat 90-tych ubiegłego wieku (Ryc. 1). W 2021 r. w relacji do 2020 r. miało miejsce niewielkie ożywienie turystyki międzynarodowej, natomiast w 2022 r. wzrost liczby turystów jak i wpływów z turystyki był znaczący, niemniej jednak nie osiągnął poziomu roku 2019. W Polsce w pierwszym półroczu 2023 z bazy noclegowej skorzystało 16,4 mln gości, co oznacza wzrost w porównaniu do pierwszego półrocza 2022 roku o 7,1%. Natomiast liczba turystów zagranicznych wzrosła o 35,7% w porównaniu do pierwszego półrocza 2022 roku. Powrót do dawnych trendów w turystyce wg ekspertów UNWTO przypuszczalnie nie nastąpi wcześniej niż w 2024 r.

Rycina 1. Międzynarodowy ruch turystyczny w latach 2020-2022

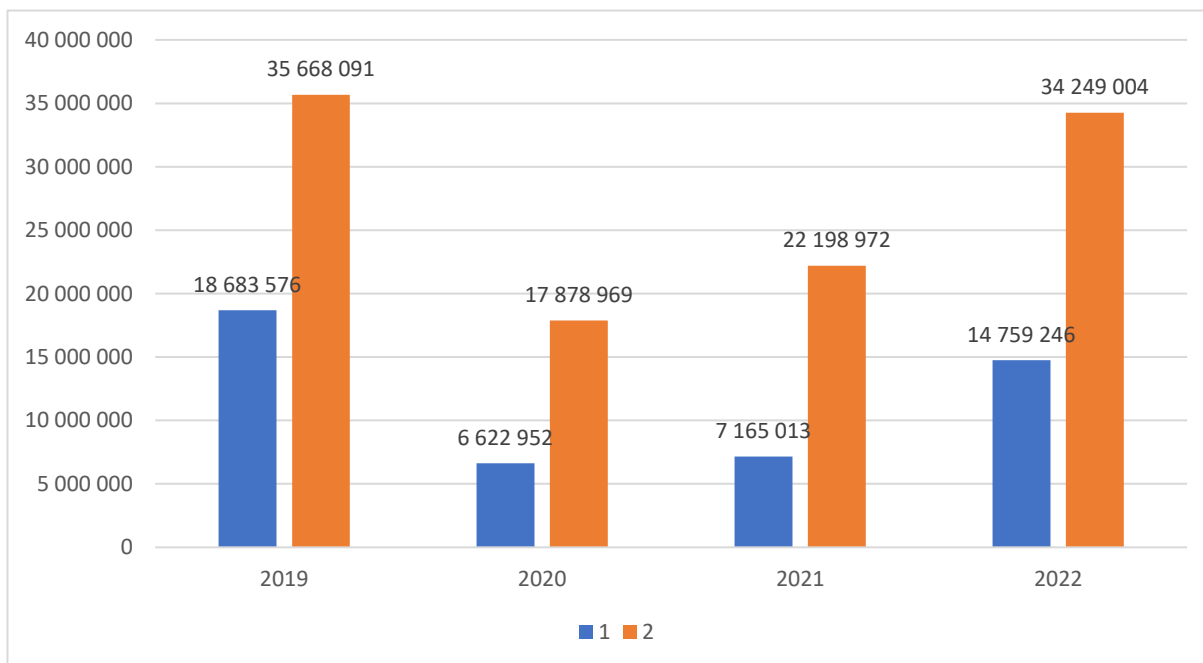
(źródło: UNWTO Highlights, Tourism Barometer, 2023)

W Polsce rok 2022 był kolejnym rokiem, który upłynął pod znakiem walki z epidemią koronawirusa, ale pojawiły się symptomy ożywienia turystyki. Wg danych GUS¹ w 2022 roku mieszkańcy Polski odbyli łącznie 74,4 mln podróży turystycznych. Przeważały podróże krajowe – 61,2 mln, z tego 34,8 mln stanowiły podróże krótkookresowe (2–4 dni). Podróże Polaków zbliżyły się do stanu sprzed pandemii, kiedy to w 2019 roku Polacy odbyli łącznie 75,1 mln podróży. Potwierdzają to dane dotyczące

¹ GUS, *Turystyka w 2022 r.* Warszawa-Rzeszów 2022.

wykorzystania turystycznych obiektów noclegowych. W 2022 r. liczba udzielonych noclegów w tych obiektach była nieznacznie niższa niż w 2019 r. (Ryc. 2). Wydatki mieszkańców Polski na podróże w 2022 roku wyniosły razem 86,6 mld zł, z czego na krajowe wyjazdy z noclegami przypadało 42,1 mld zł. Na zagraniczne wyjazdy z noclegami wydano 33,6 mld zł, a na zagraniczne podróże jednodniowe 10,9 mld zł. Wydatki Polaków na podróże przekroczyły stan sprzed epidemii koronawirusa (w 2019 roku Polacy wydali łącznie 79,5 mld zł), co związane było z globalną inflacją. Zdaniem ekspertów dużą rolę w ożywieniu turystyki krajowej odegrał, wprowadzony w 2020 r., bon turystyczny, który można było realizować jeszcze przez cały rok 2022. Wpłynął on również na zwiększenie frekwencji w atrakcjach turystycznych.

W 2022 r. przyjazdy cudzoziemców do Polski osiągnęły wartość 71,8 mln i nie wróciły jeszcze do poziomu sprzed pandemii, kiedy to w 2019 roku Polskę odwiedziło łącznie 88,5 mln cudzoziemców. Struktura przyjazdów wskazuje na dominację odwiedzających jednodniowych (55,9 mln), turyści z przynajmniej 1 noclegiem stanowili 15,9 mln. Spadek liczby turystów zagranicznych w relacji do roku 2019 był nadal znaczny (o 25%). Potwierdzają to dane ilustrujące liczbę noclegów udzielonych turystom zagranicznym (Ryc. 2).

Rycina 2. Noclegi udzielone turystom w turystycznych obiektach noclegowych w latach 2019-2022

[1 – turyści zagraniczni, 2 - turyści krajowi i zagraniczni],

Źródło: GUS, *Turystyka 2022*, Warszawa-Rzeszów.

Do Polski przyjeżdżali głównie mieszkańcy krajów sąsiednich, którzy w 2022 roku stanowili 65,6% ogółu turystów oraz 98,1% odwiedzających jednodniowych. Wśród odwiedzających nasz kraj przeważali mieszkańcy Niemiec, którzy stanowili największy odsetek zarówno turystów, jak i odwiedzających jednodniowych – odpowiednio 32,7% i 52,6%.

Na cztery najpopularniejsze turystycznie województwa (mazowieckie, małopolskie, dolnośląskie i zachodniopomorskie) przypadało w latach 2019-2022 50,5% całego ruchu turystycznego, w tym aż 65% turystów zagranicznych. Największy udział w ruchu z zagranicy dotyczył głównych polskich miast, czyli Warszawy, Krakowa, Wrocławia, gdzie jednak liczba turystów w 2022 r. była znacząco niższa niż w 2019 r. Z danych Polskiego Instytutu Ekonomicznego² wynika, że średnio o 5% mniej turystów było w każdym miesiącu w okresie styczeń-październik w Polsce w 2022 r. w porównaniu z analogicznym okresem w 2019 r. Przełożyło się to na 1,5 mln mniej turystów w tym okresie.

Według oceny European Travel Commission poziomy sprzed pandemii mają zostać przekroczone dopiero w 2024 roku. Natomiast Tourism Economics spodziewa się, że rynki pozaeuropejskie pozostaną poniżej poziomów sprzed pandemii do 2025 r.³ Prognozy te nie uwzględniały bowiem kolejnego kryzysu wywołanego wojną na Ukrainie, a także narastającej inflacji. W Polsce np. ze względu na sąsiedztwo z krajem objętym wojną spadła liczba zagranicznych turystów, którzy ze względu na obawy o swoje bezpieczeństwo odwołali zaplanowane podróże. Szczególnie widoczne było to w pierwszych miesiącach po agresji Rosji na Ukrainę, kiedy to zagraniczni touroperatorzy masowo anulowali rezerwacje w Polsce.

Zdaniem ekspertów OECD⁴ ożywienie turystyki w 2022 r. było związane ze zniesieniem ograniczeń w podróżowaniu i zwiększeniem tłumionego pandemią popytu. To ożywienie było jednak nietrwałe i nierówne w poszczególnych krajach. Nową niepewność gospodarczą, spowolnienie i niestabilność geopolityczną spowodowała agresja Rosji na Ukrainę. Podczas gdy turystyka krajowa okazała się ważnym kołem zamachowym dla wielu miejsc pracy i firm, to odbudowie nie sprzyjał kryzys związany z rosnącymi kosztami życia. Wywierał on przede wszystkim presję na budżety

---

² https://pie.net.pl/wp-content/uploads/2022/08/Tygodnik-PIE_34-2022.pdf.

³ European Tourism: Trends & Prospects (Q3/2021), ETC.

⁴ Tourism Trends and Policies 2022, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/a8dd3019-en> (dostęp 6.11.2023)

gospodarstw domowych, gdzie pozycje takie jak turystyka, są pierwsze w kolejności do potencjalnych cięć.

Priorytetem pozostaje przywrócenie bezpiecznej mobilności i zaufania konsumentów. Podobnie ważne jest wspieranie ciągle niestabilnych przedsiębiorstw i ośrodków turystycznych borykających się z niedoborem siły roboczej i jej umiejętnościami oraz potrzebami inwestycyjnymi związanymi z urozmaiceniem oferty turystycznej.

Zapewnienie lepszej przyszłości sektorowi turystyki wymaga zajęcia się strukturalnymi słabościami, które hamowały ten sektor w przeszłości, zwłaszcza po to, by uniknąć powrotu nie zrównoważonego rozwoju turystyki, zapewnić miejsca pracy, dobrobyt oraz inne korzyści płynące z napływu turystów do lokalnych społeczności. Patrząc w przyszłość, potrzebne są przyspieszone działania na rzecz zazieleniania przemysłu turystycznego i roli jaką może on odgrywać w zapobieganiu zmianom klimatu. Jednocześnie potrzebne są działania, które zapewnią sektorowi pełne korzystanie z możliwości, jakie stwarza transformacja cyfrowa. Wiele firm turystycznych i miejsc docelowych, pomimo przyspieszonego wdrażania rozwiązań cyfrowych w czasie pandemii, nie zwiększyło dostępu do infrastruktury cyfrowej i w sposób niewystarczający podnosi umiejętności pracowników w tym zakresie.

Zdaniem ekspertów PARP w polskiej turystyce pojawią się takie trendy jak⁵:

- **Usługi luksusowe oraz turystyka doświadczenia** – w związku z bogaceniem się społeczeństwa oraz coraz szerszym dostępem do usług sektora turystyki rosną wymagania klientów wobec usługodawców. Popularne stają się wyjazdy zbudowane wokół specjalnego „autentycznego” doświadczenia, ukierunkowane na przeżywanie pewnych emocji, szukanie wyjątkowych „niepowtarzalnych” doświadczeń, szukanie egzotyki.
- **Usługi zrównoważone, przyjazne środowisku i klimatowi** – w związku ze wzrostem świadomości konsumenckiej i ogólnoswiatowych trendów jest to bardzo ważny obszar rozwoju sektora turystyki. Dzięki zrównoważonemu rozwojowi sektora możliwe będzie tworzenie nowych miejsc pracy w regionach wiejskich, a także rozwój usług nakierowanych na zdrowie czy aktywny wypoczynek.

---

⁵ Ścieżki rozwoju w sektorze turystyki. Notatka prasowa, 04.07.2023, PARP, <https://www.parp.gov.pl/attachments/article/84550/4%20lipca%20info%20prasowe%20turystyka.pdf>.

- **Usługi dla seniorów** – w związku ze zmianami demograficznymi zmieniają się także potrzeby i oczekiwania odbiorców usług turystycznych. Jest to z pewnością wyzwanie, ale też potencjał dla rozwoju tego sektora. Starzenie się społeczeństwa wiąże się z potrzebą rozwijania np. turystyki uzdrowiskowej czy też dalszej poprawy jakości i komfortu podróżowania oraz rozwinięcia oferty usług animacyjnych skierowanych do osób coraz starszych.

3. OPIS METODOLOGICZNY BADAŃ

3.1. Źródła informacji o frekwencji w atrakcjach turystycznych

Dane o frekwencji w atrakcjach pozyskiwano różnymi sposobami. Wśród atrakcji, których liczbę odwiedzających można określić na podstawie biletów największy udział mają muzea. Dane o frekwencji w muzeach, ogrodach zoologicznych w 2022 r. uzyskano z GUS-u w formie arkuszy xls. Natomiast informacje o frekwencji w parkach narodowych i przyrodniczych placówkach edukacyjnych uzyskano z tablic zamieszczonych na stronie GUS, jako suplement do Rocznika Statystycznego Ochrona Środowiska w 2022.

W sumie GUS dostarczył informacji o frekwencji w 1300 muzeach i oddziałach muzealnych oraz obiektach paramuzealnych, takich jak ogrody zoologiczne, botaniczne, dendrologiczne i palmiarnie. Dane z GUS zawierały oprócz globalnej liczby odwiedzających muzea i instytucje paramuzealne, informacje o zwiedzających te obiekty w zorganizowanych grupach (w tym młodzieży szkolnej), a także odwiedzających w czasie "Nocy Muzeów" czy z okazji innych imprez okolicznościowych. Z placówek muzealnych do dalszej analizy zakwalifikowano przede wszystkim obiekty, które wykazały frekwencję powyżej 5 tys. odwiedzających przynajmniej raz w okresie 2019-2022. Zabieg ten był potrzebny dla większej przejrzystości zestawionych tablic atrakcji, zamieszczonych w aneksie w układzie regionalnym i wg typów atrakcji. Zdaniem ekspertów, frekwencja w obiekcie muzealnym poniżej 5 tys. osób w ciągu roku to za mało, aby obiekt ten uznać za atrakcję o znaczeniu regionalnym, ma ona znaczenie lokalne. Takie lokalne muzea i izby najczęściej wykorzystywane są przez wycieczki szkolne z danej miejscowości i okolic.

Informacje o frekwencji w pozostałych atrakcjach zbierano drogą wywiadów mailowych, telefonicznych i kwerendy informacji w mediach. Wykaz atrakcji przypisanych do poszczególnych województw (traktowanych jako regiony turystyczne) rozesłano do Regionalnych Organizacji Turystycznych, z prośbą o przekazanie posiadanych danych o frekwencji i o weryfikację listy atrakcji. Wykorzystano również wiedzę i doświadczenie lokalnych ekspertów.

W odniesieniu do wybranych 40 topowych atrakcji w poszczególnych kategoriach (atrakcje przyrodnicze, kulturowe, parki rozrywki oraz wydarzenia) została przeprowadzona analiza ocen i opinii wystawianych przez turystów w mediach społecznościowych. Posłużono się najbardziej popularnymi wśród turystów portalami,

tj. TripAdvisor, Facebook i Google. Analizy opinii w mediach społecznościowych są coraz bardziej popularnym kierunkiem badań stosowanym zwłaszcza w marketingu, a nazywanym popularnie etnografią wirtualną⁶.

Źródłem informacji były także regionalne katalogi atrakcji turystycznych i katalogi produktów turystycznych. Były one pomocne w weryfikowaniu i uzupełnianiu wykazu atrakcji. W tym samym celu prowadzono również kwerendę stron internetowych atrakcji.

Czytelność załączonych w aneksie tablic poprawia stosowanie kolorów oznaczających poszczególne typy atrakcji. Wydzielono grupy i jedną podgrupę, jaką są muzea (do tych ostatnich dysponowano największą bazą informacji). Atrakcje przyrodnicze oznaczono kolorem zielonym, atrakcje kulturowe, stworzone przez człowieka ale w innym celu niż przyciąganie turystów, oznaczono kolorem czarnym. W tej grupie wydzielono, jako odrębny zbiór muzea oznaczone kolorem brązowym. Kolor niebieski zarezerwowano dla atrakcji tworzonych specjalnie dla turystów, takich, jak parki rozrywki, parki miniatur, parki wodne, termy, a kolor fioletowy oznacza atrakcje typu wydarzenia, imprezy, eventy.

3.2. Problemy pomiaru i szacowania frekwencji w atrakcjach turystycznych

Pozyskanie informacji o frekwencji w atrakcjach turystycznych jest poważnym problemem. Wiąże się to zarówno z naturą samych atrakcji, jak i obowiązującym stanem prawnym. Tylko część atrakcji udostępniana jest odpłatnie, co pociąga za sobą biletowanie odwiedzających i tym samym stwarza możliwość tworzenia baz statystycznych. Dotyczy to przede wszystkim muzeów, niektórych zabytków, parków rozrywki, imprez oraz części parków narodowych. W odniesieniu do parków narodowych GUS publikuje syntetyczne, często szacunkowe, dane o poszczególnych parkach w swoich rocznikach statystycznych.

Dane statystyczne odnośnie frekwencji podawane przez placówki muzealne wymagają interpretacji. Sama liczba odwiedzających w ciągu roku i jej zmiany nie objaśniają przyczyn wzrostu lub spadku frekwencji. W wypadku muzeów mamy do czynienia z wystawami czasowymi, warsztatami, nocami muzeów i dniami dziedzictwa stymulującymi frekwencję. Dlatego poznanie przyczyn zmian, a w dalszej kolejności czynników determinujących frekwencję, jest możliwe dopiero po przeanalizowaniu

---

⁶ Cichocki P., Jędrecki T., Zydel R. 2012. Etnografia wirtualna [w:] Jemielniak D. (red.) Badania jakościowe, PWN, Warszawa.

wszystkich składowych frekwencji w muzeach. W wypadku muzeów składających się z wielu oddziałów powszechną praktyką jest sumowanie liczby odwiedzających ze wszystkich podległych placówek. Doświadczenie pokazuje jednak, że ta sama osoba odwiedza wiele placówek tego samego muzeum, co zawyża statystykę.

Innym problemem jest dodawanie do liczby odwiedzających takich obiektów jak Pałace Królewskie w Warszawie (Pałac w Łazienkach i w Wilanowie) osób spacerujących w ogrodach, co daje przesadzone, milionowe wartości frekwencji w tych obiektach.

Zdecydowana większość atrakcji, zwłaszcza takich, jak zabytki – obiekty architektury, techniki, pomniki, miasta lub dzielnice wpisane na listę UNESCO czy listę Pomników Historii, nie mają monitoringu frekwencji odwiedzających. W przypadku Warszawy, Krakowa, Zamościa, Bydgoszczy i Torunia prowadzone są z inicjatywy samorządów badania ruchu turystycznego, ale wyniki publikowane w raportach z tych badań nie pozwalają na szacowanie frekwencji.

Frekwencja na festiwalach, imprezach plenerowych, inscenizacjach bitew, koncertach cyklicznych, jarmarkach, konkursach jest również podawana szacunkowo. W zależności od szacujących (organizatorzy, władze samorządowe, organizacje turystyczne, policja), wartości te są mniej lub więcej zawyżone i bardzo nieprecyzyjne. Szansę na bardziej dokładny monitoring frekwencji w atrakcjach plenerowych i wydarzeniach stwarza analiza logowań w telefonii komórkowej. W rozdziale 3.3. porównano dane podane przez GUS do danych uzyskanych z analiz logowania w telefonii komórkowej, które Agencja Selectivv wykonała dla Warszawy i woj. mazowieckiego.

W 14 parkach narodowych oraz podległych im rezerwach w ostatnich latach montowane są czujniki ruchu firmy EkoCounter pozwalające na rejestrację odwiedzających. Jednak na razie są to nieliczne przypadki, w dodatku tak uzyskane wyniki również nie należą do precyzyjnych ze względów technicznych. Wykorzystanie ich do szacowania frekwencji w obiektach przyrodniczych wymaga współpracy z gestorami parków i rezerwatów czy innych obiektów⁷.

---

⁷ Buchwał A., Fidelus J., (2010). Monitoring ruchu turystycznego przy użyciu czujników ruchu, [w:] Nauka a zarządzanie obszarem Tatr i ich otoczeniem, t. III.

3.3. Porównanie danych GUS i Agencji Selectivv – frekwencja w atrakcjach

GUS opracowuje dane o frekwencji w muzeach i obiektach paramuzealnych na podstawie przesyłanych przez te obiekty sprawozdań. Do przekazywania danych obligują odpowiednie przepisy prawa (ustawa o statystyce publicznej). Obowiązkiem sprawozdawczym objęte są wszystkie muzea (łącznie z oddziałami) oraz jednostki o charakterze paramuzealnym. Zakres badania obejmuje: działalność wystawienniczą, kulturalno-edukacyjną i wydawniczą, infrastrukturę i wyposażenie obiektów, konserwacja i digitalizacja zbiorów oraz osoby zatrudnione. Muzea i instytucje paramuzealne przekazują do GUS (oddział w Krakowie) na specjalnym formularzu K-02 informacje o globalnej liczbie odwiedzających dany obiekt (z wyodrębnieniem liczby odwiedzających w grupach zorganizowanych, w tym młodzieży szkolnej), ale także korzystających z biletów ulgowych i bezpłatnych wejść. Podają również w odniesieniu do muzeów liczbę odwiedzających w ramach nocy muzeów.

Od kilku lat warszawska Agencja Selectivv oferuje badania ruchu turystycznego. Dane wykorzystane do analizy pochodzą z hurtowni danych DMP3 Selectivv4, a pozyskane zostały w wyniku zapytań oraz wyświetleń reklam w kanale mobilnym, jak również od wydawców aplikacji. W skład rozwiązań technologicznych, wykorzystywanych w badaniach, wchodzi również platforma Selectivv DSP, służąca do zakupu powierzchni reklamowej w kanale mobilnym zgodnie z metodologią RTB5. Rozwiązanie to umożliwia m.in. określenia liczebności turystów i odwiedzających jednodniowych, która jest szacowana na podstawie liczby użytkowników telefonów komórkowych zarejestrowanych w koordynatach GPS danej atrakcji. Takie badania zostały zrealizowane dla woj. kujawsko-pomorskiego, zachodniopomorskiego oraz lubelskiego.

W 2023 r. Agencja Selectivv przygotowała ranking atrakcji turystycznych w województwie mazowieckim (top50) za okres 2019-2022. W Tabeli 1. zestawiono dane za rok 2019 i 2022 podane przez GUS oraz Selectivv dla 22 biletowanych atrakcji. Porównanie tych danych wskazuje na niedoszacowanie wielu atrakcji. Na ten problem wskazywano już wcześniej w odniesieniu do zaprezentowanych przez Selectivv wyników dla woj. kujawsko-pomorskiego⁸.

---

⁸ <https://pomorska.pl/turysta-na-telefon-czyli-najnowsze-badania-ruchu-turystycznego-w-regionie-mocno-kontrowersyjne/ar/c7-15837421>.

Jak wynika z Tab.1. najbardziej niedoszacowanym, metodę Selectivv, obiektem jest Zamek Królewski w Warszawie, który wg GUS miał w 2022 r. 1,7 mln odwiedzających, a Selectivv szacuje frekwencję na zaledwie 0,5 mln. Podobna sytuacja niedoszacowania ma miejsce w odniesieniu do Muzeum Narodowego w Warszawie, Muzeum Sportu i Turystyki, Centrum Nauki Kopernik, Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu, Muzeum Romantyzmu w Opinogórze, Stacji Muzeum w Warszawie i Muzeum Jana Kochanowskiego w Czarnolesie. Natomiast, wyższą frekwencję, w porównaniu z danymi GUS, szacuje Selectivv dla Muzeum Powstania Warszawskiego, Muzeum Chopina w Żelazowej Woli i Miejskiego Ogrodu Zoologicznego w Warszawie. Zbliżone wartości w obydwu źródłach dotyczą Muzeum Pałacu Króla Jana w Wilanowie, Muzeum POLIN czy Muzeum na Zamku w Liwie. Rozbieżność danych w niektórych wypadkach jest znaczna, dlatego przyczyny niedoszacowania lub przeszacowania wymagają odrębnej analizy zastosowanej przez Agencję Selectivv w tych badaniach metody.

Tabela 1. Porównanie danych GUS i Selectivv odnośnie frekwencji w atrakcjach turystycznych woj. mazowieckiego w latach 2019 i 2022

NAZWA ATRAKCJI	Selectivv 2019	GUS 2019	Selectivv 2022	GUS 2022
1. MUZEUM NARODOWE W WARSZAWIE	213 089	201 600	182 097	472 892
2. MUZEUM SPORTU I TURYSTYKI	30 123	18 034	28 848	43 015
3. MUZEUM IM.JACKA MALCZEWSKIEGO W RADOMIU	31 020	10 883	27 507	32 194
4. MUZEUM AZJI I PACYFIKU	16 985	7 734	19 802	26 991
5. ZAMEK KRÓLEWSKI W WARSZAWIE - MUZEUM	165 016	1 168 821	493 666	1 755 262
6. MUZEUM KULTURY KURPIOWSKIEJ W OSTROŁĘCE		8 220	8 325	14 919
7. MUZEUM DIECEZJALNE W SIEDLCACH	3 918	9 700	6 939	7 500
8. MUZEUM WSI MAZOWIECKIEJ W SIERPCU	12 160	84 624	47 616	90 865
9. MUZEUM PAŁACU KRÓLA JANA III W WILANOWIE” 10. (Razem z odwiedzającymi tylko ogrody)	900 267	1 668 820	2 100 131	2 265 896
11. MUZEUM POWSTANIA WARSZAWSKIEGO	570 166	255 858	793 727	422 312
12. MUZEUM ETNOGRAFICZNE W WARSZAWIE	31 981	26 419	78 612	52 983
13. DOM URODZENIA F. CHOPINA W ŻELAZOWEJ WOLI	136 395	82 084	193 562	96 682
14. MUZEUM ROMANTYZMU W OPINOGÓRZE	14712	85 517	51 675	114 436
15. MUZEUM HISTORII ŻYDÓW POLSKICH POLIN	336 119	382 691	528 409	402 677
16. CENTRUM NAUKI KOPERNIK	490 592	597 952	397 359	1 210 994
17. MUZEUM WSI RADOMSKIEJ W RADOMIU	13 811	54 664	42 244	67 463
18. STACJA MUZEUM WARSZAWA		45 633	3 324	78 735
19. MUZEUM TREBLINKA. OBÓZ ZAGŁADY I PRACY		16 706	17 594	25 051
20. MUZEUM ZBROJOWNIA NA ZAMKU W LIWIE	22 454	46 237	50 979	68 367

21. MUZEUM REGIONALNE W SIEDLCACH	30 008	4 533	10 153	5 763
22. MUZEUM JANA KOCHANOWSKIEGO W CZARNOLESIE	9 148		9 457	23 938
23. MIEJSKI OGRÓD ZOOLOGICZNY W WARSZAWIE	503 266	499 422	752 355	601 373

Źródło: opracowanie własne

4. FREKWENCJA W ATRAKCJACH TURYSTYCZNYCH W ROKU 2022 WG TYPÓW ATRAKCJI

W niniejszym raporcie jako podstawę grupowania atrakcji przyjęto ich podział na cztery typy, zaproponowany przez Swarbrooke'a⁹ :

- 1) **naturalne atrakcje turystyczne**, których walory są związane z fizycznymi elementami środowiska naturalnego, np. plaże, góry, jaskinie, jeziora, rzeki, lasy;
- 2) **dzieła stworzone przez człowieka**, ale w innym celu niż przyciąganie turystów, które z czasem stały się atrakcjami samymi w sobie, np. obiekty prehistoryczne, budynki związane ze znanymi ludźmi, zespoły pałacowo-ogrodowe, ośrodki przemysłowe, budowle sakralne;
- 3) **miejsca zaprojektowane i zbudowane od podstaw jako atrakcje**, np. parki rozrywki, kasyna, uzdrowiska, parki safari, itp.;
- 4) **imprezy** kulturalne, sportowe, religijne, festiwale, igrzyska olimpijskie itp.

W zamieszczonych w aneksie tablicach zestawiono dane o frekwencji w atrakcjach. Najwięcej jest atrakcji dziedzictwa kultury, w tym muzeów oraz atrakcji przyrodniczych. Najmniejszym zbiorem są wydarzenia traktowane jako atrakcje, głównie z powodu trudności z pozyskaniem danych.

4.1. Atrakcje przyrodnicze

Największą frekwencję wśród atrakcji przyrodniczych, tak w Polsce, jak i na świecie wykazują parki narodowe. Stanowią one w świadomości turystów atrakcje najwyższej wartości i posiadają możliwości przyciągania dużej liczby odwiedzających. Turystyczne użytkowanie parków narodowych systematycznie wzrasta, co jest podyktowane nie tylko chęcią kontaktu z przyrodą czy poszukiwaniem wrażeń estetycznych, ale i potrzebą wypoczynku oraz uprawiania sportów plenerowych.

Nadanie statusu parku narodowego jakiemuś obszarowi ma w powszechnym odczuciu charakter nobilitujący¹⁰ i wywołuje chęć odwiedzenia tego miejsca. Paradoksalnie decyzja o objęciu ochroną niesie w zarodku zagrożenia ze strony turystyki.

---

⁹ Swarbrooke J. (2002). The development and management of visitors attractions, Butterworth – Heinemann, Oxford 2002, Second Edition.

¹⁰ Stasiak A., Turystyka w parkach narodowych – obszary konfliktów. Turyzm t.7,2007, z.2.

Również wśród polskich atrakcji przyrodniczych największą frekwencję wykazują parki narodowe. Dla właściwego rozwoju i zarządzania potrzebny jest w tych parkach nie tylko monitoring środowiska przyrodniczego, ale także ruchu turystycznego. Monitoring taki powinien obejmować nie tylko pomiar wielkości ruchu turystycznego, ale i rozkład przestrzenny turystów, drogi ich przemieszczania, najczęściej odwiedzane miejsca, czas spędzony w parku, jak i preferencje oraz pochodzenie turystów. Powinno to służyć wyróżnieniu zależności między odwiedzającymi, ich zainteresowaniami, a konkretnym obszarem spełniającym jak najpełniej ich oczekiwania¹¹.

Polskie parki narodowe rocznie odwiedza kilkanaście milionów turystów. Wielkość ruchu turystycznego w 2019 roku w parkach narodowych wyniosła 14,14 mln odwiedzających, natomiast w 2020 r. 13,41 mln, czyli odnotowano niewielki tylko spadek liczby odwiedzających (5,2%). Natomiast rok 2021 okazał się paradoksalnie lepszy, mimo pandemicznych ograniczeń przemieszczania się, bo frekwencja w parkach narodowych wzrosła w stosunku do roku 2019 o 12%, (16,01 mln) i utrzymała się na podobnym poziomie również w roku 2022 (16,03 mln).

W większości parków narodowych ruch turystyczny ma charakter sezonowy. Wyjątkiem są parki górskie – Karkonoski i Tatrzański oraz Pieniński i Bieszczadzki, w których uprawiana jest również turystyka zimowa. Największą frekwencję w 2022 r. zanotowano w Tatrzańskim PN, który odwiedziło 4,79 mln turystów (rekord wszechczasów), następnie w Karkonoskim – ponad 2,4 mln turystów, Wolińskim – 1,4 mln, a w parku Gór Stołowych 1,3 mln (Ryc. 3). Na te cztery parki przypada ponad 60% wszystkich zwiedzających, a wyniki frekwencji z 2022 r. wskazują na niewielki wzrost ruchu turystycznego w relacji do 2021 r. Najmniejszą frekwencję notuje się natomiast w Narwiańskim Parku Narodowym (21,0 tys.). Duży spadek liczby turystów w tym parku związany był z kryzysem na granicy z Białorusią. Podobna sytuacja wystąpiła w pozostałych parkach województwa podlaskiego, które odnotowały spadek ruchu turystycznego w 2022 r., w relacji do roku 2021. Spadek ten był szczególnie zauważalny w nadgranicznym parku Białowieskim (spadek o 40%) oraz w Biebrzańskim (spadek o 27%). Natomiast duży skok frekwencji odnotowano w 2022 r. w następujących parkach narodowych - Wolińskim (wzrost o 74%), Pienińskim (33% wzrostu) oraz

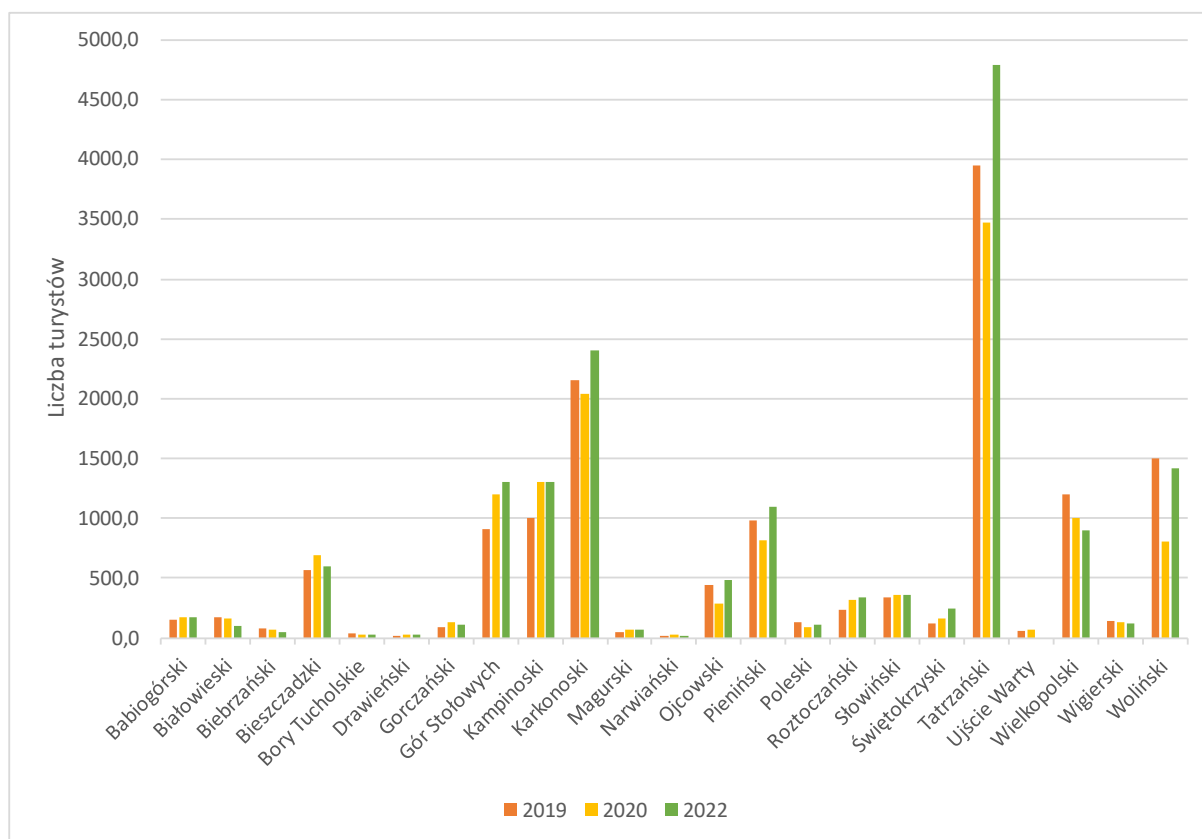
---

¹¹ Rogowski M., (2018). System Monitoringu ruchu turystycznego (SMrt) w Parku Narodowym Gór Stołowych dla potrzeb badań przestrzeni turystycznej, Prace i Studia Geograficzne, 63.3, Wydział Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2018, 153-172.

Świętokrzyskim (50% wzrostu). Niewielki spadek ruchu turystycznego nastąpił z kolei w takich parkach jak Babiogórski, Gorczański czy Bieszczadzki (Ryc. 3).

Na atrakcyjność turystyczną parków narodowych i ich popularność wśród turystów wpływ mają zarówno walory wypoczynkowe i specjalistyczne, jak i ich wartości krajoznawcze oraz położenie geograficzne względem ośrodków emisji ruchu turystycznego (wielkie aglomeracje miejskie).

Na obszarach o rozwiniętej funkcji turystycznej przeprowadza się okresowo monitoring wielkości i struktury ruchu turystycznego. Zasadniczym problemem turystycznego wykorzystania wielu parków jest nadmierna frekwencja zwiedzających¹². Nawet w czasie pandemii COVID-19 w 2020 roku liczba turystów w Tatrzańskim i Karkonoskim Parku Narodowym tylko nieznacznie spadła w relacji do 2019 r., a w 2021 r. wszystkie górskie parki odnotowały wzrost frekwencji.

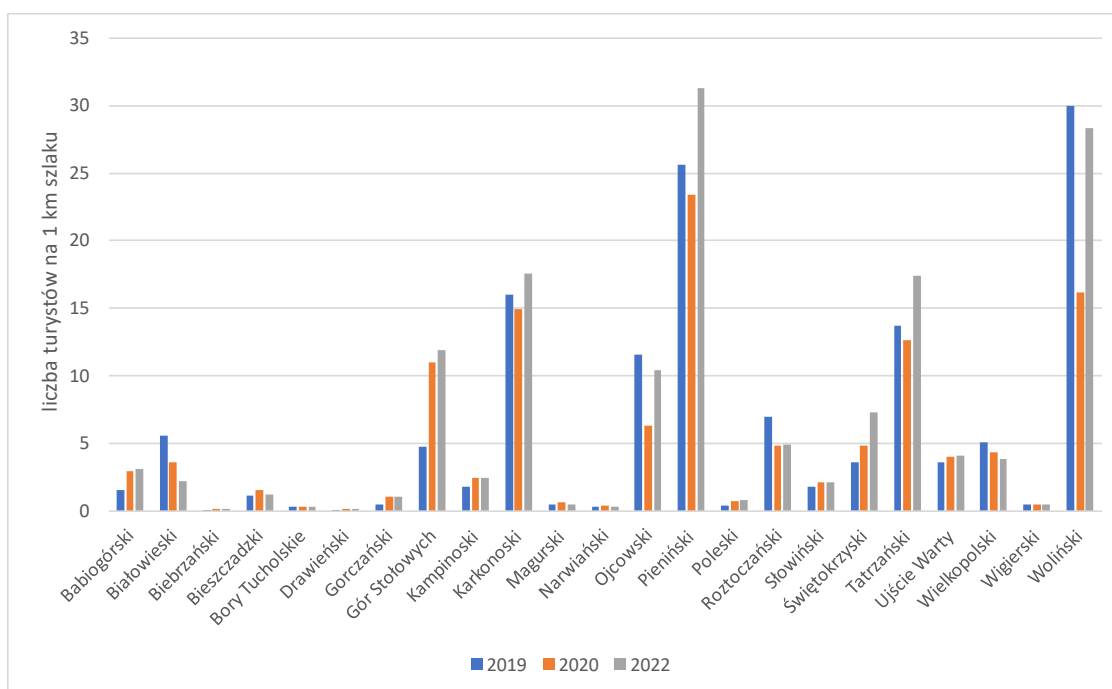
Rycina 3. Porównanie frekwencja w polskich parkach narodowych w 2019, 2020 i 2022 roku w tys. odwiedzających.

Źródło: GUS, Ochrona Środowiska, 2019, 2020 i 2022

¹² Warcholik W., Semczuk M., Natężenie ruchu turystycznego w Pienińskim Parku Narodowym, Prace Komisji Geografii Przemysłu, 18, Warszawa–Kraków 2011.

Ponieważ turyści w parkach narodowych mogą poruszać się w zasadzie tylko po znakowanych szlakach to rysuje się zależność wielkości ruchu turystycznego z gęstością szlaków. Jest ona ilorazem długości szlaków turystycznych i całkowitej powierzchni parku narodowego. Największą gęstością szlaków turystycznych cechują się Wielkopolski (2,830 km/km²) oraz Gorczański Park Narodowy (2,404 km/km²), najniższą zaś Ujście Warty (0,207 km/km²) oraz Białowieski Park Narodowy (0,421 km/km²). Z kolei mający największą bezwzględną frekwencje turystów Tatrzański Park Narodowy ma stosunkowo niski współczynnik gęstości szlaków 1,297 km/km²¹³.

Poniższa Ryc. 4. przedstawia intensywność ruchu turystycznego na znakowanych szlakach turystycznych. Największe zagęszczenie turystów na szlakach w 2022 r. miało miejsce w parkach: Pienińskim (33 osoby/km szlaku) i Wolińskim (28 osób) oraz Tatrzańskim (17 osób), Karkonoskim (17 osób) i Stołowogórskim (12 osób). Najmniejsza gęstość ruchu turystycznego cechuje natomiast takie parki, jak Biebrzański, Narwiański i Ujście Warty. W porównaniu z rokiem 2021 odnotowano spadek gęstości ruchu turystycznego na szlakach w Białowieskim (zamknięcie strefy przygranicznej z Białorusią) oraz Wielkopolskim PN.

Rycina 4. Zmiany gęstości ruchu turystycznego w polskich parkach narodowych w 2019 oraz 2020 i 2022 roku

Źródło: obliczenia własne

¹³ Wąsik Ź., (2017),. Rozwój turystyki w parkach narodowych w latach 2006–2015. Turystyka i Rekreacja nr 19. S. 129 – 140.

Często odwiedzanymi atrakcjami przyrodniczymi są jaskinie, a wśród nich Smocza Jama w Krakowie, którą odwiedza rocznie około 400 tys. turystów. Wśród badanych obiektów w 2020 r. największy spadek frekwencji wykazała Grota Łokietka w Ojcowie (92%) i Jaskinia Raj w Chęcinach (50%). Od 2021 r. jaskinie te wracają do wysokiej frekwencji, ale w 2022 r. nie osiągnęły jeszcze poziomu z 2019 roku.

4.2. Atrakcje dziedzictwa kulturowego

W tej kategorii atrakcji wykazano takie obiekty dziedzictwa kulturowego, jak zabytki architektury, techniki, archeologii, obiekty militarne. Należą do nich zarówno zamki (wykorzystywane na cele muzealne, hotelowe, ale też będące w trwałej runie), pałace, dwory. Pod względem liczby odwiedzających wyróżniają się zespoły pałacowo-parkowe.

Największa frekwencja notowana jest w zespołach pałacowo-parkowych, gdyż gestorzy warszawskich pałaców doliczają do osób zwiedzających ekspozycje muzealne osoby korzystające bezpłatnie tylko z parków. Absolutnym liderem jest tutaj Pałac w Łazienkach – wg danych GUS w 2022 r. wykazał on 5 265 120 odwiedzających, z których 5 163 435 korzystało bezpłatnie. Zatem frekwencja zabilitytowanych turystów we wnętrzach pałacu to tylko 101 683 osoby. Podobna sytuacja występuje w Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie z ogrodami. Zdecydowanie skromniej na tle tych dwóch obiektów kształtuje się frekwencja w pozostałych pałacach – w Nieborowie (218 tys.), Łańcucie (251 tys.) czy w Pszczynie (228 tys.), w których do frekwencji nie wlicza się osób spacerujących wyłącznie po ogrodach.

W kategorii „zamki” frekwencja podawana jest w odniesieniu do turystów odwiedzających zlokalizowane w zamkach muzea. Na pierwszym miejscu pod względem liczby odwiedzających znalazł się Zamek Królewski w Warszawie, który odwiedziło 1,75 mln osób. Wyprzedza on nieznacznie Zamek na Wawelu (1,6 mln odwiedzających), tu jednak wielu turystów odwiedza Wawel poprzestając na wejściu na dziedziniec i obejrzeniu panoramy miasta i Katedry Wawelskiej. Bez badań terenowych lub instalacji czujników przy bramach wejściowych nie sposób doszacować liczbę odwiedzających takie atrakcje jak zamki, w których tylko część obiektu jest biletowana.

W dalszej kolejności lokują się zamki w Malborku (635 tys.), Książu (470 tys.), Ogrodzieńcu (249 tys.), Niedzicy (239 tys.) oraz Twierdza Kłodzka (179 tys.), zamek

Krzyżtopór w Ujeździe (170 tys.) i Twierdza Srebrna Góra (120 tys.). We wszystkich tych obiektach w porównaniu z rokiem 2021 nastąpił wzrost frekwencji.

Wśród zabytków techniki prym wiedzie Kopalnia Soli w Wieliczce – Trasa Turystyczna z frekwencją 1,147 tys. zwiedzających w 2022 r. Znacznie ustępuje jej Kopalnia Soli w Bochni (161 tys.). Oba te obiekty zostały połączone wspólnym wpisem na listę UNESCO w 2013 r. Zlokalizowane w Złotym Stoku Kopalnia Złota wraz ze Średniowiecznym Parkiem Techniki przyciągnęły 213 tys. turystów. Natomiast Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze, w skład którego wchodzi Kopalnia Guido oraz skansen górniczy „Królowa Luiza” w 2022 r. odwiedziło łącznie 259 tys. osób. Frekwencja w tych obiektach przekroczyła już poziom zanotowany w 2019 r. (215 tys.). Kolejne miejsce zajmuje w tej kategorii Zabytkowa Kopalnia Srebra i Skansen Maszyn Parowych w Tarnowskich Górach (74 tys.). Natomiast Muzeum Techniki Przemysłu Naftowego w Bóbrce odwiedziło w 2022 r. 60 tys. turystów.

W wykazie atrakcji znajdziemy zdecydowanie mniej zabytków archeologicznych. Niezmiennie od wielu lat najbardziej atrakcyjne miejsce w tej kategorii stanowi Biskupin. Tutejszy rezerwat archeologiczny odwiedziło w 2022 roku 205 tys. turystów. Biskupinowi ustępuje pod względem frekwencji skansen archeologiczny w Trzcinicy, zwany Karpacką Troją (31 tys. odwiedzających). Unikatowy rezerwat archeologiczny, jakim jest kopalnia krzemienia pasiastego w Krzemionkach Opatowskich, wpisana w 2018 r. na listę UNESCO, udostępniona po remoncie, odnotowała w 2022 r. 37 tys. odwiedzających.

MUZEA

Obok parków rozrywki do atrakcji turystycznych, cieszących się największą popularnością na świecie, należą muzea. Instytucje te przodują w inicjatywach na rzecz różnorodności, równości oraz dostępności dla wszystkich osób niepełnosprawnych. Zrównoważony rozwój pozostaje ważnym tematem dla muzeów, a wiele ośrodków naukowych, ogrodów zoologicznych i akwariów od dawna opowiada się za różnorodnością biologiczną i świadomością ekologiczną. Coraz więcej muzeów uwzględnia deklaracje dotyczące zrównoważonego rozwoju, a w swoich misjach zaczyna zastanawiać się, w jaki sposób mogą odgrywać swoją rolę w ochronie zabytków, nawet jeśli nie jest to ich głównym celem.

Efektem pandemii jest zorientowanie wielu muzeów na wykorzystanie swoich przestrzeni plenerowych, które stały się cenną ofertą dla odwiedzających. Muzea szukają nowych sposobów aranżowania swojego otoczenia na imprezy plenerowe, takie jak food trucki, muzyka, festiwale lub inne wydarzenia kierowane do dorosłych i rodzin.

Patrząc w przyszłość, muzea będą nadal szukać sposobów na zmniejszenie lub wyeliminowanie swojego śladu węglowego i zapewnienie gościom bardziej ekologicznych doświadczeń. Rijksmuseum w Amsterdamie jako pierwsze muzeum na świecie otrzymało certyfikat zrównoważonego rozwoju BREAA¹⁴-NL In-Use z najwyższą oceną - Outstanding (5 gwiazdek), dzięki wysiłkom związanym z gospodarką wodną i energetyczną oraz odpadami.

W 2022 roku w Europie i USA ograniczenia pandemiczne zostały w dużej mierze zniesione wiosną, ale strata pierwszych kilku miesięcy spowodowana odmianą wirusa Omicron, w połączeniu ze spadkiem wielkości turystyki międzynarodowej spowodowały, że frekwencja w muzeach w tych regionach osiągnęła poziom 70% wyniku z 2019 r. W Azji, w porównaniu do 2019 r. tylko 40%. Chińskie muzea w Pekinie i Szanghaju były zamknięte przez większą część roku.

Zmiany w frekwencji największych muzeów świata w 2022 w relacji do 2019 r. prezentuje Tab. 2.

Tabela 2. Top 10 najczęściej odwiedzanych muzeów na świecie w latach 2019-2022 (w tysiącach)

Lp.	Nazwa Muzeum	2019	2020	2021	2022	zmiana 2021/2022
1	Luwr	9,600	2,700	2,825	7,726	+173%
2	Muzeum Narodowe Chin w Pekinie	7,390	1,600	2,378	1,631	-31%
3	Muzeum Watykańskie	6 883	1,300	1,613	5,081	+215%
4	Metropolitalne Muzeum Sztuki Nowy Jork	6,770	1,125	1,985	3,209	+64%
5	Muzeum Brytyjskie w Londynie	6,208	1,275	1,327	1,275	+209%
6	Tate Modern Londyn	6,098	1,433	1,156	3,883	+236%
7	Galeria Narodowa Londyn	6,011	1,197	709 000	2,727	+285%
8	Muzeum Historii Naturalnej w Londynie	5,422	1,197	1,56	4,665	+198%
9	Amerykańskie Muzeum Historii Naturalnej w Nowym Jorku	5,000	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
10	Muzeum Ermitaż w St. Petersburgu	4,957	0, 969	1,649	2,813	+71%

Źródło: The Global Attractions Attendance Report, 2022, Theme Index and Museum Index. Themed Entertainment Association (TEA). www.TEAconnect.org.

¹⁴ BREAA jest światową metodą oceny zrównoważonego rozwoju.

W 2022 r. wszystkie muzea z listy TOP 10, poza Muzeum w Pekinie, odnotowały wzrost frekwencji, ale żadne z nich nie osiągnęło jeszcze poziomu z 2019 r. W stosunku do roku 2021 największy wzrost odnotowały muzea w Londynie (Muzeum Brytyjskie, Galeria Narodowa i Tate Modern) oraz Muzeum Watykanu. W TOP 20 muzeów Europy na 18 miejscu raport TEA odnotował polskie Muzeum Auschwitz-Birkenau ze wzrostem frekwencji w 2022 roku o 110% w porównaniu do roku 2021.

MUZEA W POLSCE

Wśród badanych polskich atrakcji największą, pod względem liczebności, grupę stanowią właśnie muzea. Muzeum jako instytucja powołana do gromadzenia, badania i sprawowania opieki nad obiektami posiadającymi wartość artystyczną lub historyczną pełni funkcje ochronne i edukacyjne. Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. działalność w Polsce prowadziły 997 muzea (a z oddziałami 1 291), z których 70% należało do sektora publicznego. Organizatorem zdecydowanej większości tych instytucji publicznych były jednostki samorządu terytorialnego (85,6%). W ramach sektora prywatnego organizatorami muzeów były najczęściej osoby fizyczne, stowarzyszenia oraz fundacje, Kościoły i związki wyznaniowe¹⁵.

Muzea w 2022 r. wykazały w swoim posiadaniu łącznie 20,9 mln sztuk muzealiów. Zbiory muzealne prezentowane były w ramach stałych wystaw oraz poprzez organizowanie wystaw czasowych. W 2022 r. muzea eksponowały łącznie 2 610 wystaw stałych i dodatkowo zorganizowały 4 412 wystaw czasowych w kraju oraz 79 wystaw czasowych w innych krajach (najwięcej w Niemczech, Czechach oraz Słowacji).

Efektom pandemii COVID-19 jest przeniesienie części działań realizowanych przez muzea do sieci. Muzea składające sprawozdanie udostępniły w 2022 r. łącznie 258 wystaw wirtualnych, które obejrzało 780 tys. osób oraz blisko 2 tys. wydarzeń upowszechniających, w których wzięło udział 580 tys. osób. Strony internetowe, prowadzone przez muzea, odwiedziło 43,2 mln osób rozumianych jako unikalni użytkownicy (wartość dla 2021 r. wynosiła 37,6 mln, a w 2020 r. 42,8 mln)¹⁶.

W 2022 r. muzea odwiedziło 36,7 mln osób, z czego blisko 620 tys. osób w trakcie „Nocy Muzeów” (w 2021 r. liczba zwiedzających ogółem wyniosła 25,3 mln, z czego liczba

---

¹⁵ Informacje o strukturze muzeów i ich działalności w układzie województw zamieszczono za rocznikiem statystycznym GUS „Kultura i dziedzictwo narodowe w 2022 r. Kraków -Warszawa 2023.

¹⁶ Jak wyżej.

zwiedzających w trakcie „Nocy Muzeów” sięgnęła 160,5 tys. osób). W ostatnim roku przed pandemią, tj. w 2019 r. liczba zwiedzających ogółem wyniosła 40,2 mln, a liczba zwiedzających w ramach „Nocy muzeów” wyniosła 798,7 tys. Tym samym wyniki 2022 r. zbliżyły się do poziomu sprzed pandemii. W 2022 r. w porównaniu do 2021 r. (kiedy frekwencja wyniosła 25,3 mln) muzea odnotowały ponad 45% wzrost ogólnej frekwencji, ale wartość z 2022 r. nadal nie przekroczyła tej z 2019 roku (40,2 mln)¹⁷ i wykazała spadek o 8,8%. Jedynie muzea woj. mazowieckiego i lubelskiego wykazały nieznaczny wzrost liczby odwiedzających w porównaniu z rokiem 2019, a nadal znaczny spadek (ponad 20%) odnotowano w woj. podlaskim, warmińsko-mazurskim i małopolskim (Tab. 3).

W grupach zorganizowanych zwiedziło muzea 19,2% odwiedzających spośród wszystkich odwiedzających muzea w 2022 r., z kolei 38,8% wszystkich wizyt odbyło się w ramach wejść bezpłatnych (analogiczne dane dla 2021 roku wynosiły odpowiednio: 14,9% i 40,4%). Ponad połowa zwiedzających muzea w 2022 r. wybrała muzea historyczne i sztuki, ponad 15% muzea interdyscyplinarne, a po ok. 5% muzea martyrologiczne oraz etnograficzne i antropologiczne.

Największą liczbę odwiedzających przyciągnęły muzea z województwa mazowieckiego (36,5%). W następnej kolejności były to instytucje z województwa małopolskiego (23,8%), pomorskiego (9,0%) oraz dolnośląskiego (5,1%). Liczba zwiedzających w pozostałych województwach (liczona osobno dla każdego z województw) nie przekraczała 5% ogólnej wartości dla Polski.

Najwięcej muzeów zlokalizowanych jest w woj. mazowieckim i małopolskim, najmniej w opolskim i lubuskim. Pod względem liczby zwiedzających muzea, zarówno w 2019 jak i w 2022 roku, obok takich liderów jak woj. mazowieckie i małopolskie wyróżniają się również zarówno pod względem liczby placówek jak i frekwencji województwa pomorskie, dolnośląskie i lubelskie. Najmniejsza liczba odwiedzających odnotowana została w województwie opolskim i lubuskim (Tab. 3, Ryc. 5).

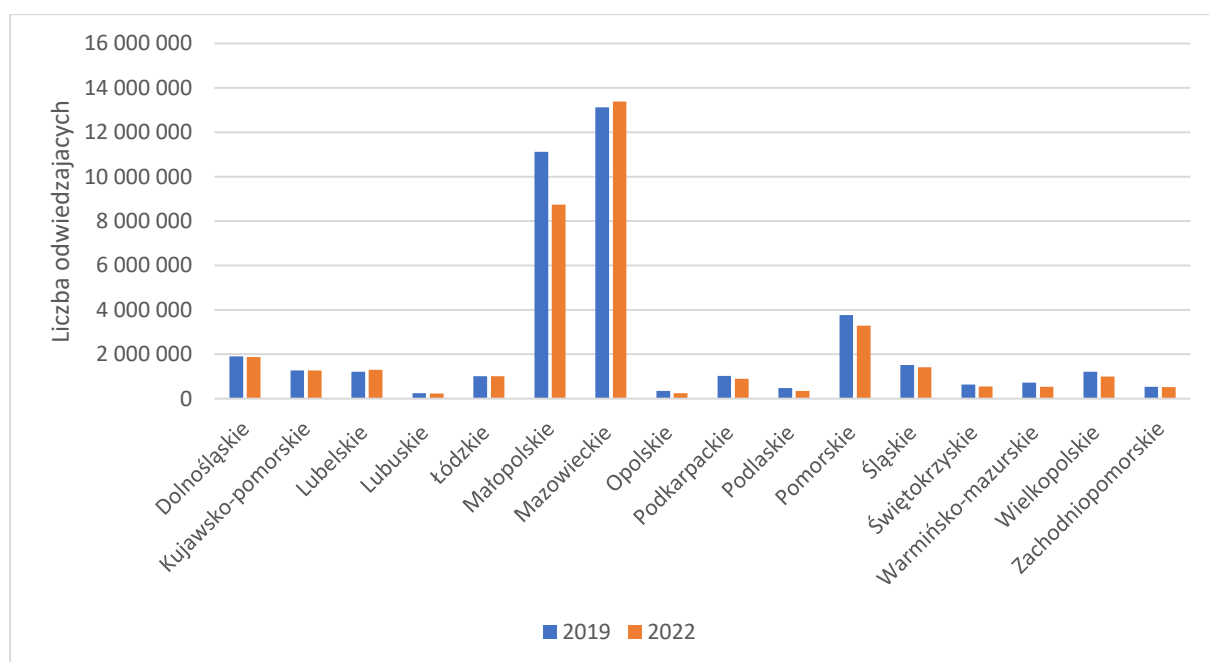
¹⁷ Kultura i dziedzictwo narodowe w 2022 r. GUS, Kraków -Warszawa 2023.

Tabela 3. Liczba muzeów i zwiedzających muzea w Polsce w 2019 i 2022 roku.

Województwo	Muzea z oddziałami	Zwiedzający w tys.		Zmiana Ogółem 2019/2022 w %
		2019 r.	2022 r.	
		Ogółem	Ogółem	
dolnośląskie	68	1 899,9	1 872,7	-1,5
kujawsko-pomorskie	46	1 269,6	1 268,1	-0,1
lubelskie	53	1 217,9	1 306,2	+7,3
lubuskie	17	249,9	228,7	-7,5
łódzkie	47	1 014,8	1 009,6	-1,5
małopolskie	107	11 126,8	8 744,3	-21,5
mazowieckie	140	13 118,8	13 389,6	+2,0
opolskie	20	342,5	248,7	-27,5
podkarpackie	60	1 029,6	893,5	-13,3
podlaskie	26	478,0	353,8	-34,2
pomorskie	98	3 760,3	3 286,8	-12,7
śląskie	80	1 514,4	1 420,3	-6,3
świętokrzyskie	35	641,7	543,0	-15,3
warmińsko-mazurskie	34	720,6	529,3	-26,6
wielkopolskie	93	1 209,6	999,7	-17,4
zachodniopomorskie	39	534,0	520,8	-6,7
RAZEM	963	40 217,3	36 705,1	-8,8

Źródło: Kultura w 2019 i 2022, GUS, obliczenia własne

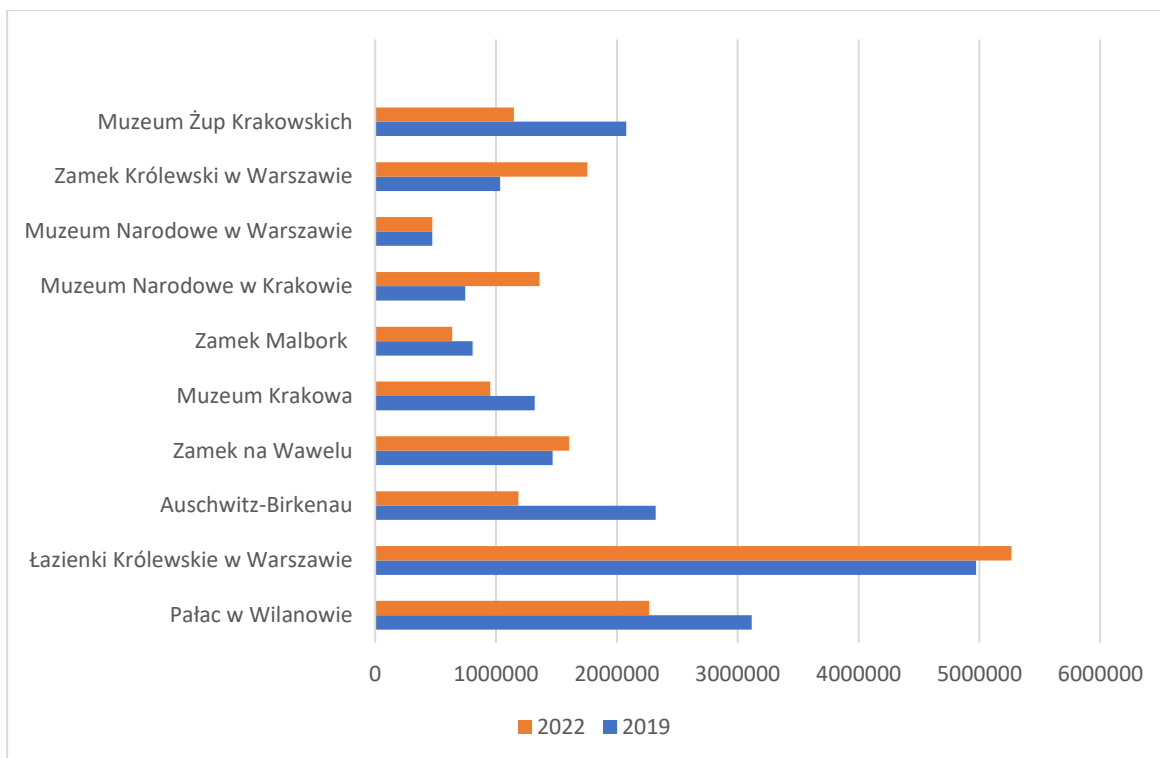
Rycina 5. Odwiedzający muzea wg województw w 2019 i 2022 r.

Źródło: GUS, Kultura i dziedzictwo narodowe w 2019 i 2022

W tablicach zamieszczonych w aneksie zebrano dane dotyczące frekwencji odwiedzających muzea dla 595 obiektów (łącznie z oddziałami muzeów, często kojarzonymi jako osobne atrakcje turystyczne; np. Muzeum Fabryka Schindlera jest oddziałem Muzeum Krakowa).

Najwyższą frekwencję w 2022 r. odnotowały zlokalizowane w Warszawie Muzea – Pałace w Łazienkach (5,26 mln) i w Wilanowie (2,26 mln), które wymieniono również w kategorii założenia pałacowo-ogrodowe. Należy przypomnieć, że wliczanie osób odwiedzających tylko ogrody pałacowe tych dwóch obiektów do ogólnej frekwencji, fałszuje końcowy wynik. W Muzeum Pałacu Króla Jana Sobieskiego w Wilanowie na park, przedpola i dziedziniec przypada $\frac{3}{4}$ odwiedzających. Liczba bezpłatnych biletów wykazana w Parku Łazienkowskim wskazuje na podobne proporcje.

Jeżeli wyłączymy warszawskie Pałace – Ogrody z kategorii muzeów to liderem frekwencji w 2022 roku w kategorii „muzea” są Zamek Królewski w Warszawie 1,75 mln turystów oraz Zamek Królewski na Wawelu (1,6 mln). Oba te obiekty omawiane były już w kategorii zamki, ale są one w istocie wielooddziałowymi muzeami. Trzeba dodać, że liczba odwiedzających Państwowe Zbiory Sztuki na Wawelu powstała z sumowania liczby odwiedzających wawelskie ekspozycje oddzielnie biletowane. Założyć można, że wielu turystów za jednym wejściem na wzgórze wawelskie odwiedza kilka oddziałów, ale takie sumowanie frekwencji jest powszechnie praktykowane w muzeach wielooddziałowych. Na trzecim miejscu znalazło się Muzeum Narodowe w Krakowie wraz z 10 oddziałami – 1,36 mln odwiedzających, wyprzedzając Pomnik Pamięci Muzeum Auschwitz–Birkenau (1,18 mln) oraz Trasę Turystyczną w Kopalni Soli „Wieliczka” wraz z Muzeum Żup Solnych z frekwencją 1,14 mln. Na szóstym miejscu plasuje się Muzeum Krakowa, które w 2022 r. odwiedziło 0,95 mln turystów, a na siódmym Muzeum Zamkowe w Malborku 0,63 mln turystów. Pierwszą dziesiątkę najczęściej odwiedzanych muzeów w Polsce zamyka Muzeum Narodowe w Warszawie (0,47 mln odwiedzających).

Rycina 6. Top 10 najczęściej odwiedzanych muzeów w Polsce w 2019 i w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne np. danych GUS

Drugą dziesiątkę najczęściej odwiedzanych muzeów w Polsce otwiera Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku (0,47 mln odwiedzających) i Muzeum Powstania Warszawskiego (0,42 mln odwiedzających).

Specyficzną formą obiektów muzealnych są skanseny – muzea na wolnym powietrzu. Aktualnie jest ich w Polsce ponad 50, dzielą się na skanseny kolejnictwa, archeologiczne oraz etnograficzne. W czasie badań uzyskano frekwencję z kilku obiektów, wśród nich największą liczbą odwiedzających wykazał, podobnie jak w latach poprzednich, rezerwat archeologiczny w Biskupinie, który odwiedziło w 2022 roku 205 tys. turystów. Wśród skansenów etnograficznych wyróżnia się Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku (120 tys.) wyprzedzając Park Etnograficzny w Olsztynku (84,9 tys.).

INSTYTUCJE PARAMUZEALNE

Oprócz muzeów ważnymi atrakcjami są też instytucje paramuzealne. Są to jednostki organizacyjne zbliżone swoim charakterem do muzeum, ale nie podlegające ustawie o muzeach. Ich celem jest trwała ochrona dóbr kultury, nauki i techniki oraz przyrody. Zgodnie z rekomendowaną przez UNESCO klasyfikacją Międzynarodowej Rady ds. Muzeów (ICOM – International Council of Museums) instytucją paramuzealną może

być: ogród zoologiczny (wszystkie jego formy, takie jak akwaria, terraria itp.), ogród botaniczny, rezerwat przyrody (udostępniany zwiedzającym w sposób rejestrowany, na ogół prezentujący również zestaw zbiorów lub opracowane wystawy tematyczne, w szczególności są to: grotty, jaskinie, akweny, parki), pomniki historii (zabytki) lub inne jednostki, m.in. planetaria, miasteczka czy centra nauki i techniki, a także niebędące muzeum ekspozycje stałe, ukazujące osiągnięcia, odkrycia i ciekawostki z dziedziny historii, archeologii, kultury, przyrody, techniki itp.

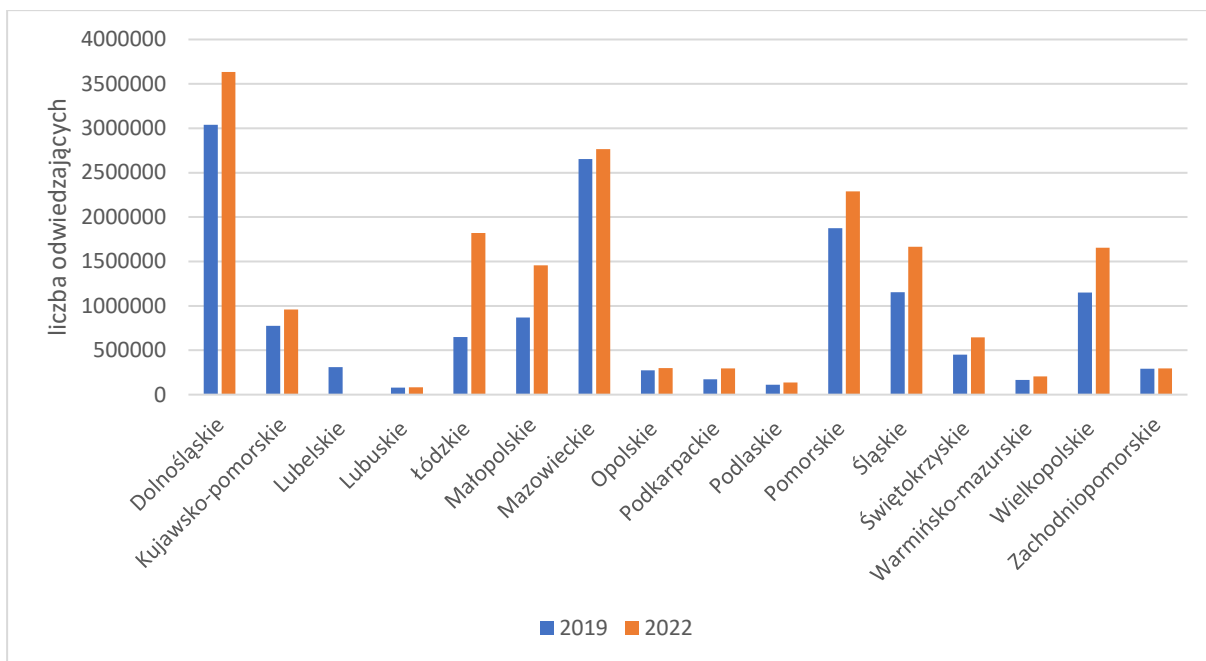
Poszczególne województwa były w różnym stopniu nasycone instytucjami paramuzealnymi. Niemal połowa (158 podmiotów - 45,3% była skupiona w czterech województwach: małopolskim, mazowieckim, dolnośląskim i wielkopolskim. W województwie małopolskim zlokalizowanych było 15,8% ogólnej liczby takich podmiotów, w mazowieckim – 10,6%, w dolnośląskim – 9,7%, a w wielkopolskim – 9,2%. W 2022 r. przeciętnie na jedno województwo przypadają prawie 22 instytucje paramuzealne.

Wg danych GUS¹⁸ w 2022 r. odnotowano działalność 349 instytucji paramuzealnych, (19 ogrodów zoologicznych, 38 ogrodów botanicznych oraz 292 pozostałych instytucji), z których 65,3% należało do sektora publicznego, a 34,7% do sektora prywatnego. Obiekty paramuzealne odwiedziło w 2022 r. 18,6 mln osób, w tym ogrody zoologiczne 7,8 mln osób (41,9% ogółu zwiedzających), ogrody botaniczne odwiedziło 2,6 mln osób (14,1%), a pozostałe instytucje paramuzealne 8,2 mln osób (44,0%).

W 2022 r. frekwencja w obiektach paramuzealnych była wyższa niż przed pandemią o 25%. Wyróżniające się pod względem liczebności odwiedzających województwo dolnośląskie, wyprzedziło w tym zakresie województwa mazowieckie i pomorskie (Ryc. 7). Najmniejszą liczbę odwiedzających wykazano w województwie lubuskim i podlaskim. Dane te zebrane przez GUS są jednak niepełne, albowiem większość gestorów obiektów paramuzealnych, nie udostępnia danych o liczbie odwiedzających.

---

¹⁸ Kultura i dziedzictwo narodowe w 2022 r. GUS, Kraków -Warszawa 2023

Rycina 7. Odwiedzający obiekty paramuzealne wg województw w 2019 i 2022 roku.
 Źródło: dane GUS, Kultura w 2019, Kultura w 2022

Rycina 8. Ogrody zoologiczne i botaniczne w Polsce

Dużym zainteresowaniem cieszyły się ogrody zoologiczne, które odwiedziło 7,8 mln osób (w 2021 r. – 6,3 mln, w 2020 r. – 4,5 mln). Najwięcej zwiedzających w ogrodach zoologicznych - 28,4% odnotowano w województwie dolnośląskim (dwa ogrody - 2,1 mln zwiedzających), następnie w pomorskim (cztery ogrody, z udziałem 15,0% i 1,69 mln zwiedzających) oraz łódzkim (dwa ogrody z udziałem 14,0% i 1,09 mln zwiedzających). Spośród 19 ogrodów zoologicznych, za najbardziej popularny można uznać ten zlokalizowany we Wrocławiu wraz z Afrikarium (1,7 mln zwiedzających), a na drugiej pozycji w Łodzi wraz z Orientarium (ponad 1,0 mln zwiedzających). Ogród zoologiczny w Poznaniu odwiedziło 0,7 mln osób, w Warszawie i Gdańsku po 0,6 mln, a w Krakowie, Gdyni, Chorzowie i Lubinie po około 0,5 mln zwiedzających.

Ogrody botaniczne odnotowały 2,6 mln zwiedzających (2,2 mln w 2021 r.), w tym na terenie województwa wielkopolskiego zarejestrowano sześć ogrodów z udziałem 30,8% i 0,80 mln zwiedzających, w dalszej kolejności uplasowały się województwa: dolnośląskie (pięć ogrodów z udziałem 12,3% i 0,32 mln zwiedzających) oraz pomorskie (pięć ogrodów z udziałem 11,0% i 0,29 mln zwiedzających). Wśród ogrodów botanicznych wyróżnia się Ogród Japoński w Parku Szczytnickim (271 tys. odwiedzających), Ogród Botaniczny PAN w Warszawie, który odwiedziło 177 tys. osób, Ogrody Botaniczne UJ w Krakowie i Uniwersytetu Wrocławskiego (po 164 tys.). Znaczącą frekwencję odnotowano w palmiarniach - w Poznaniu (267 tys.), Parku Oliwskim (225 tys.) i w Gliwicach (178 tys.). W kategorii arboretum wyróżnia się obiekt w Wojsławicach (128 tys.) oraz w Poznaniu (130 tys.) i w Kórniku (110 tys.).

4.3. Atrakcje tworzone specjalnie dla turystów

Do tej grupy atrakcji zaliczono obiekty tworzone specjalnie dla turystów, takie jak parki rozrywki (składają się na nie parki tematyczne, parki dinozaurów, wesołe miasteczka, miasteczka westernowe, parki linowe oraz parki wodne), kolejki linowe, parki safari itp¹⁹.

Parki rozrywki i parki tematyczne to najszybciej rozwijające się atrakcje turystyczne, na których oparty jest ogromny segment światowego rynku turystycznego. Produkt turystyczny, jakim są parki rozrywki, skierowany jest zarówno do dzieci i młodzieży, jak i osób dorosłych. W 2022 r. odnotowano na świecie działalność ponad

---

¹⁹ GUS zalicza te obiekty do instytucji paramuzealnych, ale w niewielkim stopniu instytucje te przekazują sprawozdania, stąd duże problemy z uzyskaniem wiarygodnych informacji o liczbie odwiedzających.

1500 większych parków rozrywki i parków tematycznych, które przyciągnęły 1,8 mld odwiedzających, a obroty handlowe przekraczają wartość 20 mld euro. Wśród 10 najbardziej odwiedzanych parków rozrywki na świecie, 8 pierwszych to parki Disneya. Najbardziej popularnym parkiem od wielu lat jest Magiczne Królestwo Disneya (*Disney's Magic Kingdom*) w Orlando, wyprzedza on najstarszy, kalifornijski Disneyland w Anaheim z frekwencją 18,7 mln odwiedzających oraz Tokio Disneyland. Najwięcej parków rozrywki znajduje się w Ameryce Północnej (USA i Kanada), a największa ich koncentracja jest na Florydzie w Orlando (6 parków w 1 dziesiątce). Pod względem frekwencji odwiedzających obserwujemy, że drugim kontynentem po Ameryce Północnej stała się Azja, za sprawą inwestycji w tym sektorze poczynionych w Japonii i Chinach.

Tabela 4. Top 10 najczęściej odwiedzanych parków rozrywki/tematycznych na świecie

LP	Nazwa Parku	2019	2020	2021	2022	% zmiana 2021-2022
1	MAGIC KINGDOM AT WALT DISNEY WORLD, Lake Buena Fl, USA	20,936	6,941	12,691	17,133	35
2	DISNEYLAND, Anaheim, CA, U.S.	18,666	3,674	8,573	16,881	97
3	TOKYO DISNEYLAND, Tokyo, Japan	17,910	4,160	6,300	12,000	90
4	TOKYO DISNEY SEA, Tokyo, Japan	14,650	3,400	5,800	10,100	74
5	UNIVERSAL STUDIOS JAPAN, Osaka, Japan	14,500	4,9010	5,500	12,350	125
6	DISNEY'S ANIMAL KINGDOM at Walt Disney World, Lake Buena Vista, FL, U.S.	13,888	4,166	7,194	9,027	25
7	EPCOT at Walt Disney World, Lake Buena Vista, FL, U.S.	12,444	4,044	7,752	10,000	29
8	CHIMELONG OCEAN KINGDOM, HENGQIN, CHINY	11,736	4,797	7,452	4,400	-41
9	DISNEY HOLLYWOOD STUDIOS AT WALT DISNEY WORLD, LAKE BUENA, FL, U.S.	11,483	3,675	8,598	10,900	27
10	Shanghai Disneyland, Chiny	11,210	5,500	8,480	5,300	-38

Źródło: The Global Attractions Attendance Report, 2022 Theme Index and Museum Index. Themed Entertainment Association (TEA). www.TEAconnect.org

Parki rozrywki, parki tematyczne i aquaparki na całym świecie w 2020 roku z powodu pandemii COVID-19 były zamknięte w tzw. sezonach operacyjnych przez dłuższy czas. W regionie EMEA (Europa, Middle East i Afryka) całkowita frekwencja spadła w 2020 r. o 66% dla 20 najlepszych parków rozrywki i 61% dla 10 najlepszych parków wodnych. Frekwencja w parkach Hiszpanii spadła nawet o 80%, podczas gdy Efteling Park w Holandii odnotował spadek tylko o 45%. Podobnie jak w innych częściach świata, wpływ na frekwencję miało szereg czynników poza ograniczeniem turystyki międzynarodowej, takich jak, kiedy i gdzie rozprzestrzenił się COVID w określonym kraju w stosunku do sezonu operacyjnego i liczby dni, przez które park był zamknięty. Pandemia była najbardziej uciążliwa dla turystyki we Włoszech, w Wielkiej Brytanii i Hiszpanii na początkowym etapie (czyli w zimie i na wiosnę 2020 r.), natomiast Niemcy

i Holandia odnotowały największe nasilenie pandemii później, co umożliwiło funkcjonowanie parków w szczycie sezonu letniego.

W 2022 roku wszystkie wielkie parki rozrywki z TOP 10, za wyjątkiem zlokalizowanych w Chinach odnotowały znaczny wzrost frekwencji w relacji do roku 2020. I tak najwyższy wzrost miał miejsce w Universal Studios w Osaka (125%) i w Tokio (90%) oraz Disneyland Park w Anaheim w Kalifornii. Jednakże żaden z tych parków nie osiągnął poziomu frekwencji z 2019 r.

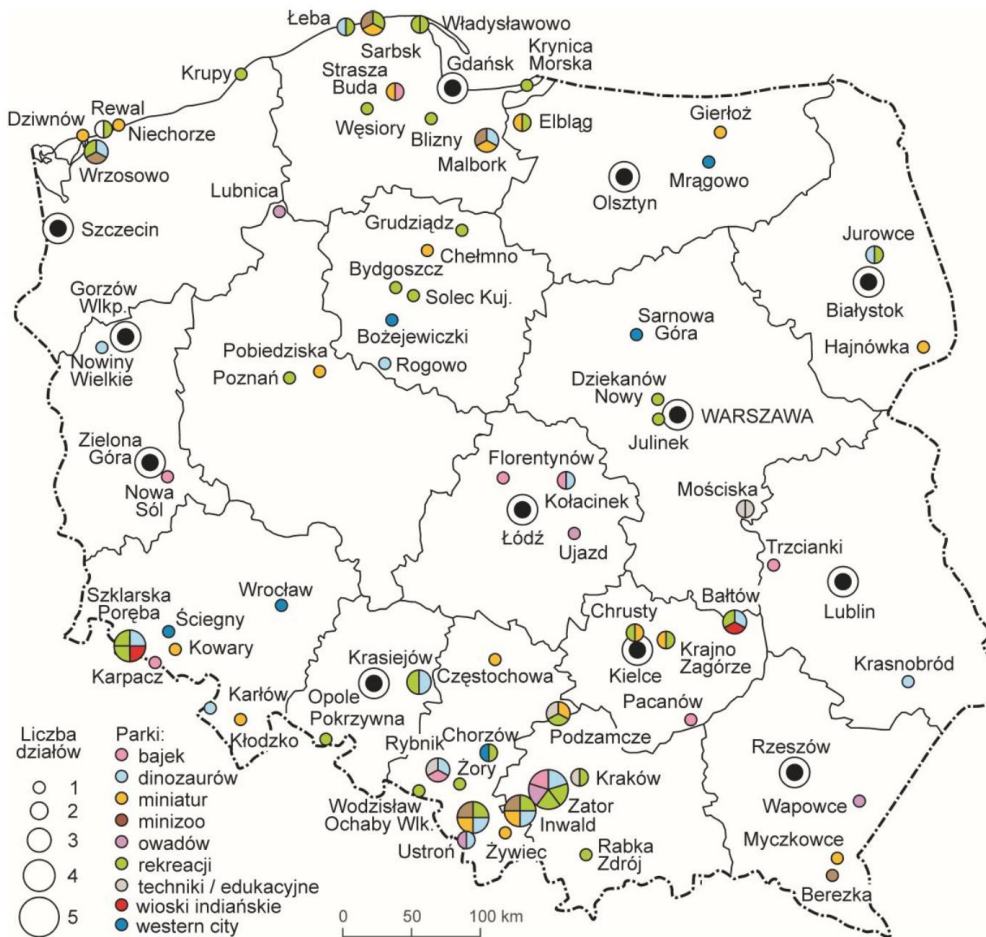
W Polsce portal Parkmania (<https://www.parkmania.pl/parki-rozrywki-w-polsce.html>) [data dostępu: 30.10.2022 r.] wylicza 94 parki rozrywki, 227 parków linowych, 110 parków wodnych. Wśród rekomendowanych znalazły się 3 parki nazwane lunaparkami: Śląskie Wesołe Miasteczko zlokalizowane na terenie Wojewódzkiego Parku Kultury i Wypoczynku w Chorzowie, Rodzinny Park Rozrywki „Rabkoland” w Rabce i Łódzki Lunapark na Zdrowiu. Na portalu tym znalazły się również ogrody zoologiczne i parki safari (np. w Świerkocinie), kilkanaście parków wodnych oraz klasyczne parki rozrywki, w tym Park Jurajski w Bałtowie, Park Miniatur Zabytków Dolnego Śląska. Ostatnia dekada przyniosła fenomenalny rozwój parków z dinozaurami w temacie. Jest ich w Polsce 18. Oprócz wspomnianego już Bałtowa powstały: „Dinolandia” w Inwałdzie, „Dinozatorland” i „Energylandia” w Zatorze, „Jura Park” Solec, „Mega Park” w Grudziądzu, „Park Dinozaurów” w Karłowie i Ustroniu, „Park Jurajski Krasnobrodzkie”, „Woliński Park Dinozaurów”, „Dinopark” w Kołacinie i Szklarskiej Porębie, „Jura Park” w Krasiejowie, Łebie i Wasilkowie, „Park Dinozaurów” Nowiny Wielkie i „Zaurolandia” w Rogowie. W 2020 r. otwarty został park wodny Suntago w Mszczonowie oraz park rozrywki Mandoria w Rzgowie koło Łodzi.

Podobna tendencja dotyczy parków miniatur, których coraz więcej powstaje w Polsce. Należą do nich: Skansen Miniatur w Pobiedziskach, Jurajski Gród w Janowie, Miniaturowe Świątynie w Częstochowie i Myczkowcach, Park Miniatur „Świat Marzeń” w Inwałdzie, Park Miniatur Zabytków Dolnego Śląska w Kowarach, Park Miniatur Zamków Krzyżackich w Chełmnie, Kaszubski Park Miniatur, Park Miniatur Zamków Jurajskich w Ogrodzieńcu, Park Miniatur Warmii i Mazur w Gierłozu, Park Miniatur Zabytków Podlasia w Hajnówce i Park Miniatur Zielony Dwór w Chocielewku. Należy dodać jeszcze miasteczka westernowe (choć kulturowo zupełnie obce dla naszego kraju, cieszą się ogromnym powodzeniem) – w Karpaczu, Mrągowie i Sońsku oraz

w Żorach, a także bajkowe parki św. Mikołaja, liczne esplanady i parki ekstremalne (linowe).

Obiekty te tworzone są przez prywatnych inwestorów, niechętnych do udzielenia informacji o frekwencji. Najczęściej zasłaniają się tajemnicą handlową, albo w ogóle nie odpowiadają na zapytania.

Rycina 9. Parki Tematyczne w Polsce w 2019 r.

Źródło: Stasiak 2019, Polskie Parki Rozrywki 2020

Największym parkiem rozrywki, wykazującym również największą frekwencję, jest Energylandia w Zatorze. Wraz z parkiem dinozaurów, parkiem Miniatur w Inwałdzie oraz innymi tematycznymi parkami zarządzanymi przez prywatnego gestora wykazały w 2019 r. frekwencję 1,6 mln odwiedzających. W 2020 r. ze względu na czasowe zamknięcie obiektu z powodu pandemii frekwencja w tym parku spadła do 800 tys. odwiedzających. W 2022 r. park ten osiągnął frekwencję podobną jak w roku 2021, bo odwiedziło go 1,85 mln osób. Ambicją właścicieli tego parku jest rozbudowa obiektu do rozmiarów polskiego Disneylandu. Planują również budowę Energylandii 2 na Dolnym Śląsku.

Największą frekwencją wśród parków z dinozaurami wyróżnia się Jura Park w Bałtowie, będący złożonym kompleksem turystycznym z frekwencją 452 tys. odwiedzających w 2019 r. Rok 2020 przyniósł spadek liczby odwiedzających o 70%, ale już w roku 2021 osiągnięto frekwencję 505 tys. odwiedzających, a w 2022 r. 515 tys., czyli więcej niż przed pandemią. Podobną tendencję wykazano w zlokalizowanym w regionie świętokrzyskim Parku Rozrywki i Miniatur „Sabat Krajno”. W 2019 r. zanotowano tu 300 tys. odwiedzających, w 2020 r. w czasie pandemii ich liczba spadła do 160 tys., natomiast w 2022 roku park ten uzyskał wynik lepszy niż przed pandemią (315 tys.). Zlokalizowany w Kielcach Park Kadzielnia z Amfiteatrem, Podziemną Trasą Turystyczną i Tyrolką cieszył się dużym powodzeniem, bo w 2019 r. zarejestrowano tu 318 tys. odwiedzających, w 2020 r. frekwencja spadła o 50%, ale w 2021 r. i 2022 r. park ten odwiedziło już ponad 300 tys. osób, czyli niewiele mniej niż przed pandemią.

Z oferty parku rozrywki „Świętokrzyska Polana” w 2019 r. skorzystało 71 tys. osób, w czasie pandemii odnotowano niewielki spadek liczby odwiedzających, jednak już w 2021 r. odnotowano frekwencję na poziomie sprzed pandemii. Wyższą frekwencją niż w 2019 r. wykazał też Leśny Park Kultury i Wypoczynku „Myślęcinek” w Bydgoszczy (wzrost z 116 tys. do 121 tys. w 2021 r. i 122 tys. w 2022 r.). Na uwagę zasługuje też znaczny wzrost frekwencji w Ogrodach doświadczalnych im. Stanisława Lema w Krakowie (z 114 tys. w 2019 r. do 268 tys. w 2022).

Wśród kąpielisk termalnych, do tych najczęściej odwiedzanych należą Termy Maltańskie w Poznaniu, Termy Bania w Białce Tatrzańskiej oraz Termy w Chochołowie. Po spadku frekwencji w okresie największego nasilenia ograniczeń pandemicznych w roku 2020, obiekty te wracają do poziomu frekwencji z roku 2019. Dolnośląskie termy Cieplickie w 2022 r. odwiedziło 370 tys. osób, to jest więcej niż przed pandemią. Baseny mineralne w Solcu Zdroju odwiedziło w 2022 r. 236 tys. osób, tj. więcej niż w 2019, a Tężnie w Busku Zdroju ponad 330 tys. osób.

Wśród parków wodnych wyróżniają się te zlokalizowane w dużych miastach. Oddany w czasie pandemii park Suntago już w 2021 r. przekroczył 1 mln odwiedzających, w 2022 r. frekwencja spadła nieco poniżej miliona. Ze względu na korzystane położenie w pobliżu wielkich aglomeracji miejskich (Warszawa, Łódź, Radom) oraz lotnisk, park ten ma szansę znacznie zwiększyć swoją odwiedzalność. Rekordy popularności bije Wrocławski Park Wodny, który w 2022 r. odwiedziło 2 mln osób (w 2019 r. 1,75 mln).

Podobnie Park Wodny w Krakowie już w 2021 r. z frekwencją 500 tys. odwiedzających wykazał większą frekwencję niż w roku 2019 r.

Ogromną popularnością cieszyło się Centrum Nauki Kopernik w Warszawie, które w 2019 r. odwiedziło 1,1 mln osób, w czasie pandemii miał miejsce znaczny spadek frekwencji, ale w 2022 r. była ona już wyższa niż w 2019, bo wyniosła 1,21 mln odwiedzających. Duży wzrost frekwencji odnotowano w Centrum Nauki o Wodzie Hydropolis we Wrocławiu, które w 2022 r. odwiedziło ponad 400 tys. osób. W kategorii parki i ogrody tematyczny „Magiczne Ogrody” w Janowcu podają frekwencję na poziomie 200 tys. odwiedzających, wzrasta popularność Ogrodów Sensorycznych w Muszynie, które w 2022 r. odwiedziło 225 tys. turystów.

Kolejka Leśna w Bieszczadach odnotowała w 2020 r. spadek turystów o 10%, ale w tym czasie konkurencyjne Bieszczadzkie Drezyny Rowerowe wykazały wzrost o 18% i cieszyły się dużą popularnością w 2021 i 2022 r. (75 tys. i 85 tys. pasażerów). „Ciuchcia Ponidzie Ekspres” zawiesiła w 2020 r. funkcjonowanie. Popularny spływ tratwami na Dunajcu w 2020 r. odbyło 206 tys. turystów, co oznacza spadek o 36% w stosunku do roku 2019. Jednak już w 2021 r. w spływie tratwami na Dunajcu wzięła udział rekordowa liczba 340 tys. turystów, tj. więcej niż w roku 2019. W 2022 r. frekwencja na spływie kształtowała się nieco poniżej 300 tys. osób.

4.4. Eventy (imprezy, wydarzenia)

Ostatnia grupa atrakcji to wydarzenia i imprezy, takie jak festiwale, festyny, obrzędy folklorystyczne, jarmarki, igrzyska i wydarzenia sportowe oraz inscenizacje bitew.

W odniesieniu do wielu imprez nie ma dokładnych danych o frekwencji, często składają się one z wielu niebiletowanych plenerowych wydarzeń kulturalnych. Szacunki podawane przez organizatorów i dziennikarzy różnią się i bywają przesadzone. Wysoką frekwencję podają organizatorzy w odniesieniu do Gdańskiego Jarmarku Dominikańskiego. Jest on jedną z największych w Europie, najstarszą i najpopularniejszą w Polsce imprezą plenerową, handlową i kulturalno-rozrywkową. W ciągu trzech tygodni na przełomie lipca i sierpnia, wzięło w niej udział przed pandemią ponad 6 milionów odwiedzających z kraju i zagranicy. W 2020 r. Jarmark miał skromniejsze rozmiary ze względu na pandemię, organizatorzy wykazali spadek frekwencji na tym wydarzeniu również w 2022 r. wykazano tylko 1 mln gości.

Wydarzenie takie jak Przystanek Woodstock w Kostrzynie (PolandRock2019) nad Odrą, oszacowane w 2019 r. na 350 tys. w 2020 r. zostało odwołane, natomiast zorganizowany w nowej lokalizacji, na nieczynnym lotnisku Makowica-Płoty w zachodniopomorskim, ze względu na ograniczenia pandemiczne zgromadził w 2021 r. tylko 20 tys. uczestników. Festiwal ten ciągle wędruje, w 2022 r. odbył się w Czaplinku, brak jednak wiarygodnych danych odnośnie frekwencji na tym wydarzeniu.

Obok Jarmarku Dominikańskiego i Przystanku Woodstock (PolandRock Festiwal) najwięcej widzów przyciąga inscenizacja bitwy pod Grunwaldem. Została ona co prawda odwołana zarówno w 2020 jak i 2021 roku, natomiast w 2022 r. to lipcowe wydarzenie przyciągnęło na pola bitwy ponad 100 tys. widzów, oglądających zmagania 1400 rycerzy.

Bardzo popularne stały się w ostatnim czasie iluminacje przestrzeni miejskich. Organizowany w Toruniu Bella Skyway Festival – spektakularna projekcja na kilku połączonych kurtynach wodnych, który w 2019 r. przyciągnął 400 tys. widzów, w 2020 r. odbył się w formule drive through, oraz obserwacji pokazów online. W 2022 r. Festiwal miał miejsce na stadionie i wprowadzono bilety (25 zł), co skutkowało spadkiem frekwencji do około 5 tys. osób.

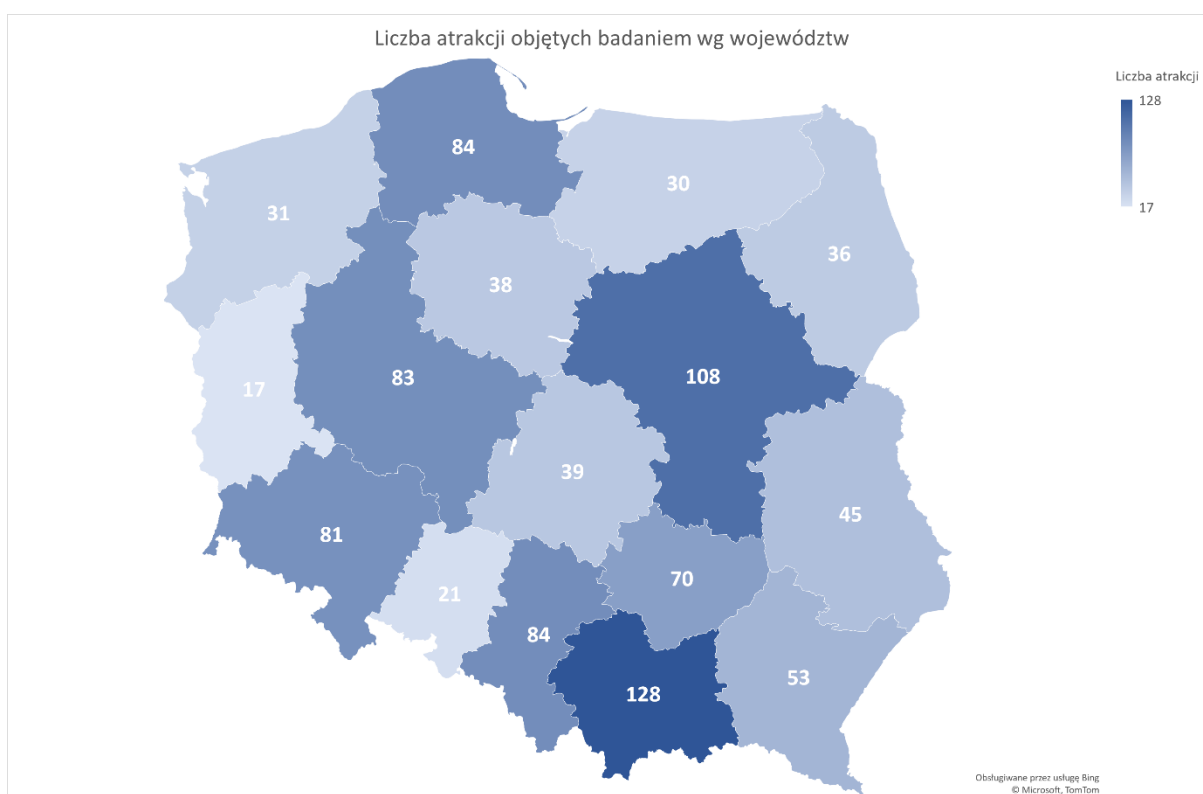
Większość imprez plenerowych w Krakowie w 2020 r. i w 2021 została odwołana lub zrealizowana w formie wirtualnej np. „Święto Wianków” pod Wawelem. W 2022 r. wydarzenie to, ze względu na złe warunki pogodowe przyciągnęło tylko 8 tys. osób. Z kolei Festiwal Kultury Żydowskiej w Krakowie cieszy się nieustannie dużym powodzeniem. W 2021 r. osób biorących udział na żywo, w trwających przez tydzień, imprezach festiwalowych odnotowano ponad 15 tys., a uczestników zalogowanych online ponad 28 tys. (razem 44 215), czyli o 25% więcej niż na Festiwalu organizowanym przed pandemią. Podobną frekwencję – na poziomie ponad 40 tys. - odnotowano na tym festiwalu w 2022 r.

Dużym powodzeniem cieszy się plenerowe wydarzenie jakim są Krakowskie Szopki (tradycja ta wpisana na listę niematerialnego dziedzictwa UNESCO). W 2022 r. brało w nim udział 85 tys. osób.

Na uwagę zasługują również imprezy w Lublinie. W wydarzeniach organizowanych przez Centrum Spotkań Kultur wzięło udział aż 238 tys. uczestników, Carnival Sztukmistrza odnotował 36 tys. widzów, a Jarmark Jagielloński wykazał 25 tys. odwiedzających.

5. ATRAKCJE TURYSTYCZNE WG REGIONÓW

W załączonych w aneksie tablicach zestawiono 948 atrakcji podzielonych na podstawowe typy i województwa. Najwięcej, bo aż 128 analizowanych obiektów, znajduje się w regionie małopolskim, 108 w mazowieckim, 84 w pomorskim i śląskim, 83 w wielkopolskim, oraz 81 w regionie dolnośląskim. Najmniejszy zasób, analizowanych atrakcji, dotyczy regionu lubuskiego (17 atrakcje) i opolskiego (21). Taki rozkład badanej zbiorowości atrakcji w przybliżeniu oddaje rzeczywisty potencjał atrakcji turystycznych w tych regionach turystycznych.

Rycina 10. Atrakcje objęte badaniami frekwencji wg województw w roku 2022.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 5 ilustruje liczbę atrakcji w poszczególnych regionach z podziałem na rodzaje atrakcji. Zastosowano podział na atrakcje przyrodnicze, atrakcje dziedzictwa kulturowego, parki rozrywki, wodne i tematyczne oraz imprezy. Odpowiada to typologii atrakcji proponowanej przez Swarbrooke (2002), stosowanej w sporządzonych wcześniej raportach o frekwencji w atrakcjach.

Największy zbiór atrakcji przyrodniczych analizowano w regionie małopolskim i dolnośląskim. Atrakcje związane z dziedzictwem kultury reprezentowane są we wszystkich województwach, najliczniej w małopolskim, mazowieckim, śląskim,

wielkopolskim i dolnośląskim. Najwięcej placówek muzealnych znajdziemy w regionie małopolskim i mazowieckim oraz wielkopolskim, najmniej w lubuskim i opolskim. Atrakcje budowane od podstaw dla turystyki, takie jak parki rozrywkowe, parki tematyczne i inne obiekty służące rozrywce, najliczniej wystąpiły w woj. świętokrzyskim, śląskim i małopolskim. Atrakcje typu wydarzenia najmocniej reprezentowane są w regionie małopolskim i mazowieckim.

Tabela 5. Liczba atrakcji objętych badaniami frekwencji wg ich rodzajów i województw

Województwo	RAZEM	Przyrodnicze	Dziedzictwa Kultury		Parki rozrywki, wodne, tematyczne	Imprezy, wydarzenia
			Ogółem	W tym muzea		
dolnośląskie	81	14	64	52	3	0
kujawsko-pomorskie	38	3	24	21	8	3
Lubelskie	45	6	32	30	2	5
Lubuskie	17	3	13	13	1	0
łódzkie	39	6	24	24	6	3
małopolskie	128	17	86	78	12	13
mazowieckie	108	12	87	85	9	0
opolskie	21	1	18	14	1	1
podkarpackie	53	6	39	35	8	0
podlaskie	36	10	24	22	1	1
pomorskie	84	12	68	68	3	1
śląskie	84	14	62	42	7	1
świętokrzyskie	70	12	39	27	19	0
warmińsko-mazurskie	30	4	18	18	4	4
wielkopolskie	83	9	56	56	16	2
zachodniopomorskie	31	7	17	17	6	1
RAZEM	948	136	663	595	107	35

Źródło: opracowanie własne

Analiza danych zawartych w Tabeli 5 oraz przedstawionych na Rycinie 10 pozwala wskazać regiony o największym nasyceniu różnorodnymi atrakcjami (poddanymi analizie), należą do nich region małopolski, mazowiecki, wielkopolski i dolnośląski.

6. ANALIZA OPINII I OCEN DLA WYBRANYCH ATRAKCJI TURYSTYCZNYCH NA PLATFORMACH INTERNETOWYCH

6.1. Wybór platform i atrakcji

Właściwe wykorzystanie Internetu powinno być realizowane przez wszystkie podmioty działające na rynku turystycznym. Z punktu widzenia marketingu, chodzi głównie o działania w sferze promocji oraz rozwoju produktów turystycznych²⁰. W identyfikowaniu nowych atrakcji pomocne mogą się okazać zasoby Internetu. Popularny portal podróżników TripAdvisor listuje w odniesieniu do każdego z województw najczęściej odwiedzane i komentowane przez internautów atrakcje, a także zamieszcza ich ocenę w oparciu o wpisywane opinie i komentarze. Jest to ocena co prawda ograniczona do osób, które udzieliły odpowiedzi na platformie TripAdvisor, ale stanowi dobry punkt wyjścia do identyfikacji nowych atrakcji, jak i oceny jakościowej znanych już obiektów. Portal ten pozwala na znalezienie atrakcji podzielonych na 11 grup (Tab. 6). Pozwala też na wyszukanie atrakcji np. dla dzieci, na deszczowe dni, bezpłatnych czy dostępnych dla dużych grup. Serwis TripAdvisor wylicza 12 959. atrakcji w Polsce, do których napisano prawie 4 mln opinii. Najwięcej atrakcji znajduje się w grupie zabytki i ciekawe miejsca (4 253), natura i parki (1 418), zabawy i rozrywka (1 375) oraz muzea (1 303)²¹.

---

²⁰ Borzyszkowski J., *Wykorzystanie Internetu w turystyce na przykładzie działań organizacji zarządzających obszarami recepcji turystycznej na rzecz modeli w e-biznesie*, [w:] *Rozprawy Naukowe Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu*, nr 50, Wrocław 2015.

²¹ [THE 15 BEST Things to Do in Poland - 2023 \(with Photos\) - Tripadvisor](#), dostęp 25.11.2023.

Tabela 6. Typy atrakcji według TripAdvisor

Lp.	Typ atrakcji	Liczba atrakcji
1	Zabytki i ciekawe miejsca	4 253
2	Natura i Parki	1 418
3	Zabawy i rozrywka	1 375
4	Muzea	1 303
5	Życie nocne	856
6	Spa i Wellness	767
7	Wycieczki statkami i spływy	38
8	Warsztaty, zajęcia	33
9	Parki wodne i parki rozrywki	162
10	Zoo i Akwaria	95
11	Kasyna i hazard	5

Źródło opracowanie własne na podstawie danych TripAdvisor ([THE 15 BEST Things to Do in Poland - 2023 \(with Photos\) - Tripadvisor](#))

Do każdej atrakcji przypisane są oceny sporządzone w oparciu o opinie turystów. Atrakcje ułożone są według ocen i liczby komentarzy, tworząc w ten sposób ranking najbardziej popularnych atrakcji w Polsce, budowany głównie przez turystów zagranicznych. Pierwszą 15 atrakcji (TOP15) przedstawia Tabela 7.

Tabela 7. TOP15 atrakcji turystycznych w Polsce według TripAdvisor (stan na 26.11.2023)

Lp,	Typ atrakcji	Ocena atrakcji	Liczba komentarzy
1	Rynek Główny w Krakowie	4,5	26 870
2	Muzeum Auschwitz-Birkenau	4,5	14 616
3	Kopalnia Soli w Wieliczce	4,5	14 259
4	Stare Miasto Warszawa	4,5	13 937
5	Łazienki Królewskie	4,5	8 699
6	Stare Miasto Kraków	5,0	9 048
7	Stare Miasto Gdańsk	4,5	7 007
8	Fabryka Schindlera Muzeum Krakowa	4,5	17 289
9	Kościół Mariacki w Krakowie	4,5	6 913
10	Rynek we Wrocławiu	5,0	5 358
11	Energylandia Park Rozrywki	4,5	2 864
12	Wawel Zamek Królewski	4,5	10 610
13	Polin Muzeum Polskich Żydów	4,5	4 243
14	Europejskie Centrum Solidarności	4,5	3 641
15	Aleja Zagubionych Dusz Kraków	5,0	2 396

Źródło opracowanie własne na podstawie danych TripAdvisor ([THE 15 BEST Things to Do in Poland - 2023 \(with Photos\) - Tripadvisor](#))

Większość wyróżnionych w TOP15 atrakcji zlokalizowanych jest w Krakowie, 3 w Warszawie, 2 w Gdańsku, 1 we Wrocławiu. W czołowej 15 atrakcji znalazły się historyczne dzielnice miast, muzea, park rozrywki a nawet tzw. „dom strachów” na ul. Floriańskiej w Krakowie, z oceną 5,0 czyli bez negatywnych komentarzy. Na dalszych miejscach wykazano Kazimierz – Żydowską Dzielnicę Krakowa (4.5/9 487), a kolejne miejsca zajęły: Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku (4.5/3 264), Muzeum Powstania Warszawskiego (4.5/7 445), Krasnale we Wrocławiu (4.5/4 297) oraz Rynek Starego Miasta w Warszawie (4.5/4 825).

Jedną z najpopularniejszych wyszukiwarek internetowych działającą nieprzerwanie od 1998 roku jest wyszukiwarka Google Chrome. Stała się ona idealnym miejscem do wyszukania kompletnych informacji o danym obiekcie. Najczęściej są to: adres, godziny otwarcia, numer telefonu oraz oceny internautów. Opinie Google wyrażane są w formie przyznawanych przez użytkowników gwiazdek w skali od 1 do 5, gdzie maksymalna ich liczba oznacza najwyższy poziom zadowolenia. Uśredniony wynik wszystkich recenzji widoczny jest już na wstępnym etapie wyszukiwania. Dodatkowo użytkownicy mają możliwość pozostawienia komentarzy, a właściciele firm i obiektów mogą wchodzić w interakcje i odpowiadać na nie. Tym samym dają sygnał, że nie boją się oni krytyki oraz, że zależy im na zadowoleniu swoich klientów. 25 letnie działanie Google Chrome, oraz kierowanie się przez markę przesłaniem *„uporządkowanie światowych zasobów informacji tak, by stały się powszechnie dostępne i użyteczne dla każdego”²²* spowodowało, że najpopularniejsze atrakcje turystyczne polski ocenione zostały przez kilkaset tysięcy internautów.

Narzędziem do oceny popularności może być strona fanowska, tzw. fanpage. Na stronach tych użytkownicy mają możliwość wyrażania swojego zainteresowania wybranym miejscem poprzez przyznanie polubienia. Zapewnia to Facebook, który stał się najbardziej popularnym na świecie serwisem społecznościowym, w ramach którego zarejestrowani użytkownicy mogą tworzyć sieci i grupy, dzielić się wiadomościami i zdjęciami oraz korzystać z aplikacji. Liczba użytkowników na całym świecie wynosi już 3 miliardy, a dziennie aktywnych jest prawie 1,3 mld osób. Średni wiek użytkownika serwisu to 22 lata. Na Facebooku zgromadzono ponad 980 petabajtów danych, co 24 godziny przybywa ponad 0,5 petabajta. Przeciętny użytkownik spędza na

---

²² <https://about.google>.

Facebooku około 21 minut. Facebook został uruchomiony w 2004 na Uniwersytecie Harvarda przez Marka Zuckerberga. Oprócz polubień Internauci mogą wyrażać swe poparcie dla danej instytucji, wydarzenia lub miejsca poprzez obserwowanie strony - daje to możliwość otrzymywania powiadomienia i śledzenia aktualności z nią związanych. Najpopularniejsze atrakcje turystyczne posiadają blisko 300 tysięcy polubień i obserwacji stron przez użytkowników Facebooka.

Oceny na TripAdvisor, Google.com, Facebook czy komentarze odnośnie atrakcji nominowanych w różnych plebiscytach są cennym materiałem do badania jakości atrakcji. Ten kierunek badań z punktu widzenia potrzeb branży turystycznej jest najbardziej pożądanym.

Do analizy wybrano po 10 topowych atrakcji z każdej opisywanej w raporcie kategorii, tj. atrakcji przyrodniczych, kulturowych, parków rozrywki, wodnych i innych oraz wydarzeń.

6.2. Oceny i opinie o wybranych atrakcjach turystycznych

W Tabeli 8 zestawiono oceny wybranych atrakcji, a także liczbę wpisanych opinii przez Internautów lub w wypadku Facebook'a liczbę obserwujących dany obiekt. Oceny są zbliżone, aczkolwiek generalnie wyższe na platformie Google niż TripAdvisor.

Tabela 8. Ocena topowych atrakcji w mediach społecznościowych

Nazwa atrakcji	Frekwencja w 2022 r.	TripAdvisor		Facebook		Google	
		Ocena	Liczba opinii	Polubienia	Obserwujący	Ocena	Liczba opinii
ATRAKcje PRZYRODNICZE							
KARKONOSKI PARK NARODOWY	2 400 000	4,5	54	78 000	84 000	4,8	20 696
OJCOWSKI PARK NARODOWY	600 000	5,0	10	30 000	32 000	4,8	22 659
PIENIŃSKI PARK NARODOWY	1 096 735	5,0	293	-	5 600	4,9	16 646
TATRZAŃSKI I PARK NARODOWY	4 574 131	4,5	175	235 000	274 000	4,7	12 943
WOLIŃSKI PARK NARODOWY	1 417 000	0,9	239	6 000	6 500	4,6	7 947
PN GÓR STOŁOWYCH	1 097 000	5,0	180		5 600	4,9	8 928
KAMPINOWSKI PARK NARODOWY	1 000 000	2,9	24	27 000	30 000	4,8	4 712
WIELKOPOLSKI PARK NARODOWY	1 200 000	3,9	10	9 700	10 000	4,7	3 938
MIEJSKI OGRÓD ZOOLOGICZNY W ŁODZI W TYM ORIENTARIUM	10 002 000	4,9	20 425	144 000	205 000	4,2	20 946

OGRÓD ZOOLOGICZNY WE WROCŁAWIU I AFRYKARIUM	1 650 635	5,9	3 007	247 000	294 000	4,7	100 790
ATRAKCJE KULTUROWE							
MUZEUM NARODOWE W KRAKOWIE	1 360 736	4,0	376	102 000	105 000	4,5	10 386
PAŁAC KRÓLEWSKI W WILANOWIE	2 265 896	4,5	1 831	49 000	51 000	4,7	24 429
PAŁAC W ŁAZIENKACH	5 265 110	4,5	939	111 000	114 000	4,8	17 400
MUZEUM ZAMKOWE W MALBORKU	635 970	4,5	2 567	22 000	24 000	4,8	66 334
POMNIK PAMIĘCI MUZEUM AUSCHWITZ-BIRKENAU	1 84 806	4,5	14 605	453 000	480 000	3,8	3 700
ZAMEK KRÓLEWSKI W WARSZAWIE	1 755 226	4,7	47 267	80 000	84 000	4,7	33 033
ZAMEK KRÓLEWSKI NA WAWELU	1 602 206	4,5	10 600	149 000	154 000	4,7	142 485
Kopalnia Soli Wieliczka	1 147 048	4,5	14 250	218 000	219 000	4,6	23 854
TRASA TURYSTYCZNA I MUZEUM ŻUP WIELICZKA	1 147 048			14 000	14 000	4,5	790
MUZEUM POWSTANIA WARSZAWSKIEGO	432 312	4,5	7 444	340 000	352 000	4,7	33 035
PARKI ROZRYWKI, WODNE I INNE							
PARK WODNY WE WROCŁAWIU	2 000 000	4,0	590	106 000	107 000	4,4	32 646
TERMY CHOCHOŁOWSKIE	705 000	4,0	741	122 000	130 000	4,6	57024
SUNTAGO PARK	925 164	3,5	151	199 000	206 000	4,1	20 671
TERMY W BIAŁCE TATRZAŃSKIEJ	520 000	4,0	1021	134 000	138 000	4,4	32 086
OGRODY SENSORYCZNE W MUSZYNIĘ	225 425	4,5	143	-	-	4,7	7 445
SPLYW TRATWAMI NA RZECE DUNAJEC	298 131	4,8	181	10 000	11 000	4,8	1 773
ENERGYLANDIA – ZESPOŁ PARKÓW ROZRYWKI W ZATORZE	1 850 000	4,5	2 864	789 000	831 000	4,8	190 044
CENTRUM NAUKI I TECHNIKI KOPERNIK W WARSZAWIE	1 210 994	4,5	3 100	236 000	282 000	4,6	50 968
MOŁO W SOPOCIE	1 000 000	4,0	128	1 500	1 600	4,5	110 297
HYDROPOLIS WE WROCŁAWIU CENTRUM NAUKI O WODZIE	401 816	4,5	641	88 000	89 000	4,4	7 185
WYDARZENIA							
INSCENIZACJA BITWY POD GRUNWALDEM	100 000						
FESTIWAL KULTURY ŻYDOWSKIEJ W KRAKOWIE	15 951	-	-	23 000	24 000	4,8	44

WIANKI ŚWIĘTO – MUZYKA POD WAWELEM	10 000	-	-	18 000	19 000	-	-
FESTIWAL MUZYKI FILMOWEJ W KRAKOWIE	10 000	5,0	1	36 000	37 000	-	-
CARNAVALL SZTUKMISTRZÓW W LUBLINIE	36 736	5,0	1	29 000	30 000	4,7	76
JARMARK DOMINIKAŃSKI W GDAŃSKU	1 200 000	-	-	47 000	49 000	4,4	358
PRZYSTANEK WOODSTOCK POLANDROCK FESTIVAL	40 000	4,5	57	455 000			
KWIATOWE DYWANY W SPICYMIERZU	25 000			-	-	-	-
SZOPKI KRAKOWSKIE	65 000			350	360		
JARMARK JAGIELLOŃSKI W LUBLINIE	25 000	4,5	10	-	-	-	-

Źródło: opracowanie własne

6.3. Wnioski z badań atrakcji turystycznych w mediach społecznościowych i na platformach podróźniczych

Z opinii ekspertów wynika, że najszybszym i najpopularniejszym miejscem do wyszukania informacji o atrakcjach turystycznych jest działająca od ćwierćwiecza wyszukiwarka Google Chrome. Najpopularniejsze atrakcje turystyczne umieszczone w tabeli liczą blisko 200 tysięcy opinii internautów z Polski oraz całego świata, co daje bardzo miarodajny wynik ich oceny.

Wyszukiwarka ta nie jest jednak odpowiednim miejsce do pozyskania informacji o ocenie wydarzeń kulturowych, gdyż z racji cykliczności nie gromadzi ona kompleksowych informacji. W tej kategorii atrakcji lepiej sprawdza się serwis społecznościowy Facebook, na którym poprzez profile firmowe tworzone są „wydarzenia” z których odbiorcy pozyskują podstawowe informację o dacie, godzinie czy lokalizacji oraz ilości osób deklarujących wzięcie w nim udziału. Dodatkowo polubienia czy obserwacje fanpage pozwalają być na bieżąco z zamieszczanymi tam treściami.

Portal podróźniczy TripAdvisor odznacza się najmniejszą ilością wyrażonych przez internautów opinii w porównaniu z Google i Facebook. Jednak jest on jedynym narzędziem pozwalającym na odszukanie konkretnych miejsc poprzez przypisanie ich do jednej z ośmiu grup. Opatrzony jest poza tym klauzulą - *niniejsza recenzja jest prywatną*

opinią członka witryny Tripadvisor i nie stanowi opinii firmy Tripadvisor LLC. Tripadvisor sprawdza recenzje w ramach wiodących w branży standardów zaufania i bezpieczeństwa.

TripAdvisor prezentuje oryginalny podział atrakcji na 11 grup, tworzy również rankingi atrakcji na podstawie ocen i opinii podróżnych. Jest więc poważnym narzędziem opiniotwórczym, sterującym geografią podróży. Oceny w TripAdvisor zliczane są w przedziałach, takich jak w zaprezentowanej poniżej ocenie dla Pienińskiego Parku Narodowego.

5,0	293 recenzje [ocena ogólna]
Doskonały	250 (ecellent)
Bardzo dobry	36 (very good)
Przeciętny	5 Average)
Słaby	2 (Poor)
Straszny	0 (Terrible)

[Danno 99 Beautiful](#)

Aug 2021

Well worth a visit. We began at the lake (near the castle) which has some great views, then drove into the park. On holidays the rafting on the Dunajec places get pretty busy (we were told there was a two hour wait....) We parked near the Sromowce Niżne bridge (took a brief walk across into Slovakia...) and went walking along the river. Eventually we got to the Trzy Korony trail, and walked up about 1/3 of the way (not because it was especially difficult, but because it was late in the day...). The path was steep-ish and a bit stony, so bring good shoes. The views were fantastic and it wasn't too crowded. Definitely worth a visit.

Natomiast opinie z platformy Google dla Parku Narodowego Gór Stołowych, ocenianego na TripAdvisor na 5,0, zawierają również opinie krytyczne, niżej punktowane. Poniżej przykładowe opinie dla tego parku (pisownia oryginalna):

Olha B - 2 miesiące temu na stronie Google 5/5

Oddawana chciałam odwiedzić to miejsce! Super, przez stronę online kupiłam bilet 12zł normalny, i bilet na parking 30zł. Tylko myślałam że parking na błędne skały i Szczeliniec wielki, ale nie! Przy rezerwacji tych 2 ch miejsc w jeden dzień trzeba uwzględnić czas zjazdu z parkingu skał i dojazd do Karłowa i znalezienie parkingu 20zł. Pięknie widoki i super labirynt

Łukasz - 2 miesiące temu na stronie Google 3/5

Oceniam niebieski szlak prowadzący do Błędnym Skał. Generalnie sceneria ma spory potencjał, mnie przywiatał ryk pił łańcuchowych oraz kompletne pobojuwisko usłane pniami ściętych drzew. Domyślałam się, że jest na to sensowne wytłumaczenie, ale widok nie napawa optymizmem a spora część budżetu parku zapewne idzie na paliwo do pił łańcuchowych.

LITERATURA

- Borzyszkowski J., Wykorzystanie Internetu w turystyce na przykładzie działań organizacji zarządzających obszarami recepcji turystycznej na rzecz modeli w e-biznesie, [w:] *Rozprawy Naukowe Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu*, nr 50, Wrocław 2015
- Buchwał A., Fidelus J., (2010). *Monitoring ruchu turystycznego przy użyciu czujników ruchu*, [w:] *Nauka a zarządzanie obszarem Tatr i ich otoczeniem*, t. III.
- Cichocki P., Jędrecki T., Zydel R. (2012). *Etnografia wirtualna* [w:] Jemielniak D. (red.) *Badania jakościowe*, PWN, Warszawa
- European Tourism: Trends & Prospects (Q3/2021), ETC.
- The Global Attractions Attendance Report (2022). Published by the Themed Entertainment Association (TEA) and the Economics practice at AECOM.
- Kruczek Z. (2011). *Atrakcje turystyczne. Fenomen. Typologia. Metody badań*. Proksenia, Kraków.
- Kruczek Z., (2014). *Od egipskich piramid po Disneylandy. Szkice o ewolucji atrakcji turystycznych*. Folia Turistica 31; ,1 s. 9-30.
- Kruczek Z. (2014). *Nowe trendy i innowacje w sektorze atrakcji turystycznych*. [w:] *Dynamika przemian runku turystycznego*. Monografia nr 1. Red. Z. Kruczek, Banasik. SET & WSTiJO, Warszawa, s. 21-30.
- Kultura w 2020, GUS Warszawa 2021,
- Kultura w 2022, GUS Warszawa 2023,
- Ochrona środowiska 2019, GUS, Warszawa 2020.
- Ochrona środowiska 2022, GUS, Warszawa 2023.
- Polskie Parki Rozrywki. Edycja VIII 2020. Wyd. PresForum s.c., Polanica 2021.
- Rogowski M. (2018). *System Monitoringu ruchu turystycznego (SMrt) w Parku Narodowym Gór Stołowych dla potrzeb badań przestrzeni turystycznej*, Prace i Studia Geograficzne, 63.3, Wydział Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2018, 153-172.
- Swarbrooke J. (2002). *The development and management of visitors attractions*, Butterworth – Heinemann, Oxford 2002, Second Edition.
- Stasiak A. (2007). *Turystyka w parkach narodowych – obszary konfliktów*. Turyzm t.7,2007, z.2
- Stasiak A. (2020). *Polskie Parki Rozrywki*, Prace i Studia Geograficzne 64(1):61-87
- Ścieżki rozwoju w sektorze turystyki. Notatka prasowa, 04.07.2023, PARP, <https://www.parp.gov.pl/attachments/article/84550/4%20lipca%20info%20prasowe%20turystyka.pdf>
- The Global Attractions Attendance Report, (2021). Theme Index and Museum Index. Themed Entertainment Association (TEA). www.TEAconnect.org
- THE 15 BEST Things to Do in Poland - 2023 (with Photos) - Tripadvisor (dostęp 26.11.2023)

Tourism Trends and Policies 2022, OECD Publishing, Paris,
<https://doi.org/10.1787/a8dd3019-en> (dostęp 6.11.2023)

Turystyka w 2021 r. GUS, Warszawa Rzeszów 2022.

Warcholik W., Semczuk M., *Natężenie ruchu turystycznego w Pienińskim Parku Narodowym*, Prace Komisji Geografii Przemysłu, 18, Warszawa–Kraków 2011.

Wąsik Ź., (2017)., Rozwój turystyki w parkach narodowych w latach 2006–2015. *Turystyka i Rekreacja* nr 19. S. 129 – 140.

Wykaz opracowanych raportów:

1. Frekwencja w atrakcjach turystycznych, opracowanie Z. Kruczek, Polska Organizacja Turystyczna, Kraków – Warszawa 2014
2. Frekwencja w atrakcjach turystycznych w roku 2014, opracowanie Z. Kruczek, Polska Organizacja Turystyczna, Z. Kruczek, Kraków – Warszawa 2015
3. Frekwencja w atrakcjach turystycznych w latach 2011 – 2015, opracowanie Z. Kruczek , Polska Organizacja Turystyczna, Z. Kruczek, Kraków – Warszawa 2016
4. Frekwencja w atrakcjach turystycznych w latach 2016–2018, opracowanie Z. Kruczek , Polska Organizacja Turystyczna, Z. Kruczek, Kraków – Warszawa 2015
5. Frekwencja w atrakcjach turystycznych w roku 2019, opracowanie Z. Kruczek, Kraków-Warszawa 2020.
6. Frekwencja w atrakcjach turystycznych w roku 2020, opracowanie Z. Kruczek, Kraków-Warszawa 2021.
7. Frekwencja w atrakcjach turystycznych w roku 2021. Opracowanie Z. Kruczek, K. Nowak, Kraków-Warszawa 2022

INDEKSY

Spis rycin

Rycina 1. Międzynarodowy ruch turystyczny w latach 2020-2022	5
Rycina 2. Noclegi udzielone turystom w turystycznych obiektach noclegowych w latach 2019-2022 ..	6
Rycina 3. Porównanie frekwencji w polskich parkach narodowych w 2019, 2020 i 2022 roku w tys. odwiedzających.	18
Rycina 4. Zmiany gęstości ruchu turystycznego w polskich parkach narodowych w 2019 oraz 2020 i 2022 roku	19
Rycina 5. Odwiedzający muzea wg województw w 2019 i 2022 r.	25
Rycina 6. Top 10 najczęściej odwiedzanych muzeów w Polsce w 2019 i w 2022 r.	27
Rycina 7. Odwiedzający obiekty paramuzealne wg województw w 2019 i 2022 roku.	29
Rycina 8. Ogrody zoologiczne i botaniczne w Polsce	29
Rycina 9. Parki Tematyczne w Polsce w 2019 r.	33
Rycina 10. Atrakcje objęte badaniami frekwencji wg województw w roku 2022.	37

Spis tabel

Tabela 1. Porównanie danych GUS i Selectivv odnośnie frekwencji w atrakcjach turystycznych woj. mazowieckiego w latach 2019 i 2022.	14
Tabela 2. Top 10 najczęściej odwiedzanych muzeów na świecie w latach 2019-2022.	22
Tabela 3. Liczba muzeów i zwiedzających muzea w Polsce w 2019 i 2022 roku.	25
Tabela 4. Top 10 najczęściej odwiedzanych parków rozrywki/tematycznych na świecie	31
Tabela 5. Liczba atrakcji objętych badaniami frekwencji wg ich rodzajów i województw	38
Tabela 6. Typy atrakcji według TripAdvisor.	40
Tabela 7. TOP15 atrakcji turystycznych w Polsce według TripAdvisor (stan na 26.11.2023)	40
Tabela 8. Ocena topowych atrakcji w mediach społecznościowych	42

ANEKS - Zestawienie tabelaryczne frekwencji w atrakcjach turystycznych w 2019 - 2021 roku wg typów atrakcji i województw

Numer	Nazwa atrakcji	2019	2020	2021	2022
Dolnośląskie					
1	MUZEUM MINERALOGICZNE – RENATA SOKOŁOWSKA SZKLARSKA PORĘBA	17 802	16 892	19 170	12 458
2	MUZEUM PRZYRODNICZE W JELENIEJ GÓRZE	38 720	16 734	24 137	28 616
3	ARBORETUM LEŚNE IM. PROF. STEFANA BIAŁOBOKA STRADOMIA DOLNA	13 184	15 637	21 343	23 288
4	ZARZĄD ZIELENI MIEJSKIEJ. OGRÓD JAPOŃSKI W PARKU SZCZYTNICKIM	277 033	143 396	248 341	271 425
5	KARKONOSKI PARK NARODOWY	1 861 084	2 036 000	2 036 000	2 400 000
6	PARK NARODOWY GÓR STOŁOWYCH	914 000	1 200 000	1 270 000	1 300 000
7	MUZEUM MINERALOGICZNE IM. KAZIMIERZA MAŚLANKIEWICZA WROCŁAW	6 745	1 492	3 149	7 461
8	MUZEUM PRZYRODNICZE UNIWERSYTETU WROCŁAWSKIEGO	19 592	8 361	16 173	20 912
9	MUZEUM PARKU NARODOWEGO GÓR STOŁOWYCH	20 000	8 866	6 687	1 034 000
10	OGRÓD BOTANICZNY UNIWERSYTETU WROCŁAWSKIEGO	122 493	70 041	139 986	164 203
11	ARBORETUM WOJSŁAWICE. FILIA OGRODU BOTANICZNEGO WE WROCŁAWIU	102 481	80 475	132 923	128 094
12	MUZEUM ZIEMI MINERALS & ROCKS – JUNA SZKLARSKA PORĘBA, KAJA NAUMOWICZ -	10 112	6 599	7 688	9 997
13	ZOO WROCŁAW SPÓŁKA & AFRYKARIUM	1 650 635	942 107	1 562 993	1 735 109
14	CENTRUM EDUKACJI PRZYRODNICZEJ W LUBINIE	35 000	434 349	456 437	476 566
15	MUZEUM UNIWERSYTETU WROCŁAWSKIEGO	111 720	25 682	bd	84 438
16	MUZEUM POCZTY I TELEKOMUNIKACJI WE WROCŁAWIU	12 980	2 192	5 338	9 145
17	MUZEUM ARCHITEKTURY WE WROCŁAWIU	29 787	8 383	11 121	24 254
18	MUZEUM NARODOWE WE WROCŁAWIU	134 365	43 478	85 771	134 379
19	MUZEUM NARODOWE WE WROCŁAWIU – O/Panorama Raławicka	371 389	60 875	125 104	333 973
20	MUZEUM NARODOWE WE WROCŁAWIU – O/ Muzeum Etnograficzne	25 035	6 098	11 030	26 027
21	MUZEUM NARODOWE WE WROCŁAWIU – O/ Muzeum Sztuki Współczesnej	62 542	34 446	34 456	86 352
22	MUZEUM NARODOWE WE WROCŁAWIU (RAZEM z Oddz.)	593 331	144 897	256 361	698 568
23	MUZEUM PORCELANY W WAŁBRZYCHU	14 600	8 900	14 326	27 173
24	MUZEUM MIEDZI W LEGNICY	38 243	8 624	7 796	14 320
25	MUZEUM MIEDZI W LEGNICY – O/ Legnickie Pole	7 203	1 598	3 368	4 840
26	MUZEUM ZIEMI KŁODZKIEJ	15 080	7356	9 838	13 263
27	MUZEUM DAWNEGO KUPIECTWA W ŚWIDNICY	9 205	4 299	7 647	10 790
28	MUZEUM ARCHEOLOGICZNO-HISTORYCZNE W GŁOGOWIE	20 334	7 685	10 550	11 507
29	MUZEUM REGIONALNE W JAWORZE	5 990	1 751	bd	5 534
30	MUZEUM TKACTWA W KAMIENNEJ GÓRZE	8 589	1 512	3 384	7 616
31	MUZEUM GROSS-ROSEN W ROGOŹNICY	45 086	18 809	34 010	40 303

Legenda: Kolor Zielony – Atrakcje Przyrodnicze, Kolor brązowy – Muzea, Kolor Czarny – Zabytki (zamki, pałace, fortyfikacje), Kolor Niebieski – Atrakcje tworzone specjalnie dla turystów (parki rozrywki, parki wodne), Kolor fioletowy – Wydarzenia, imprezy

32	MUZEUM MIEJSKIE „DOM GERHARTA HAUPTMANNNA” JELENIA GÓRA	13 988	5 681	5 854	11 416
33	MUZEUM KULTURY LUDOWEJ POGÓRZA SUDECKIEGO W KUDOWIE-ZDROJU	17 320	11 355	13 434	17 413
34	OŚRODEK „PAMIĘĆ I PRZYSZŁOŚĆ” WROCŁAW	9 187	124 162	135 687	158 880
35	MUZEUM SZTOLNIE WALIMSKIE CKKiT W WALIMIU	55 132	41 716	65 500	62 800
36	MUZEUM WSPÓŁCZESNE WROCŁAW	38 930	6 658	16 763	19 438
37	MUZEUM TECHNIKI MILITARNEJ RIESE-MOLKE	6 500	5 800	bd	bd
38	MUZEUM TECHNIKI I BUDOWLI Z KLOCKÓW MAGDA SZOLC-LEWASZKIEWI W JELENIEJ GÓRZE	22 900	odmowa	odmowa	25 000
39	MUZEUM PRZEMYSŁU I KOLEJNICTWA NA ŚLĄSKU	39 643	13 856	30 028	32 000
40	MUZEUM TECHNIKI ROLNICZEJ NA ŚLĄSKU	1 761	13 856	bd	bd
41	MŁYN HILBERTA- ODDZIAŁ W DZERŻONIOWIE	4 239	0	55 000	6 000
42	MUZEUM CERAMIKI W BOLESŁAWCU	61 772	31 381	47 069	67 028
43	MUZEUM REGIONALNE W LUBANIU	18 402	1 578	10 144	15 761
44	MIEJSKIE MUZEUM ZABAWEK ZE ZBIORÓW HENRYKA TOMASZEWSKIEGO W KARPACZU	29 270	18 582	18 943	21 947
45	MUZEUM KARKONOSKIE W JELENIEJ GÓRZE	19 028	8 624	16 425	23 432
46	MUZEUM KARKONOSKIE – O/ Zamek Bolków	65 028	47 663	57 681	71 665
47	MUZEUM KARKONOSKIE – Oddział Muzeum Historii i Militariów	6 384	4 652	7 116	8 622
48	MUZEUM KARKONOSKIE – O/Dom Carla i Gerharta Hauptmannów	7 694	4 979	5 600	6 169
49	MUZEUM KARGULA I PAWLAKA W LUBOMIERZU	10 668	9 760	14 828	9 681
50	MUZEUM SPORTU I TURYSTYKI W KARPACZU	21 919	7 101	13 137	13 402
51	PLACÓWKA HISTORYCZNO-MUZEALNA LWÓWEK ŚLĄSKI	11 072	1 703	bd	8 496
52	CENTRUM KULTURY SYCÓW. MUZEUM REGIONALNE W SYCOWIE	9 351	2 893	2 748	5 495
53	MUZEUM WOJSK LĄDOWYCH o/zamiejscowy we Wrocławiu	13 304	1 190	1 731	8 341
54	MUZEUM HISTORYCZNE W LUBINIE	8 045	129 500	104 724	314 985
55	MUZEUM FILUMENISTYCZNE W BYSTRZYCY KŁODZKIEJ	15 771	4 982	8 928	9 454
56	MUZEUM PAPIERNICTWA W DUSZNIKACH-ZDROJU	66 803	33 720	41 682	57 304
57	MUZEUM ZABAWEK W KUDOWIE ZDROJU MARIA OZIERAŃSKA	51 000	31 000	90 000	73 100
58	MUZEUM PANA TADEUSZA WE WROCŁAWIU	35 991	7 023	13 304	12 387
59	MUZEUM MIEJSKIE WROCŁAWIA	192 127	47 495	51 829	117 591
60	MUZEUM MIEJSKIE WE WROCŁAWIU – O/ Muzeum Sztuki Mieszkańskiej	45 915	13 472	17 021	42 057
61	MUZEUM MIEJSKIE WE WROCŁAWIU – O/ Muzeum Archeologiczne	20 511	43 478	5 953	11 623

62	MUZEUM MIEJSKIE WE WROCŁAWIU – O/ Muzeum Militariów	10 333	2 806	3 968	7 748
63	MUZEUM MIEJSKIE WE WROCŁAWIU – O/ Muzeum Historyczne(Pałac Królewski)	75 515	6 061	8 161	23 885
64	MUZEUM MIEJSKIE WE WROCŁAWIU – O/ Muzeum Sztuki Cmentarnej	20 074	7 375	12 309	18 727
65	MUZEUM MIEJSKIE WE WROCŁAWIU – O/ Muzeum Sztuki Medalierskiej	19 779	2 598	3 497	10 127
66	MUZEUM POWOZÓW GALOWICE W ŻÓRAWINIE	6 000	bd	920	3 424
67	ZAMEK GRODNO W ZAGÓRZU ŚLĄSKIM	59 591	38 230	54 733	67 528
68	PARK WIELOKULTUROWY – STARA KOPALNIA W WAŁBRZYCHU	102 341	46 716	54 276	47 726
69	TWIERDZA KŁODZKO	255 171	133 070	171 957	179 140
70	TWIERDZA SREBRNA GÓRA” SPÓŁKA Z O.O	95 938	83 753	121 597	120 322
71	KOPALNIA ZŁOTA W ZŁOTYM STOKU	210 000	120 944	187 889	213 000
72	OSADA GÓRNICZA W ZŁOTYM STOKU	93 000	110 000	bd	100 000
73	PODZIEMNE MIASTO OSÓWKA	122 000	58 000	bd	bd
74	HUTA JULIA W PIECHOWICACH	120 859	odmowa	bd	87 000
75	STROŃSKI PARK SP. Z O.O.,STRONIE ŚLĄSKIE	82 132	56 089	70 043	86 997
76	REGIONALNA ROZGŁOŚNIA WE WROCŁAWIU (instytucja paramuzealna)	5 896	300	bd	680
77	KOŚCIÓŁ POKOJU W ŚWIDNICY	360 000	odmowa	bd	bd
78	ZAMEK KSIĄŻ W WAŁBRZYCHU	583 710	325 643	437 772	470 000
79	TERMY CIEPLICKIE DOLNOŚLĄSKIE CENTRUM REKREACJI	334 605	184 324	bd	369 000
80	PARK WODNY WE WROCŁAWIU	1 759 000	bd	2 000 000	2 000 000
81	HYDROPOLIS WE WROCŁAWIU CENTRUM NAUKI O WODZIE	308 363	148 283	300 000	401 816
Kujawsko-Pomorskie					
1	MUZEUM BORÓW TUCHOLSKICH	6 429	2 712	3 269	8 360
2	OGRÓD ZOOBOTANICZNY W TORUNIU	105 877	68 427	99 336	115 432
3	OGRÓD BOTANICZNY ARBORETUM W BYDGOSZCZY			22 500	22 500
4	MUZEUM ZIEMI KUJAWSKO-DOBZYNSKIEJ – o/ Park Etnograficzny	19 620	8 292	13 442	16239
5	MUZEUM IM. JANA KASPROWICZA W INOWROCŁAWIU	14 260	1 446	7 802	10538
6	MUZEUM REGIONALNE W BRODNICY	44 915	bd	bd	40 296
7	MUZEUM ZIEMI CHEŁMIŃSKIEJ	10 740	1 963	9 575	10120
8	MUZEUM IM. KS. DR WŁADYSŁAWA ŁĘGI W GRUDZIĄDZU	31 092	10 545	17 968	41897
9	MUZEUM ZIEMI PAŁUCKIEJ	102 918	2 816	3 488	5691
10	MUZEUM ZIEMI PAŁUCKIEJ Oddział-MUZEUM KOLEJKI WĄSKOTOROWEJ W WENECJI	40 112	11 340	37 889	33685

Legenda: Kolor Zielony – Atrakcje Przyrodnicze, Kolor brązowy – Muzea, Kolor Czarny –Zabytki (zamki, pałace, fortyfikacje), Kolor Niebieski – Atrakcje tworzone specjalnie dla turystów (parki rozrywki, parki wodne), Kolor fioletowy – Wydarzenia, imprezy

11	MUZEUM WODOCIĄGÓW W BYDGOSZCZY	16 369	6 123	9 175	16065
12	MUZEUM OKRĘGOWE IM.LEONA WYCZÓŁKOWSKIEGO W BYDGOSZCZY	78 157	17 840	34 120	76442
13	MUZEUM ARCHEOLOGICZNE W BISKUPINIE	225 677	103 893	191 946	205418
14	MUZEUM WOJSK LĄDOWYCH W BYDGOSZCZY	29 000	7 507	4 150	27817
15	MUZEUM ZIEMI DOBRZYŃSKIEJ	7 742	1 344	1 124	5315
16	KUJAWSKIE MUZEUM ORĘŻA, NAUKI I TECHNIKI W REDCZU KRUKOWYM	8 000	2 300	2 600	3500
17	MUZEUM ZABAWEK I BAJEK BOŻENA WESOŁOWSKA W TORUNIU	10 000	6 000	4 044	5001
18	MUZEUM MYDŁA I HISTORII BRUDU SPÓŁKA W BYDGOSZCZY	43 461	12 809	20 154	41700
19	PTTK'ZAMEK' - MUZEUM W GOLUBIU DOBRZYNIU	43 000	bd	31 249	38600
20	ŻYWE MUZEUM PIERNIKA W TORUNIU	134 840	60 777	80 623	147 862
21	MUZEUM OKRĘGOWE W TORUNIU	397 528	196 720	296 177	468898
22	MUZEUM PIŚMIENICTWA I DRUKARSTWA ARS VETA DARIUSZ SUBOCZ	8 191	744	4 257	10633
23	PBW MUZEUM OŚWIATY W BYDGOSZCZY	7 595	1 253	3 937	5955
24	MUZEUM ETNOGRAFICZNE IM.MARII ZNAMIEROWSKIEJ PRUFFEROWEJ W TORUNIU	12 851	8 420	13 005	20523
25	KOŚCIÓŁ SW. PROKOPA ORAZ BAZYLIKA ŚW. TRÓJCY W STRZELNIE	75 000	bd	bd	bd
26	OŚRODEK CHOPINOWSKI W SZAFARNI	10 266	2 635	4 125	6 377
27	GALERIA MIEJSKA BWA W BYDGOSZCZY	16 600	7 100	9 500	bd
28	LEŚNY PARK KULTURY I WYPOCZYNKU 'MYŚLĘCINEK' SP. O.O. W BYDGOSZCZY	116 786	89 226	121 311	122 013
29	PARK ROZRYWKI „ZAGINIONY ŚWIAT’ W MYŚLĘCINKU	64 000	bd	31 000	bd
30	BYDGOSKI TRAMWAJ WODNY	27 500	bd	18 200	bd
31	CENTRUM NOWOCZESNOŚCI MŁYN WIEDZY W TORUNIU	125 536	44 908	75 161	206 538
32	TO-TUR Toruńska Turystyka Elżbieta Olszewska; DOM LEGEND			149 786	bd
33	PLANETARIUM IM. W. DZIEKOŃSKIEGO W TORUNIU	318 934	113 366	bd	358 701
34	PARK JURAJSKI SOLEC KUJAWSKI	120 000	0	120 000	bd
35	PARK WODNY W ŚWIECIU	190 000	85 721	bd	bd
36	PERSPEKTYWY 9 HILLS FESTIVAL W CHEŁMNIE	27 500	30 000	8 756	bd
37	BELLA SKYWAY FESTIVAL w TORUNIU	400 000	drive-through	bd	5 000
38	FESTYN ARCHEOLOGICZNY W BISKUPINIE	43 350	odwołany	bd	bd
Lubelskie					
1	OGRÓD BOTANICZNY UMCS	77 478	56 789	67 903	81676
2	POLESKI PARK NARODOWY	135 500	85 200	125 000	106 800

Legenda: Kolor Zielony – Atrakcje Przyrodnicze, Kolor brązowy – Muzea, Kolor Czarny – Zabytki (zamki, pałace, fortyfikacje), Kolor Niebieski – Atrakcje tworzone specjalnie dla turystów (parki rozrywki, parki wodne), Kolor fioletowy – Wydarzenia, imprezy

3	OŚRODEK DYDAKTYCZNO-MUZEALNY POLESKIEGO PN. W STARYM ZAŁUCZU	55 036	64 210	64 845	55 534
4	ROZTOCZAŃSKI PARK NARODOWY	243 400	314 000	336 000	337 800
5	OŚRODEK DYDAKTYCZNO-MUZEALNY ROZTOCZAŃSKIEGO PN. W ZWIERZYŃCU	45 850	12 778	21 879	35 981
6	OGRÓD ZOOLOGICZNY IM.STEFANA MILERA W ZAMOŚCIU	234 159	114 941	bd	209 707
7	MUZEUM UNIWERSYTETU M.C.SKŁODOWSKIEJ	5 000	1 000	bd	1300
8	MUZEUM NARODOWE W LUBLINIE	REMONT	84 162	bd	455 687
9	PAŃSTWOWE MUZEUM NA MAJDANKU	229 889	106 083	70 287	96 024
10	PAŃSTWOWE MUZEUM NA MAJDANKU – Oddział Bełżec	39 883	20 986	24 453	34588
11	MUZEUM BYŁEGO OBOZU ZAGŁADY W SOBIBORZE	16 197	30 995	42 180	20031
12	MUZEUM NARODOWE W LUBLINIE ZAMEK	67 376	18 443	202 134	610 000
13	MUZEUM NARODOWE W LUBLINIE BRAMA KRAKOWSKA	6 889	4 582	202 134	5714
14	MUZEUM NARODOWE W LUBLINIE MUZEUM CZECHOWICZA	6 992	1 615	1 008	bd
15	MUZEUM NARODOWE W LUBLINIE ODDZIAŁ W NAŁĘCZOWIE	23 008	10 844	16 469	25043
16	MUZEUM WSI LUBELSKIEJ	104 209	50 093	73 833	110 028
17	MUZEUM NADWIŚLAŃSKIE – O/ Muzeum Przyrodnicze Kamienica Celejowska	7 479	remont	1 515	10 659
18	MUZEUM NADWIŚLAŃSKIE – O/ Muzeum sztuki Złotniczej	14 687	4 601	8 708	9 358,00
19	MUZEUM NADWIŚLAŃSKIE – O/ Zamek w Janowcu	52 327	41 066	30 584	64 049,00
20	MUZEUM ZAMOJSKIE W ZAMOŚCIU	30 899	10 502	11 559	17 698,00
21	MUZEUM ZAMOJSKIE – O/ Muzeum Fortyfikacji i Broni Arsenał	57 509	28 993	33 971	37 155,00
22	MUZEUM KOWALSTWA W WOJCIECHOWIE	5 380	2 384	3 607	5 144,00
23	MUZEUM ZIEMI CHEŁMSKIEJ IM.WIKTORA AMBROZIEWICZA W CHEŁMIE	23 319	9 317	11 090	12 062,00
24	MUZEUM-ZESPÓŁ SYNAGOGALNY WE WŁODAWIE	53 709	48 381	6 919	29 200,00
25	MUZEUM JÓZEFA IGNACEGO KRASZEWSKIEGO W ROMANOWIE	4 042	2 770	3 463	3 887,00
26	MUZEUM POŁUDNIOWEGO PODLASIA W BIAŁEJ PODLASKIEJ	11 445	3 404	5 477	29 520,00
27	MUZEUM W WOLI GUŁOWSKIEJ	6 000	1 292	1 350	1 109,00
28	MUZEUM SIŁ POWIETRZNYCH W DĘBLINIE	58 447	27 715	45 405	48 820,00
29	MUZEUM CZARTORYSKICH W PUŁAWACH	32 829	20 084	27 770	32 817,00
30	MUZEUM POŻARNICTWA W OSEREDKU	6 146	2 884	2 727	3 611,00
31	MUZEUM ZAMOYSKICH W KOZŁÓWCE	288 503	82 777	172 085	194 902,00
32	MUZEUM HENRYKA SIENKIEWICZA W WOLI OKRZEJSKIEJ	8 915	3 634	bd	1 856,00
33	MUZEUM REGIONALNE W ŁUKOWIE	5 670	978	3 243	4 995,00

34	MUZEUM REGIONALNE W JANOWIE LUBELSKIM	9 844	10 139	18 780	7 205,00
35	MUZEUM IM. KS. STANISŁAWA STASZICA W HRUBIESZOWIE	10 349	4 121	6 146	6 832,00
36	MUZEUM ZIEMI BIŁGORAJSKIEJ W BIŁGORAJU	6 466	3 838	4 960	6 733,00
37	LUBELSKA TRASA PODZIEMNA	31 000	2 417	3 155	24 116
38	CHEŁMSKIE PODZIEMIA KREDOWE	30 000	30 000	24 233	29 630
39	ZALEW ZEMBORZYCKI				165 000
40	MAGICZNE OGRODY W JANOWCU. PARK TEMATYCZNY	200 000	bd	200 000	200 000
41	LUBELSKA NOC KULTURY	12 073	odwołana	22 402	23 234
42	CARNAVALL SZTUKMISTRZÓW	13 072	5 440	9 670	36 736
43	INNE BRZMIENIA				25 998
44	CENTRUM SPOTKANIA KULTUR				238 341
45	JARMARK JAGIELLOŃSKI	15 530	20 713	23 706	25 998
Lubuskie					
1	OGRÓD BOTANICZNY W ZIELONEJ GÓRZE	80 182	56 844	bd	78 430
2	PARK NARODOWY UJŚCIE WARTY	584 000	64 700	62 000	67 400
3	MIĘDZYRZECKI REJON UMOCNIONY – MUZEUM FORTYFIKACJI I NIETOPERZY W PNIEWI	46 546	27 754	bd	43 915
4	MUZEUM ZIEMI LUBUSKIEJ	19 293	4 698	16 769	31 925
5	MUZEUM LUBUSKIE IM. JANA DEKERTA W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM	15 656	7 967	19 369	22 606
6	MUZEUM WOLDENBERCZYKÓW W DOBIEGNIEWIE	4 300	270	bd	2 958
7	MUZEUM MIEJSKIE W NOWEJ SOLI	8 946	2 789	4 575	7 346
8	MUZEUM ZIEMI MIĘDZYRZECKIEJ IM. ALFA KOWALSKIEGO W MIĘDZYRZECZU	18 518	11 794	19 593	11 872
9	MUZEUM ETNOGRAFICZNE W ZIELONEJ GÓRZE – OCHLI	39 730	16 383	52 214	47 832
10	MUZEUM ZIEMI WSCHOWSKIEJ W WSCHOWEJ	7 739	1 540	2 087	3 765
11	MUZEUM TWIERDZY KOSTRZYN NAD ODRĄ	12 835	7 722	8 598	8 491
12	MUZEUM POGRANICZA ŚLĄSKO-ŁUŻYCKIEGO W ŻARACH	8 168	2 333	5 756	6 943
13	MUZEUM OBOZÓW JENIECKICH	21 184	6 049	9 458	10 306
14	MUZEUM REGIONALNE W ŚWIEBODZINIE	14 921	6 094	6 292	7 877
15	LUBUSKIE MUZEUM WOJSKOWE W ZIELONEJ GÓRZE Z SIEDZIBĄ W DRZONOWIE	25 081	10 804	16 719	21 282
16	MUZEUM HISTORYCZNE W LUBINIE	0	129 500	104 724	bd.
17	PARK DINOZAUROW NOWINY WIELKIE	40 000	bd	bd	bd.
Łódzkie					

Legenda: Kolor Zielony – Atrakcje Przyrodnicze, Kolor brązowy – Muzea, Kolor Czarny – Zabytki (zamki, pałace, fortyfikacje), Kolor Niebieski – Atrakcje tworzone specjalnie dla turystów (parki rozrywki, parki wodne), Kolor fioletowy – Wydarzenia, imprezy

1	MUZEUM PRZYRODNICZE UNIWERSYTETU ŁÓDZKIEGO	24 748	5 908	4 494	17101
2	OGRÓD BOTANICZNY ŁÓDŹ	202 214	124 704	189 771	187 247
3	MIEJSKI OGRÓD ZOOLOGICZNY W ŁODZI SPÓŁKA Z O.O W TYM ORIENTARIUM	142 761	120 017	170 280	1 002 000
4	MUZEUM LASU I DREWNA LEŚNEGO SGGW W ROGOWIE	5 200	1 600	2 937	3 400
5	OGRÓD ZOOLOGICZNY SAFARI BORYSEW				86 028
6	SGGW W WARSZAWIE LEŚNY ZAKŁAD DOŚWIADCZALNY W ROGOWIE	51 912	33 641	53 058	49 036
7	MUZEUM NARODOWE W WARSZAWIE ODDZIAŁ – Muzeum w Nieborowie i Arkadii	162 448	138 903	176 749	218 635
8	MUZEUM SZTUKI W ŁODZI	161 506	32 345	32 714	172 549
9	MUZEUM SZTUKI W ŁODZI – O/Pałac Herbsta	85 916	29 744	67 301	93 332
10	MUZEUM ARCHEOLOGICZNE I ETNOGRAFICZNE W ŁODZI	20 921	8 235	10 364	25 246
11	MUZEUM TRADYCJI NIEPODLEGŁOŚCIOWYCH	36 843	5 031	12 942	20 243
12	MUZEUM TRADYCJI NIEPODLEGŁOŚCIOWYCH – Oddział Stacja Radegast	38 793	11 572	15 700	29 968
13	CENTRALNE MUZEUM WŁÓKIENICTWA W ŁODZI	67 936	11 693	74 121	160 199
14	MUZEUM MIASTA ŁODZI	70 064	9 919	47 992	77 660
15	MUZEUM OKRĘGOWE W SIERADZU	20 231	14 646	7 921	10 587
16	MUZEUM W PIOTRKOWIE TRYBUNALSKIM	17 638	3 060	5 196	17 508
17	MUZEUM ZIEMI WIELUŃSKIEJ W WIELUNIU	10 746	24 680	7 896	10 858
18	MUZEUM WNĘTRZ DWORSKICH W OŻAROWIE – Oddz. MUZEUM ZIEMI WIELUŃSKIEJ W WIELUNIU	7 472	2 250	bd	bd
19	MUZEUM W TOMASZOWIE MAZ.IM.ANTONIEGO HR.OSTROWSKIEGO	12 272	1 835	8 427	6 332
20	MUZEUM W ŁĘCZYCY	33 970	10 521	18 003	32 217
21	MUZEUM REGIONALNE IM.STANISŁAWA SANKOWSKIEGO W RADOMSKU	13 962	2 203	8 216	7 174
22	MUZEUM KINEMATOGRAFII W ŁODZI	27 972	385	29 996	42 899
23	MUZEUM MIASTA ZGIERZA	10 795	1 219	1 941	6 674
24	MUZEUM HISTORYCZNE SKIERNIEWIC	24 234	640	22 081	29 911
25	MUZEUM MIASTA PABIANIC	10 089	20 518	3 310	6 764
26	MUZEUM HISTORII MIASTA ZDUŃSKA WOLA	11 559	9 606	12 594	10 725
27	MUZEUM ZIEMI RAWSKIEJ W RAWIE MAZOWIECKIEJ	5 200	1 083	2 700	6 782
28	MUZEUM W ŁOWICZU	52 719	24 680	33 390	44 899
29	MUZEUM REGIONALNE IM. WŁ. ST. REYMONTA W LIPCACH REYMONTOWSKICH				3 387
30	MUZEUM – „ZAMEK W OPOROWIE”	20 210	20 518	25 598	26 133

31	PARAWOZOWANIA W SKIERNIEWICACH	7 000	bd	bd	bd
32	ROGOWSKA KOLEJ WĄSKOTOROWA ROGÓW – RAWA BIAŁA	24 000	20 000	bd	bd
33	GRUPA FABRICUM ANNA MOKROSIŃSKA	25 528	8 597	bd	bd
34	CENTRUM NAUKI I TECHNIKI EC1	114 973	31 224	115 500	463 923
35	TERMY W UNIEJOWIE	200 000	bd	bd	bd
36	AQUA PARK FALA W ŁODZI	980 000	33 500	Bd	bd
37	FESTIWAL DIALOGU CZTERECH KULTUR W ŁODZI	40 000	bd	bd	bd
38	MANUFATURA ŁÓDZKA- Złoty Certyfikat	bd	bd	1 850 000	bd
39	KWIETNE DYWANY NA BOŻE CIAŁO SPICYMIERZ	bd	bd	25 000	25 000
Małopolskie					
1	BABIOGÓRSKI PARK NARODOWY	150 000	175 500	182 244	171 056
2	GORCZAŃSKI PARK NARODOWY	90 000	130 000	176 413	110 000
3	OJCOWSKI PARK NARODOWY	440 000	290 000	440 000	480 000
4	PIENIŃSKI PARK NARODOWY	982 000	821 500	1 077 692	1 096 735
5	TATRZAŃSKI I PARK NARODOWY	3 947 350	3 479 930	4 284 466	4 700 800
6	JASKINIA ŁOKIETKA	112 602	3 500	82 440	101 253
7	JASKINIA CIEMNA	34 150	15 682	19 690	28 586
8	JASKINIA SMOCZA JAMA	420 000	120 000	320 000	340 000
9	OGRÓD BOTANICZNY UJ	66 400	49 328	125 790	164 511
10	CENTRUM EDUKACJI PRZYRODNICZEJ UJ	5 054	1 130	9 746	26 949
11	MUZEUM PRZYRODNICZE INSTYTUTU SYSTEMATYKI I EWOLUCJI ZWIERZĄT PAN	20 000	5 500	14 700	20 000
12	MIEJSKI PARK I OGRÓD ZOOLOGICZNY W KRAKOWIE	504 251	351 438	494 853	539 190
13	MUZEUM PRZYRODNICZE W CIĘŻKOWICACH	11 270	4 421	21 275	15 839
14	MUZEUM PRZYRODNICZE IM. W. SZAFERA W OJCOWIE	25 812	7 728	15 682	21 515
15	MUZEUM PIENIŃSKIEGO PARKU NARODOWEGO W KROŚCIENKU	432 413	422 313	330 878	320 000
16	OŚRODEK EDUKACYJNY BABIOGÓRSKIEGO PARKU NARODOWEGO W ZAWOI	2 523	8 149	4 207	6 782
17	CENTRUM EDUKACYJNE TATRZAŃSKIEGO PARKU NARODOWEGO W ZAKOPANEM	165 200	98 726	79 505	91 182
18	MUZEUM NARODOWE W KRAKOWIE RAZEM z Oddz.	1 148 824	260 803	679 729	1 360 736
19	MUZEUM NARODOWE W KRAKOWIE Gmach Główny	743 987	76 334	168 652	368 168
20	MUZEUM NARODOWE W KRAKOWIE – O/Dom Jana Matejki	69 503	18 150	41 071	43 767
21	Oddz. SZOŁAYSCY	37 921	9 635	6 613	50 125

Legenda: Kolor Zielony – Atrakcje Przyrodnicze, Kolor brązowy – Muzea, Kolor Czarny – Zabytki (zamki, pałace, fortyfikacje), Kolor Niebieski – Atrakcje tworzone specjalnie dla turystów (parki rozrywki, parki wodne), Kolor fioletowy – Wydarzenia, imprezy

22	MUZEUM NARODOWE W KRAKOWIE- O/ Dom Józefa Mehoffera	36 320	8 030	16 969	48 328
23	MUZEUM NARODOWE W KRAKOWIE – O/ Muzeum Książąt Czartoryskich	5 159	72 809	147 266	422 449
24	MUZEUM NARODOWE W KRAKOWIE-Oddział: G.S.P XIX w Sukiennicach	117 224	34 548	64 955	194 953
25	MUZEUM NARODOWE W KRAKOWIE- O/Muzeum Czapskich	101 072	19 259	38 170	129 597
26	MUZEUM NARODOWE W KRAKOWIE- O/Pałac Biskupa Erazma Ciołka	25 484	9 711	21 566	46 019
27	MUZEUM NARODOWE W KRAKOWIE- O/ K. Szymanowskiego w willi Atma	12 154	12 327	13 857	30 465
28	Oddz. WYSPIAŃSKI	22 904	2 412	2 646	50 058
29	ZAMEK KRÓLEWSKI NA WAWELU – PAŃSTWOWE ZBIORY SZTUKI	1 468 494	514 471	1 106 625	1 602 206
30	ZAMEK KRÓLEWSKI NA WAWELU- Oddział w Stryżowie	5 976	3 220	6 062	9 138
31	ZAMEK KRÓLEWSKI NA WAWELU- O/ Zamek w Pieskowej Skale	113 529	117 599	169 293	179 610
32	PAŃSTWOWE MUZEUM AUSCHWITZ-BIRKENAU W OŚWIĘCIMIU	2 320 600	502 060	563 275	1 184 806
33	MUZEUM (HISTORYCZNE) KRAKOWA - RAZEM	1 320 897	347 134	503 822	950 655
34	Muzeum Historyczne Miasta Krakowa- Pałac Krzysztofora	29 964	8 861	54 014	167 187
35	Muzeum Historyczne Miasta Krakowa- Stara Synagoga	139 560	15 680	49 738	84 253
36	Muzeum Historyczne Miasta Krakowa- Fabryka Schindlera	392 680	125 337	149 842	308 876
37	Muzeum Historyczne Miasta Krakowa- Apteka Pod Orłem	85 047	14 450	7 236	19 317
38	Muzeum Historyczne Miasta Krakowa- Ulica Pomorska	20 565	4 449	3 163	7 455
39	Muzeum Historyczne Miasta Krakowa- Kamienica Hipolitów	17 204	5 596	4 952	9 463
40	Muzeum Historyczne Miasta Krakowa- Wieża Ratuszowa	92 079	15 754	42 760	61 897
41	Muzeum Historyczne Miasta Krakowa- Barbakan	46 384	10 856	13 831	23 391
42	Muzeum Historyczne Miasta Krakowa- Mury Obronne	21 485	5 885	9 075	10 388
43	Muzeum Historyczne Miasta Krakowa- Celestat	30 645	34 010	26 675	37 234
44	Muzeum Historyczne Miasta Krakowa- Muzeum Nowej Huty	32 841	14 145	10 452	19 451
45	Muzeum Historyczne Miasta Krakowa- Dom Zwierzyniecki	7 455	1 414	566	b.d.
46	Muzeum Historyczne Miasta Krakowa- Rynek Podziemny	359 865	114 567	174 805	280 563
47	Muzeum Historyczne Miasta Krakowa- Muzeum Podgórze	19 770	10 640	7 997	13 871
48	Muzeum Historyczne Miasta Krakowa- Rydlówka	17 030	3 606	12 543	20 131
49	MUZEUM SZTUKI I TECHNIKI JAPOŃSKIEJ MANGGHA	209 921	49 121	104 627	151 687
50	MUZEUM ARCHEOLOGICZNE W KRAKOWIE	89 831	38 648	64 416	116 879
51	MUZEUM ETNOGRAFICZNE IM. SEWERYNA UDZIELI	23 726	6 094	17 328	21 800
52	MUZEUM UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO	58 142	9 790	12 693	32 791

53	MUZEUM LOTNICTWA	160 878	40 926	83 465	149 000
54	MICET - Muzeum Interaktywne Centrum Edukacji Teatralnej	bd	bd	bd	14 605
55	GALICJA -MUZEUM ŻYDOWSKIE	70 836	170	16 000	39 435
56	MUZEUM WITRAŻU W KRAKOWIE	12 000	3 200	6 050	10 000
57	MUZEUM ARMII KRAJOWEJ IM.GEN.EMILA FIELDORFA „NILA” W KRAKOWIE	41 984	7 863	15 061	26 722
58	MUZEUM HISTORII FOTOGRAFII IM.WALEREGO RZEWUSKIEGO W KRAKOWIE	5 836	3 133	5 419	28 989
59	MUZEUM ARCHIDIECEZJALNE KARDYNAŁA KAROLA WOJTYŁY	10 503	3 052	3 850	18 238
60	MUZEUM OJCA JANA PAWŁA II W KRAKOWIE	-	-	17 701	21 299
61	NIE LĘKAJCIE SIĘ !” MUZEUM W CENTRUM JP II W KRAKOWIE	16 155	1 840	bd	bd
62	Fundacja „Chronić Dobro” Kraków Podgórze	bd	bd	25 180	28 255
63	MUZEUM ILUZJI SPÓŁKA Z O.O W KRAKOWIE	31 123		22 387	71 266
64	MUZEUM INŻYNIERII MIEJSKIEJ W KRAKOWIE	114 366	bd	12 971	45 529
65	MUZEUM SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ W KRAKOWIE MOCAK	148 983	57 738	73 202	105 619
66	MUZEUM DIECEZJALNE W TARNOWIE	5 124	2 684	3 726	7 003
67	MUZEUM KLASZTORNE PP.KLARYSEK W STARYM SĄCZU	16 000	400	bd	10 000
68	MUZEUM ŻYDOWSKIE – CENTRUM ŻYDOWSKIE W OŚWIĘCIMIU	35 000	1 200	3 850	9 000
69	MUZEUM MIEJSKIE SUCHEJ BESKIDZKIEJ	15 260	7 442	13 256	19 003
70	MUZEUM – DWORY KARWACJANÓW I GŁADYSZÓW RAZEM z Oddz.	46 990	25 463	34 971	33 146
71	MUZEUM DWORY KARWACJANÓW I GŁADYSZÓW W GORLICACH Oddział Galeria Sztuki	7 131	5 890	3 219	4 484
72	Zagroda Maziarska” w Łosiach	9 697	bd	7 861	4 975
73	Muzeum Dwory Karwacjanów i Gładyszów – Oddział:Ośrodek Konferencyjno-Wystawienniczy „Kasztel w Symbarku”	11 102	6 223	7 320	9 512
74	Muzeum Dwory Karwacjanów i Gładyszów- Oddział: Skansen Wsi Pogórzańskiej	19 060	9 335	16 391	14 175
75	SKANSEN W SIDZINIE MUZEUM KULTURY LUDOWEJ	6 369	1 853	5 764	8 294
76	MUZEUM ZAMEK W OŚWIĘCIMIU	18 130	9 332	21 446	24 804
77	MUZEUM DOM RODZINNY OJCA ŚWIĘTEGO JANA PAWŁA II W WADOWICACH	211 072	43 387	184 920	344 627
78	MUZEUM REGIONALNE PTTK W DOBCZYCACH	28 735	18 209	23 829	32 480
79	MUZEUM NIEPOŁOMICKIE W NIEPOŁOMICACH	23 451	5 534	13 993	21 500
80	IZBA MUZEALNA IM.PROF. A. KRAJEWSKIEGO przy GOK w Lanckoronie	7 265	4 590	8 997	10 200
81	MUZEUM MIEJSKIE IM. MARCINA WADOWITY W WADOWICACH	12 380	7 760	9 030	7 995
82	MUZEUM REGIONALNE PTTK W GORLICACH	5 420	2 118	2 773	9 616

83	MUZEUM-ORAWSKI PARK ETNOGRAFICZNY W ZUBRZYCY GÓRNEJ	24 869	9 334	20 248	26 158
84	MUZEUM OKRĘGOWE W TARNOWIE RAZEM z Oddziałami.	111 675	19 777	67 745	73 119
85	MUZEUM OKRĘGOWE W TARNOWIE	22 767	1 483	3 582	4 795
86	MUZEUM OKRĘGOWE W TARNOWIE – O/ Ratusz – Galeria Sztuki Dawnej	11 795	1 210	5 448	10 565
87	MUZEUM OKRĘGOWE W TARNOWIE – O/ Dwór w Dołędze	5 026	720	16 852	5 697
88	MUZEUM OKRĘGOWE W TARNOWIE – O/ Zamek w Dębnie	34 202	1 944	7 882	18 255
89	MUZEUM OKRĘGOWE W TARNOWIE – O/ Zagroda Felicji Curyłowej	27 713	0	bd	bd
90	MUZEUM OKRĘGOWE W TARNOWIE – O/ Muzeum Etnograficzne	2 032	11 827	30 732	34 062
91	MUZEUM HISTORII TARNOWA I REGIONU W TARNOWIE		1 324	5 641	21 072
92	MUZEUM BIOGRAFICZNE I.J. PADEREWSKIEGO W KAŚNEJ DOLNEJ	6 891	22 815	2 175	4 342
93	MUZEUM ZIEMI WIŚNICKIEJ W NOWYM WIŚNICZU	47 878	bd	71 002	76 404
94	OBSERWATORIUM ASTRONOMICZNE ASTROCENTRUM CHEŁMIEC	bd	bd	15 060	1 042
95	MUZEUM ZAMKOWE W NIEDZICY	213 958	169 665	281 375	239 167
96	ZAMEK W OJCOWIE	89 257	79 001	66 361	65 355
97	ZAMEK WRONIN W CZORSZTYNIE	14 000	bd	174 617	165 260
98	TRASA TURYSTYCZNA I MUZEUM ŻUP KRAKOWSKICH WIELICZKA	2 078 544	582 782	736 239	1 147 048
99	CERKIEW W POWROŹNIKU – UNESCO (Szlak Arch. Drew.)	39 903	13 338	29 995	33 073
100	KOPALNIA SOLI BOCHNIA SPÓŁKA Z O.O	176 726	47 738	107 260	161 002
101	OŚRODEK DOKUMENTACJI SZTUKI T. KANTORA „CRICOTEKA”	30 968	30 698	11 504	14 708
102	NADWIŚLAŃSKI PARK ETNOGRAFICZNY W WYGIĘLZOWIE I ZAMEK LIPOWIEC	70 560	17 068	37 435	42 552
103	SKANSEN TABORU KOLEJOWEGO W CHABÓWCE	33 252	19 096	23 580	23 237
104	OGRÓD DOŚWIADCZEŃ IM. STANISŁAWA LEMA	114 366	217 561	251 734	268 910
105	SPŁYW TRATWAMI NA RZECE DUNAJEC	324 581	206 000	340 215	298 131
106	ENERGYLANDIA – ZESPOŁ PARKÓW ROZRYWKI W ZATORZE	1 600 000	800 000	1 600 000	1 850 000
107	GOSPODARSTWO PASIECZNE „SĄDECKI BARTNIK” SPÓŁKA Z O.O	8 266	2 075	5 952	7 692
108	PARK WODNY W KRAKOWIE	400 000	300 000	500 000	bd
109	PARK WODNY W TARNOWIE	200 000	100 000	200 000	bd
110	TERMY CHOCHOŁOWSKIE	614 250	434 700	bd	705 000
111	TERMY BUKOWINA TATRZAŃSKA	360 000	260 000	bd	360 000
112	TERMY W BIAŁCE TATRZAŃSKIEJ	700 000	450 000	bd	550 000
113	STARA BAŚN” W GRYBOWIE	12 000	Nieczynne	6 000	5 000

Legenda: Kolor Zielony – Atrakcje Przyrodnicze, Kolor brązowy – Muzea, Kolor Czarny – Zabytki (zamki, pałace, fortyfikacje), Kolor Niebieski – Atrakcje tworzone specjalnie dla turystów (parki rozrywki, parki wodne), Kolor fioletowy – Wydarzenia, imprezy

114	KĄPIELISKO ZAKRZÓWEK (OTWARTE W 2023 R.)	X	X	X	96 000
115	OGRODY SENSORYCZNE W MUSZYNIE (OTWARCIE 01.07.2019)	120 000	120 000	130 950	225 425
116	FESTIWAL KULTURY ŻYDOWSKIEJ W KRAKOWIE	35 000	odwołany	44 215	15 951
117	WIANKI ŚWIĘTO – MUZYKA POD WAWELEM	90 000	odwołane	10 180	8 540
118	KRAKOWSKIE NOCE (Kin Studyjnych, Cracovia Sacra, Poezji)	183 000	35 607	82 126	bd
119	JARMARK ŚWIĘTOJAŃSKI 21-23.06	100 000	odwołany	bd	bd
120	FESTIWAL MUZYKI FILMOWEJ	31 000	odwołany	6 876	8 369
121	ETNO KRAKOW FESTIWAL	6 675	bd(był)	bd	bd
122	FESTIWAL CONRADA	21 000	online	1 660	5 172
123	FESTIWAL MISTERIA PASCHALIA	5 569	odwołany	1 826	5 682
124	FESTIWAL SACRUM PROFANUM	5 126	online	1 515	3 358
125	SZOPKI KRAKOWSKIE	12 000	bd(były)	50 000	65 000
126	WATRA ŁEMKOWSKA W ZDYNI	6 000	4 000	6 000	bd
127	DNI HUCULSKIE W REGIETOWIE	7 500	5 000	3 000	bd
128	EUROPEJSKI FESTIWAL IM. J. KIEPURY W KRYNICY	10 000	odwołany	9 000	bd
Mazowieckie					
1	KAMPINOSKI PARK NARODOWY	1 000 000	1 300 000	1 300 000	1 300 00
2	MUZEUM KAMPINOSKIEGO PARKU NARODOWEGO	37 138	6 887	9 957	9 409
3	UNIwersytet Warszawski – OGRÓD BOTANICZNY WYDZIAŁ BIOLOGII	66 028	35 146	71 101	97 232
4	OGRÓD BOTANICZNY PAN CENTRUM ZACHOWANIA RÓŻNORODNOŚCI	120 444	102 017	260 403	177 040
5	MUZEUM ZIEMI PAN W WARSZAWIE	38 140	10 892	bd	26 142
6	MUZEUM GEOLOGICZNE W WARSZAWIE	31 166	12 204	30 819	88 636
7	MIEJSKI OGRÓD ZOOLOGICZNY W PŁOCKU				199 505
8	MIEJSKI OGRÓD ZOOLOGICZNY W WARSZAWIE	836 406	488 797	499 422	601 373
9	ŹRÓDŁA KRÓLEWSKIE PUSZCZA KOZIENICKA	97 540	17 333	70 612	64 500
10	ŚCIEŻKA LASY KONSTANCIŃSKIE	39 296	8 117	31 180	30 294
11	ARBORETUM I CENTRUM EDUKACJI PRZYRODNICZEJ PRZY NADLEŚNICTWIE MARCULE	7 752	1 050	3 500	10 965
12	PARK DOLINA WKRY POMIECHÓWEK	21 124	11 085	16 956	17 142
13	MUZEUM UNIwersytetu Warszawskiego. PAŁAC TYSZKIEWICZÓW-POTOCKICH	11 532	2 110	4 773	29 271
14	CENRTUM PIENIĄDZA NBP IM. SŁAWOMIRA S. SKRZYPKA	78 193	31 081	30 573	81 325
15	MUZEUM NARODOWE W WARSZAWIE	289 079	139 426	201 600	472 892

Legenda: Kolor Zielony – Atrakcje Przyrodnicze, Kolor brązowy – Muzea, Kolor Czarny – Zabytki (zamki, pałace, fortyfikacje), Kolor Niebieski – Atrakcje tworzone specjalnie dla turystów (parki rozrywki, parki wodne), Kolor fioletowy – Wydarzenia, imprezy

16	MUZEUM NARODOWE – O/ Muzeum Plakatu w Wilanowie	13 614	7 730	10 600	2 056
17	MUZEUM NARODOWE – O/Muz. Rzeźby im. Xawerego Dunikowskiego Królikarni	142 212	132 472	147 571	10 915
18	MUZEUM NARODOWE- O/Muzeum Wnętrz w Otwocku	26 315	2 083	22 500	12 570
19	MUZEUM NIEPODLEGŁOŚCI – O/Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej	46 042	3 931	15 528	31 283
20	MUZEUM NIEPODLEGŁOŚCI – O/ Muzeum Więzienia Pawiak	89 669	17 497	71 855	131 551
21	MUZEUM MAZOWIECKIE W PŁOCKU	62 920	17 128	35 537	84 305
22	MUZEUM ŻYDÓW MAZOWIECKICH- O./ MUZEUM MAZOWIECKIEGO W PŁOCKU	11 101	2 886	4 376	7 520
23	MUZEUM WISŁY ŚRODKOWEJ I ZIEMI WYSZOGRODZKIEJ – w Wyszogrodzie	13 988	8 915	7 343	5 669
24	SKANSEN OSADNICTWA NADWIŚLAŃSKIEGO – O./ MUZEUM MAZOWIECKIEGO W PŁOCKU	13 626	5 082	6 483	10 558
25	PAN MUZEUM EWOLUCJI W WARSZAWIE	40 823	14 000	31 159	56 199
26	MUZEUM SPORTU I TURYSTYKI	24 185	5 000	18 034	43 015
27	SKANSEN BOJOWY W MAGNUSZEWIE	11 117	7 291	11 197	8 405
28	MUZEUM IM.JACKA MALCZEWSKIEGO W RADOMIU	25 169	7 254	10 883	32 194
29	MUZEUM AZJI I PACYFIKU	37 215	10 733	7 734	26 991
30	MUZEUM IM. KAZIMIERZA PUŁASKIEGO W WARCE	20 401	5 671	10 611	15 508
31	MUZEUM STAROŻYTNEGO HUTNICTWA MAZOWIECKIEGO IM.S. WOYDY Pruszków	10 628	3 498	8 819	20 880
32	ZAMEK KRÓLEWSKI W WARSZAWIE – MUZEUM	1 033 098	337 451	1 168 821	1 755 267
33	MUZEUM REGIONALNE W KOZIENICACH	3 528	1 790	7 765	7 211
34	MUZEUM REGIONALNE W IŁŻY	10 745	6 005	3 112	1 316
35	MUZEUM KULTURY KURPIOWSKIEJ W OSTROŁĘCE	14 955	5 867	8 220	14 919
36	MUZEUM KULTURY KURPIOWSKIEJ W OSTROLECE-O/Zagroda Kurpiowska w Kadzidle	14 562	2 720	8 446	10 431
37	MUZEUM KARYKATURY IM. ERYKA LIPIŃSKIEGO	19 479	5 902	7 298	18 141
38	MUZEUM HISTORII POLSKIEGO RUCHU LUDOWEGO	10 971	5 127	4 924	5 112
39	MUZEUM MAZOWSZA ZACHODNIEGO W ŻYRARDOWIE	1 122	3 161	6 144	6 026
40	MUZEUM ZIEMI ZAWKRZEŃSKIEJ W MŁAWIE	8 939	4 190	2 746	5 712
41	MUZEUM DIECEZJALNE W SIEDLCACH	5 500	1 500	9 700	7 500
42	MUZEUM WSI MAZOWIECKIEJ W SIERPCU	88 281	46 675	84 624	90 865
43	MUZEUM IM.ZOFII I WACŁAWA NAŁKOWSKICH W WOŁOMINIE	3 733	1 262	2 250	3 047
44	MUZEUM PAŁACU KRÓLA JANA III W WILANOWIE” (Razem z odwiedzającymi tylko ogrody)	3 115 797	1 334 234	1 668 820	2 265 896

Legenda: Kolor Zielony – Atrakcje Przyrodnicze, Kolor brązowy – Muzea, Kolor Czarny – Zabytki (zamki, pałace, fortyfikacje), Kolor Niebieski – Atrakcje tworzone specjalnie dla turystów (parki rozrywki, parki wodne), Kolor fioletowy – Wydarzenia, imprezy

45	MUZEUM TEATRALNE W TEATRZE WIELKIM – OPERZE NARODOWEJ W WARSZAWIE	67 444	600	1 450	3 000
46	MUZEUM POWSTANIA WARSZAWSKIEGO	545 356	151 334	255 858	422 312
47	PAŃSTWOWE MUZEUM ETNOGRAFICZNE W WARSZAWIE	59 175	14 350	26 419	52 983
48	MUZEUM LITERATURY IM.ADAMA MICKIEWICZA W WARSZAWIE	15 164	9 545	13 402	76 461
49	MUZEUM WARSZAWY	111 724	22 572	70 865	124 875
50	MUZEUM HISTORYCZNE M.ST.WARSZAWY – O/ Muzeum Drukarstwa Warszawskie	11 377	1 723	5 606	10 688
51	MUZEUM HISTORYCZNE M.ST.WARSZAWY-O/Muzeum Farmacji im. A. Leśniewskiej	7 151	1 564	3 718	10 045
52	MUZEUM HISTORYCZNE M. ST. WARSZAWY – O/ Muzeum Pragi	46 520	11 206	17 262	33 429
53	MUZEUM HISTORYCZNE M. ST. WARSZAWY – O/ Muzeum Woli				16 635
54	MUZEUM HISTORYCZNE M. ST. WARSZAWY – O/ Muzeum Ordynariatu WP	13 916	3 532	4 340	845
55	Izba Pamięci przy Cmentarzu Powstańców Warszawy				15 296
56	MUZEUM HISTORYCZNE M. ST. WARSZAWY -O/Muzeum – Miejsce Pamięci Palmiry	33 458	8 260	13 821	24 564
57	MUZEUM FRYDERYKA CHOPINA W WARSZAWIE	103 414	21 354	32 989	54 650
58	DOM URODZENIA F. CHOPINA W ŻELAZOWEJ WOLI	121 610	66 238	82 084	96 682
59	MUZEUM MOTORYZACJI I TECHNIKI OTRĘBUSY	12 415	5 476	3 234	800
60	MUZEUM ARCHIDIECEZJI WARSZAWSKIEJ	6 820	2 076	9 124	13 200
61	MUZEUM ŚW.OJCA MAKSYMILIANA KOLBE PRZY KLASZTORZE	105 000	13 060	12 100	12 100
62	MUZEUM DIECEZJALNE W PŁOCKU	8 454	2 105	3 600	8 000
63	MUZEUM REGIONALNE W PUŁTUSKU	8 152	4 098	8 161	11 640
64	MUZEUM SZLACHTY MAZOWIECKIEJ W CIECHANOWIE	24 378	8 024	11 066	32 589
65	MUZEUM POZYTYWIZMU W GOŁOTCZYZNIE - MUZEUM SZLACHTY MAZOWIECKIEJ W CIECHANOWIE	8 400	1 717	4 610	10 977
66	MUZEUM ROMANTYZMU W OPINOGÓRZE	10 236	4 176	85 517	114 436
67	MUZEUM ZIEMI MIŃSKIEJ W MIŃSKU MAZOWIECKIM	22 001	3 823	8 982	8 580
68	MUZEUM ZIEMI MIŃSKIEJ – O/ Muzeum 7 Pułku Ułanów Lubelskich	10 986	1 487	6 259	942
69	MUZEUM SZTUKI NOWOCZESNEJ W WARSZAWIE	108 460	54 305	40 761	87 793
70	MUZEUM HISTORII ŻYDÓW POLSKICH POLIN	486 952	120 308	382 691	402 677
71	MUZEUM HISTORII POLSKI W WARSZAWIE	162 596	9 630	2 770	89 523
72	CENTRUM NAUKI KOPERNIK	1 121 397	380 163	597 952	1 219 994
73	MUZEUM HISTORYCZNE W LEGIONOWIE	12 036	4 087	2 721	9 762
74	MUZEUM WOJSKA POLSKIEGO W WARSZAWIE	80 677	24 230	47 505	82 078

Legenda: Kolor Zielony – Atrakcje Przyrodnicze, Kolor brązowy – Muzea, Kolor Czarny – Zabytki (zamki, pałace, fortyfikacje), Kolor Niebieski – Atrakcje tworzone specjalnie dla turystów (parki rozrywki, parki wodne), Kolor fioletowy – Wydarzenia, imprezy

75	MUZEUM WOJSKA POLSKIEGO – O/ Muzeum Katyńskie	22 095	8 479	12 373	19 064
76	MUZEUM WOJSKA POLSKIEGO – Oddział Muzeum Polskiej Techniki Wojskowej	35 913	27 720	33 228	33 023
77	ŻYDOWSKI INSTYTUT HISTORYCZNY IM. EMANUELA RINGELBLUMA – MUZEUM	9 797	2 182	2 986	7 902
78	MUZEUM LUDOWYCH INSTRUMENTÓW MUZYCZNYCH W SZYDŁOWCU	23 150	9 534	14 104	12 100
79	MUZEUM DULAG 121 W PRUSZKOWIE	13 401	2 535	853	15 804
80	MUZEUM WSI RADOMSKIEJ W RADOMIU	43 552	15 145	54 664	67 463
81	MUZEUM HISTORYCZNE W PRZASNYSZU	7 643	1 198	3 560	6 799
82	PARK MINIATUR WOJ. MAZOWIECKIEGO	50 000	12 000	bd	
83	STACJA MUZEUM WARSZAWA	69 227	bd	45 633	78 735
84	STACJA MUZEUM – ODDZIAŁ SOCHACZEWSKA KOLEJ WĄSKOTOROWA W SOCHACZEWIE	33 355	14 376	25 005	30 421
85	MUZEUM POLSKIEJ WÓDKI-FUNDACJA POLSKA WÓDKA	47 984	21 841	33 870	51 394
86	MUZEUM JANA PAWŁA II I PRYMASA WYSZYŃSKIEGO	78 570	3 375	13 855	52 005
87	MUZEUM MOTORYZACJI I TECHNIKI SKARB NARODU	5 000	12 000	15 000	860
88	NARODOWE MUZEUM TECHNIKI W WARSZAWIE	3 800	1	bd	25 027
89	MUZEUM ŁAZIENKI KRÓLEWSKIE W WARSZAWIE (Razem z odwiedzającymi tylko ogrody)	4 942 079	4 017 000	4 845 120	5 265 110
90	MUZEUM ŁAZIENKI KRÓLEWSKIE ODDZIAŁ MUZEUM ŁOWIECTWA I JEŹDZIECTWA	24 779	6 417	21 028	58 276
91	MUZEUM TREBLINKA. NIEMIECKI NAZISTOWSKI OBÓZ ZAGŁADY I OBÓZ PRACY (1941-1944)	61 330	16 815	16 706	25 051
92	MUZEUM MARIII SKŁODOWSKIEJ-CURIE W WARSZAWIE	40 211	7 476	11 947	24 566
93	COSMOS MUSEUM SPÓŁKA Z O.O W WARSZAWIE	21 040	50 000	42 000	70 000
94	MUZEUM ZBROJOWNIA NA ZAMKU W LIWIE	57 255	60 268	46 237	68 367
95	MUZEUM REGIONALNE W SIEDLCACH	5 557	1 897	4 533	5 763
96	MUZEUM JANA KOCHANOWSKIEGO W CZARNOLESIE				23 938
97	MUZEUM ZIEMI SOCHACZEWSKIEJ I POLA BITWY NAD BZURĄ	6 774	2 355	3 500	4 891
98	PGE STADION NARODOWY	600 000	651 000	bd	bd
99	TWIERDZA MODLIN	16 124	434	12 961	15 000
100	ZALEW SICZKI JEDLŃIA LETNISKO	63 077	9 539	45 150	36 511
101	SUNTAGO PARK W MSZCZONOWIE			1 371 711	925 164
102	PAŁAC KULTURY I NAUKI TARAS WIDOKOWY	11 000	248 000	bd	bd
103	PARK NAUKO TORUS W CIECHANOWIE	33 261	1 286	26 195	27 265
104	CENTRUM FOLKLORU POLSKIEGO KAROLIN	23 621	612	15 509	23 756

Legenda: Kolor Zielony – Atrakcje Przyrodnicze, Kolor brązowy – Muzea, Kolor Czarny – Zabytki (zamki, pałace, fortyfikacje), Kolor Niebieski – Atrakcje tworzone specjalnie dla turystów (parki rozrywki, parki wodne), Kolor fioletowy – Wydarzenia, imprezy

105	EUROPEJSKIEM CENTRUM ARTYSTYCZNE IM. F. CHOPINA W SANNIKACH	31 260	819	23 899	17 230
106	STACJA KOLEJKI WĄSKOTOROWEJ W PIASECZNI	10 700	426	8 209	12 283
107	KŁADKA WISZACA NA ŚWIDREM	13 503	6 357	10 627	10 442
108	FARMA ILUZJI PARK EDUKACJI I ROZRYWKI	24 123	943	19 695	13 861
Opolskie					
1	ZOO W OPOLU	274 402	176 862	bd	287 751
2	MUZEUM UNIWERSYTETU OPOLSKIEGO	5 783	1 436	4 525	4 836
3	CENTRALNE MUZEUM JEŃCÓW WOJENNYCH	82 977	19 419	29 409	48 065
4	MUZEUM ŚLĄSKA OPOLSKIEGO	53 552	9 563	14 310	33 065
5	MUZEUM ŚLĄSKA OPOLSKIEGO - O/ MUZEUM CZYNU POWSTAŃCZEGO	5 616	1 848	7 425	7 061
6	MUZEUM WSI OPOLSKIEJ W OPOLU	47 883	20 411	33 625	56 886
7	MUZEUM POWIATOWE W NYSIE	7 817	1 778	2 145	5 138
8	MUZEUM REGIONALNE - GŁOGÓWEK	8 620	5 845	4 872	5 022
9	MUZEUM PIASTÓW ŚLĄSKICH W BRZEGU	50 075	10 398	16 381	23 117
10	MUZEUM GAZOWNICTWA W PACZKOWIE	5 295	1 293	2 187	3 836
11	POWIATOWE MUZEUM ZIEMI GŁUBCZYCKIEJ	9 400	400	1 206	1 751
12	MUZEUM POLSKIEJ PIOSENKI W OPOLU	41 045	13 841	25 174	35 360
13	MUZEUM ZIEMI KOZIELSKIEJ W KĘDZIERZYNIE KOŹLU W ORGANIZACJI	6 369	9 522	bd	bd
14	MUZEUM IM. JANA DZIERŻONA	5 405	1 345	4 798	6 381
15	MUZEUM ZIEMI PRUDNICKIEJ	6 952	1 329	1 690	9 688
16	WIEŻA PIASTOWSKA W OPOLU	11 000	bd	bd	bd
17	ZAMEK W MOSZNEJ	200 000	195 000	180 000	180 000
18	GÓRA ŚW. ANNY	50 000	bd	bd	bd
19	PACZKÓW – POLSKIE CARCASSONE	8 000	bd	bd	bd
20	JURA PARK W KRASIJEWIE	150 000	120 000	bd	bd
21	FESTIWAL PIOSENKI POLSKIEJ OPOLE	49 000	odwołany	bd	bd
Podkarpackie					
1	BIESZCZADZKI PARK NARODOWY	571 600	691 000	691 000	596 400
2	EKSPOZYCJA OŚRODKA EDUKACJI EKOLOGICZNEJ BIESZCZADZKIEGO PN.	17 536	14 399	965	10 185
3	MAGURSKI PARK NARODOWY	50 000	65 000	75 000	70 000
4	MUZEUM MAGURSKIEGO PN W KREMPNEJ	12 361	8 255	10 057	13 137

Legenda: Kolor Zielony – Atrakcje Przyrodnicze, Kolor brązowy – Muzea, Kolor Czarny – Zabytki (zamki, pałace, fortyfikacje), Kolor Niebieski – Atrakcje tworzone specjalnie dla turystów (parki rozrywki, parki wodne), Kolor fioletowy – Wydarzenia, imprezy

5	MUZEUM PRZYRODNICZO-ŁOWIECKIE „KNIEJA” W NOWOSIÓŁKACH	7 000	0	bd	bd
6	ARBORETUM I ZAKŁAD FIZJOGRAFII W BOLESTRASZYCACH	59 790	41 352	63 547	49 465
7	MUZEUM OKRĘGOWE W RZESZOWIE	17 210	5 792	7 089	10 484
8	MUZEUM OKRĘGOWE W RZESZOWIE - O/ Muzeum Etnograficzne im. F. Kotuli	10 306	1 899	1 473	3 745
9	MUZEUM OKRĘGOWE W RZESZOWIE - O/ Muzeum Historii Miasta Rzeszowa	5 507	1 340	1 333	2 773
10	MUZEUM-ZAMEK W ŁAŃCUCIE	212 419	77 918	139 913	251 434
11	MUZEUM BUDOWNICTWA LUDOWEGO W SANOKU	155 361	97 083	136 123	120 428
12	MUZEUM REGIONALNE W JAŚLE	8 269	2 131	7 000	3 928
13	MUZEUM KULTURY LUDOWEJ W KOLBUSZOWEJ	47 903	23 927	44 293	57 623
14	MUZEUM HISTORYCZNE w Rzeszowie	63 058	0	63 071	59 526
15	MUZEUM HISTORYCZNE - PAŁAC W DUKLI	16 905	9 569	11 953	13 284
16	MUZEUM PODKARPACKIE W KROŚNIE	9 723	645	4 348	11 185
17	MUZEUM PODKARPACKIE W KROŚNIE-O/Skansen Archeologiczny Karpacka Troja	37 578	12 824	25 961	30 499
18	MUZEUM RZEMIOSŁA W KROŚNIE	9 890	4 568	5 303	9 532
19	MUZEUM W ZESPOLE ZAMKOWO-PARKOWYM W BARANOWIE SANDOMIERSKIM	50 551	21 775	31 278	31 196
20	MUZEUM LALEK Gągała-Bohaczyk Zofia	10 300	3 200	4 800	5 200
21	MUZEUM ARCHIDIECEZJALNE IM. PELCZARA BISKUPA W PRZEMYŚLU	8 915	1 856	4 609	3 429
22	MUZEUM ZIEMI LEŻAJSKIEJ	6 814	2 066	5 496	5 814
23	MUZEUM MARIII KONOPNICKIEJ W ŻARNOWCU	14 498	4 026	9 532	14 214
24	MUZEUM DOBRANOCEK ZE ZBIORÓW WOJCIECHA JAMY W RZESZOWIE	27 469	17 189	12 638	22 215
25	MUZEUM SAMORZĄDOWE ZIEMI STRZYŻOWSKIEJ IM.ZYGMUNTA LEŚNIAKA W STRZYŻOWIE	5 604	3 526	4 971	8 182
26	MUZEUM TECHNIKI I MILITARIÓW W RZESZOWIE	16 000	0	1 530	17 000
27	MUZEUM POLAKÓW RATUJĄCYCH ŻYDÓW PODCZAS II WOJNY ŚWIATOWEJ W MARKOWEJ	32 496	8 476	13 517	19 722
28	TOWARZYSTWO NA RZECZ ROZWOJU MUZEUM KULTURY ŁEMKOWSKIEJ TYLAWA	12 578	12 137	14 237	12 247
29	MUZEUM TECHNIKI BÓBRKA	48 083	22 090	38 281	59 881
30	MUZEUM W JAROSŁAWIU KAMIENICA ORSETTICH	7 698	1 635	3 664	7 846
31	MUZEUM NARODOWE ZIEMI PRZEMYSKIEJ W PRZEMYŚLU	15 833	5 587	8 808	11 451
32	MUZEUM DZWONÓW I FAJEK W PRZEMYŚLU	11 213	9 400	13 566	12 186
33	MUZEUM KRESÓW W LUBACZOWIE	22 279	1 972	3 433	6 799

Legenda: Kolor Zielony – Atrakcje Przyrodnicze, Kolor brązowy – Muzea, Kolor Czarny – Zabytki (zamki, pałace, fortyfikacje), Kolor Niebieski – Atrakcje tworzone specjalnie dla turystów (parki rozrywki, parki wodne), Kolor fioletowy – Wydarzenia, imprezy

34	MUZEUM W PRZEWORSKU ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWY	8 600	2 000	11 000	9 500
35	MUZEUM GORZELNICTWA W ŁAŃCUCIE	2 757	64	bd	bd
36	MUZEUM REGIONALNE W ZACZERNIU	273	191	8 720	302
37	MUZEUM REGIONALNE	7 083	11 905	394	11 207
38	MUZEUM UNIWERSYTETU RZESZOWSKIEGO	3 000	3 000	Bd	300
39	MUZEUM HISTORYCZNE MIASTA TARNOBRZEGA	7 893	739	2 213	bd
40	MUZEUM REGIONALNE W STALOWEJ WOLI	64 662	25 040	Bd	46 635
41	ZESPÓŁ CERKIEWNY W RADRUŻU	7 716	6 580	bd	11 495
42	PODZIEMNA TRASA TURYSTYCZNA „RZESZOWSKIE PIWNICE”	39 566	Zamknięta	bd	70 000
43	ZESPÓŁ ZAMKOWO-PARKOWY W KRASICZYNIE	55 019	107 045	58 764	25 200
44	ZAMEK ODRZYKOŃ ANDRZEJ KOŁDER	16 000	20 000	17 000	15 000
45	PODZIEMNE PRZEJŚCIE TURYSTYCZNE W JAROSŁAWIU	9 000	bd	bd	bd
46	KRESOWA OSADA W BASZNI DOLNEJ	27 600	bd	bd	bd
47	OSADA SŁOWIAN SKA STOBIERNIA K. DĘBICY	11 500	bd	bd	bd
48	CENTRUM DZIEDZICTWA SZKŁA W KROSNIE	48 000	17 550	bd	50 000
49	BIESZCZADZKA KOLEJKA LEŚNA	153 000	137 016	bd	bd
50	POGÓRZAŃSKA KOLEJKA WĄSKOTOROWA	12 000	zamknięta	bd	bd
51	BIESZCZADZKIE DREZYNY ROWEROWE	55 000	65 000	85 000	bd
52	CENTRUM WIKLINIARSTWA W RUDNIKU N. SANEM	4 865	1 336	bd	bd
53	BIESZCZADZKA SZKOŁA RZEMIOSŁA W UHERCACH MINERALNYCH	11 000	8 500	bd	bd
Podlaskie					
1	BIĄŁOWIESKI PARK NARODOWY	173 500	158 200	142 000	97 000
2	MUZEUM PRZYRODNICZO-LEŚNE PRZY BPN	72 850	30 454	31 283	34 521
3	BIEBRZAŃSKI PARK NARODOWY	83 000	68 000	69 000	50 700
4	CENTRUM EDUKACJI I ZARZĄDZANIA BIEBRZAŃSKIM PN W OSOWCU	22 928	13 708	16 781	7 431
5	NARWIŃSKI PARK NARODOWY	57 000	23 500	34 000	21 000
6	WIGIERSKI PARK NARODOWY	140 000	130 000	125 000	125 000
7	MUZEUM WIGIER/WIGIERSKI PN W STARYM FOLWARKU	18 572	8 052	10 337	17 866
8	UNIWERSYTECKIE MUZEUM PRZYRODNICZE W BIAŁYMSTOKU	18 632	4 700	8 032	8 295
9	PODLASKI OGRÓD ZIOŁOWY OŚRODEK EDUKACJI PRZYRODNICZEJ	1 909	1 540	12 780	25 607
10	MUZEUM PRZYRODY - DWÓR LUTOSŁAWSKICH W DROZDOWIE	12 573	4 693	8 150	8 543

Legenda: Kolor Zielony – Atrakcje Przyrodnicze, Kolor brązowy – Muzea, Kolor Czarny – Zabytki (zamki, pałace, fortyfikacje), Kolor Niebieski – Atrakcje tworzone specjalnie dla turystów (parki rozrywki, parki wodne), Kolor fioletowy – Wydarzenia, imprezy

11	MUZEUM PODLASKIE W BIAŁYMSTOKU - RAZEM	189 598	93 942	118 575	150 261
12	MUZEUM PODLASKIE W BIAŁYMSTOKU	12 419	6 443	5 454	9 113
13	MUZEUM PODLASKIE -O/ Muzeum Wnetrz Pałacowych w Choroszczy	7 557	5 829	8 542	9 142
14	MUZEUM PODLASKIE W BIAŁYMSTOKU-O/ Muzeum Historyczne w Białymstoku	11 298	3 964	5 879	8 973
15	MUZEUM PODLASKIE W BIAŁYMSTOKU- O/ Muzeum w Bielsku Podlaskim	17 426	3 926	4 250	5 898
16	MUZEUM PODLASKIE O/ Muzeum Rzeźby Alfonsa Karnego w Białymstoku	6 865	2 825	2 010	7 086
17	MUZEUM PODLASKIE W BIAŁYMSTOKU - O/ Muzeum w Tykocinie	94 206	41 887	51 381	44 662
18	MUZEUM PODLASKIE W BIAŁYMSTOKU - O/Muzeum Ikon w Supraślu	39 827	29 068	41 059	34 283
19	MUZEUM HISTORII MEDYCYNY I FARMACJI	32 263	13 009	21 485	31 104
20	MUZEUM OKRĘGOWE W SUWAŁKACH	9 454	10 100	6 032	8 971
21	MUZEUM OKRĘGOWE W SUWAŁKACH - oddział Muzeum im. M. Konopnickiej	12 533	12 718	16 614	14 068
22	MUZEUM PÓLNOCNO-MAZOWIECKIE	22 753	5 226	26 005	7 189
23	MUZEUM PÓLNOCNO-MAZOWIECKIE - O/ Skansen Kurpiowski im. A. Chętnika	21 021	11 357	14 667	15 512
24	MUZEUM ROLNICTWA IM. KS.KRZYSZTOFA KLUKA W CIECHANOWCU	29 543	20 161	40 531	39 712
25	MUZEUM WOJSKA W BIAŁYMSTOKU	40 438	10 890	7 398	40 732
26	MUZEUM ZIEMI AUGUSTOWSKIEJ	6 288	3 279	4 031	4 224
27	SPOŁECZNE MUZEUM REGIONALNE	8 276	6 385	7 433	7 202
28	STOWARZYSZENIE MUZEUM I OŚRODEK KULTURY BIAŁORUSKIEJ W HAJNÓWCE	12 000	7 500	10 029	8 000
29	MUZEUM SZTUKI DRUKARSKIEJ I PAPIERNICTWA IM. FIOŁA I FIODOROWA BIAŁYSTOK	6 450	5 825	10 000	8 950
30	PODLASKIE MUZEUM KULTURY LUDOWEJ W WASILKOWIE	48 679	bd	45 974	47 397
31	MUZEUM PAMIĘCI SYBIRU W BIAŁYMSTOKU	5 445	1 113	11 403	31 951
32	SEJNEŃSKIE TOWARZYSTWO OPIEKI NAD ZABYTKAMI	7 350	8 500	250	300
33	TWIERDZA OSOWIEC W GONIĄDZU	15 000	bd	bd	bd
34	KANAŁ AUGUSTOWSKI	80 000	40 000	100 000	120 000
35	PODLASKI SZLAK Tatarski	30 000	bd	bd	bd
36	MISZCZYSTWA POLSKI W PŁYWANIU NA BYLE CZYM W AUGUSTOWIE	22 000	bd	bd	bd
Pomorskie					
1	BORY Tucholskie Park Narodowy	35 300	28 900	31 800	32 400
2	SŁOWIŃSKI Park Narodowy	334 500	364 000	371 400	380 000
3	Muzeum Przyrodnicze Słowińskiego PN w Smołdzinie	8 923	7 609	10 904	9 478
4	Muzeum Inkluzji w Bursztynie przy Wydziale Biologii UG	16 000	5 000	365 056	22 500

Legenda: Kolor Zielony – Atrakcje Przyrodnicze, Kolor brązowy – Muzea, Kolor Czarny – Zabytki (zamki, pałace, fortyfikacje), Kolor Niebieski – Atrakcje tworzone specjalnie dla turystów (parki rozrywki, parki wodne), Kolor fioletowy – Wydarzenia, imprezy

5	GDAŃSKI OGRÓD ZOOLOGICZNY	486 693	369 814	582 585	587 711
6	TOURTREND OGRÓD ZOO W SŁUPSKU SP. Z O.O	100 000	86 000	83 000	85 000
7	AKWARIUM GDYŃSKIE	463 530	257 383	365 056	486 351
8	ZOO CANPOL W CZŁUCHOWIE	10 000	0	bd	10 000
9	AROBORETUM-OGRÓD DENDROLOGICZNY W WIRTACH	17 338	22 353	23 248	26 974
10	NADLEŚNICTWO GDAŃSK	18 593	21 533	20 000	30 000
11	PALMIARNIA W PARKU OLIWSKIM				225 500
12	MUZEUM PRZYRODNICZO-MYŚLIWSKIE LESZEK ZAWADZKI	1 155	888	13 412	1 972
13	MUZEUM ZAMKOWE W MALBORKU	805 201	320 014	390 422	635 970
14	MUZEUM ZAMKOWE W MALBORKU - Oddział w Kwidzynie	28 404	22 482	27 390	32 312
15	MUZEUM ZAMKOWE W MALBORKU - Zamek w Sztumie	9 775	9 674	13 755	16 505
16	MUZEUM STUTTHOF W SZTUTOWIE. NIEMIECKI NAZISTOWSKI OBÓZ KONCENTRACYJNY	143 766	91 429	bd	160 566
17	MUZEUM NARODOWE W GDAŃSKU RAZEM	133 010	25 062	21 111	125 614
18	MUZEUM NARODOWE W GDAŃSKU Oddział Sztuki Dawnej	24 883	bd	bd	bd
19	MUZEUM NARODOWE - Oddział Sztuki Nowoczesnej w Gdańsku	14 384	7 982	15 425	50 328
20	MUZEUM NARODOWE -o/ Etnografii w Gdańsku	47 976	bd	18 929	31 022
21	MUZEUM NARODOWE - O/ Muzeum Hymnu Narodowego w Będminie	31 234	7 317	15 224	25 824
22	MUZEUM NARODOWE - O/ Zielona Brama w Gdańsku	9 497	7 837	8 465	14 519
23	MUZEUM NARODOWE - O/ Muzeum Tradycji Szlacheckiej. Pomorski Ośrodek Kont	5 036	1 926	2 868	3 921
24	MUZEUM ARCHEOLOGICZNE W GDAŃSKU	19 158	bd	2 071	37 124
25	MUZEUM ARCHEOLOGICZNE W GDAŃSKU - O/ w Gniewie- ZAMEK	30 305	12 625	17 769	1 480
26	MUZEUM ARCHEOLOGICZNE W GDAŃSKU - O/ Grodzisko w Sopocie	25 086	7 190	11 200	20 827
27	MUZEUM ARCHEOLOGICZNE W GDAŃSKU ODDZIAŁ BŁĘKITNY BARANEK				14 817
28	MUZEUM ARCHEOLOGICZNE W GDAŃSKU - Oddział Piwnica Romańska	7 203	2 636	3 559	6 397
29	MUZEUM POMORZA ŚRODKOWEGO W SŁUPSKU	24 279	14 905	17 808	25 017
30	MUZEUM POMORZA ŚRODKOWEGO - Oddział Muzeum Wsi Słowińskiej	38 028	24 689	30 560	32 581
31	MUZEUM POMORZA ŚRODKOWEGO - Oddział Muzeum Kultury Ludowej Pomorza	36 495	2 433	14 657	27 736
32	MUZEUM GDAŃSKA RAZEM	509 359	40 045	61 358	292 840
33	MUZEUM GDAŃSKA. Ratusz Główny	129 554	bd	bd	104 789
34	MUZEUM GDAŃSKA - Oddział Dom Uphagena	51 353	19 643	20 387	37 624
35	MUZEUM GDAŃSKA - Oddział Muzeum Bursztynu	123 086	38 686	83 365	164 192

Legenda: Kolor Zielony – Atrakcje Przyrodnicze, Kolor brązowy – Muzea, Kolor Czarny – Zabytki (zamki, pałace, fortyfikacje), Kolor Niebieski – Atrakcje tworzone specjalnie dla turystów (parki rozrywki, parki wodne), Kolor fioletowy – Wydarzenia, imprezy

36	MUZEUM GDAŃSKA - Oddział Muzeum Poczty Polskiej	11 844	5 400	9 051	15 004
37	MUZEUM GDAŃSKA - Oddział Dwór Artusa	71 238	24 152	27 093	49 738
38	MUZEUM GDAŃSKA - Oddział Wartownia nr 1 Westerplatte	63 180	20 194	21 924	26 282
39	MUZEUM GDAŃSKA - Oddział Twierdza Wisłoujście	43 769	13 917	bd	bd
40	MUZEUM GDAŃSKA - Oddział Muzeum Zegarów Wieżowych	15 332	bd	bd	bd
41	MUZEUM HISTORYCZNO-ETNOGRAFICZNE IM. JULIANA RYDZKOWSKIEGO W CHOJNICACH	5 825	2 501	3 703	8 306
42	NARODOWE MUZEUM MORSKIE W GDAŃSKU RAZEM	466 300	203 085	28 651	50 381
43	NARODOWE MUZEUM MORSKIE W GDAŃSKU Spichlerze na Ołowiance	48 118	bd	bd	bd
44	NARODOWE MUZEUM MORSKIE - O/ Muzeum Rybołówstwa w Helu	44 825	23 685	32 924	44 591
45	NARODOWE MUZEUM MORSKIE - O/ Muzeum Wisły i Centrum Konserwacji Wraków	12 853	5 384	7 490	7 739
46	NARODOWE MUZEUM MORSKIE - O/ Statek Muzeum Sołdek	62 632	36 671	53 676	79 737
47	NARODOWE MUZEUM MORSKIE - O/ Statek Muzeum `Dar Pomorza`	125 861	51 685	79 284	110 318
48	NARODOWE MUZEUM MORSKIE - O/ Żuraw	47 199	23 272	bd	bd
49	NARODOWE MUZEUM MORSKIE - O/ Muzeum Zalewu Wiślanego w Kątach Rybackich	16 408	6 905	9 793	13 617
50	Ośrodek Kultury Morskiej- oddział Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku	87 196	32 614	42 889	72 602
51	MUZEUM SALI BHP STOCZNI GDAŃSKIEJ	21 208	bd	Bd	59 584
52	KASZUBSKI PARK ETNOGRAFICZNY IM. GULGOWSKICH WE WDZYDZACH KISZEWSKICH	97 553	66 985	86 388	99 377
53	MUZEUM ZIEMI KOCIEWSKIEJ	14 480	1 230	2 672	2 712
54	MUZEUM MIASTA GDYNI	48 778	10 378	21 976	9 381
55	MUZEUM KASZUBSKIE IM.FRANCISZKA TREDERA W KARTUZACH	17 815	7 100	13 699	16 676
56	MUZEUM ZACHODNIOKASZUBSKIE W BYTOWIE	30 653	21 542	32 129	34 408
57	MUZEUM ZACHODNIOKASZUBSKIE o/Muzeum Historii Miasta Bytowa	7 760	14	7 450	6 619
58	MUZEUM PIŚMIENICTWA I MUZYKI KASZUBSKO-POMORSKIEJ W WEJHEROWIE	38 828	9 906	11 401	38 011
59	MUZEUM ŻUŁAWSKIE W NOWYM DWORZE GDAŃSKIM	5 015	2 207	3 720	3 800
60	MUZEUM DIECEZJALNE IM.BISKUPA STANISŁAWA WOJCIECHA OKONIEWSKIEGO W PELPLINIE	13 440	bd	bd	23 782
61	MUZEUM OBRONY WYBRZEŻA STOWARZYSZENIA „PRZYJACIELE HELU”	138 577	85 355	128 080	113 885
62	MUZEUM ZIEMI PUCKIEJ - O/ Zagroda Gburska i Rybacka	7 719	6 941	9 000	5 956
63	MUZEUM SOPOTU	6 977	3 214	3 761	9 022
64	MUZEUM MARYNARKI WOJENNEJ W GDYNI	171 717	64 721	103 077	125 427

65	MUZEUM ZIEMI KOŚCIERSKIEJ IM. DRA JERZEGO KNYBY W KOŚCIERZYNI	21 346	10 257	8 422	7 961
66	MUZEUM ZIEMI KOŚCIERSKIEJ - O/ Muzeum Kolejnictwa w Kościerzynie	45 654	32 031	45 020	46 821
67	MUZEUM ZIEMI KOŚCIERSKIEJ - O/ Muzeum Akordeonu w Kościerzynie	7 650	5 949	5 853	6 838
68	MUZEUM „KOCHAM BAŁTYK” W SWARZEWIE	3 000	bd	bd	Bbd
69	MUZEUM EMIGRACJI W GDYNI	204 072	46 650	90 657	137 115
70	CENTRUM NAUKI EXPERYMENT W GDYNI	231 266	88 461	130 204	247 897
71	MUZEUM VOLKSWAGENA	14 200	8 500	2 500	12 500
72	MUZEUM TECHNIKI WOJSKOWEJ "GRYF" LUZINO	12 250	10 600	11 972	17 056
73	MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ W GDAŃSKU (łącznie z wydarzeniami)	536 441	243 883	300 890	470 201
74	MUZEUM W LĘBORKU	20 822	8 236	27 339	37 985
75	MUZEUM REGIONALNE W CZŁUCHOWIE	36 603	25 343	31 157	34 866
76	KAMIENNE KRĘGI W ODRACH I GĘSIORACH	7 000	0	bd	bd
77	HEVELIANUM GDAŃSK	244 476	119 587	220 664	320 794
78	MUZEUM MOTYLI WE WŁADYSŁAWOWIE				7 800
79	MUZEUM MOTYLI W ŁEBIE				12 300
80	WYSTAWA STAŁA EUROPEJSKIEGO CENTRUM SOLIDARNOŚCI	288 464	96 801	112 775	181 616
81	DINO PARK W MALBORKU	210 000	bd	bd	bd
82	MOŁO W SOPOCIE	1 174 361	900 000	bd	1 000 000
83	Stadion Energa Zwiedzanie + Fun Arena	162 163	bd	bd	bd
84	JARMARK ŚW. DOMINIKA W GDAŃSKU	600 000	bd	bd	1 000 000
Śląskie					
1	MUZEUM WYDZIAŁU NAUK O ZIEMI UNIWERSYTETU ŚLĄSKIEGO W KATOWICACH	31 526	3 562	2 232	8 634
2	ŚLĄSKI OGRÓD ZOOLOGICZNY	420 310	335 730	492 054	483 483
3	PALMIARNIA MIEJSKA W GLIWICACH	201 401	106 475	79 197	178 836
4	MIEJSKI OGRÓD BOTANICZNY W ZABRZU	35 599	27 210	33 682	51 467
5	ZAGRODA ŻUBRÓW W PSZCZYNI	85 510	bd	bd	bd
6	OGRÓD BOTANICZNY W SOSNOWCU	35 800	bd	bd	bd
7	ŚLĄSKI OGRÓD BOTANICZNY W MIKOŁOWIE	75 000	bd	bd	48 369
8	LEŚNY PARK NIESPODZIANEK S.C. MAŁGORZATA MACHNOWSKA-KREER, PAWEŁ MACHNOWSKI				100 000
9	ARBORETUM BRAMY MORAWSKIEJ W RACIBORZU	50 000	60 000	62 000	62 000

Legenda: Kolor Zielony – Atrakcje Przyrodnicze, Kolor brązowy – Muzea, Kolor Czarny – Zabytki (zamki, pałace, fortyfikacje), Kolor Niebieski – Atrakcje tworzone specjalnie dla turystów (parki rozrywki, parki wodne), Kolor fioletowy – Wydarzenia, imprezy

10	MUZEUM GEOLOGII ZŁÓŻ POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ	5 000	bd	bd	720
11	JASKINIA GŁĘBOKA	17 500	bd	bd	bd
12	GEOSFERA W JAWORZNIE	125 038	bd	bd	bd
13	REZERWAT GÓRA ZBORÓW	40 000	35 251	bd	bd
14	MUZEUM FAUNY I FLORY MORSKIEJ I ŚRÓDLĄDOWEJ W JAWORZU	10 713	6 207	8 500	12 000
15	MUZEUM HISTORYCZNE W BIELSKU-BIAŁEJ	22 265	8 809	9 732	22 567
16	STARA FABRYKA – ODDZIAŁ MUZEUM HISTORYCZNEGO W BIELSKU-BIAŁEJ	9 812	3 566	4 658	7 771
17	MUZEUM GÓRNOŚLĄSKIE W BYTOMIU	32 251	10 156	19 842	27 012
18	MUZEUM ZAGŁĘBIA W BĘDZINIE	67 079	29 800	60 401	58 843
19	MUZEUM „GÓRNOŚLĄSKI PARK ETNOGRAFICZNY W CHORZOWIE”	100 632	30 494	60 401	79 063
20	MUZEUM W GLIWICACH	31 208	7 965	26 554	31 732
21	MUZEUM W GLIWICACH -O/Muzeum Historii Radia i Sztuki Mediów - Radiostacja	15 902	3 531	5 182	6 633
22	MUZEUM W GLIWICACH – O/ Zamek Piastowski	10 223	2 091	6 348	8 633
23	WILLA CARO W GLIWICACH	23 731	bd	bd	bd
24	MUZEUM W GLIWICACH – O/ Odlewnictwa Artystycznego	5 391	2 343	4 857	5 486
25	MUZEUM ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO	10 610	3 944	5 495	10 943
26	MUZEUM ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO – O/ Muzeum Beskidzkie	18 272	6 592	12 195	15 922
27	MUZEUM CZĘSTOCHOWSKIE	19 781	6 182	11 152	18 436
28	MUZEUM GÓRNICTWA RUD ŻELAZA W CZĘSTOCHOWIE	8 907	1 452	4 999	bd
29	MUZEUM PRZEMYSŁU ZAPALCZANEGO W CZĘSTOCHOWIE	9 593	3 602	3 590	3 728
30	MUZEUM W TARNOWSKICH GÓRACH	6 170	3 160	5 534	5 839
31	MUZEUM W RACIBORZU	9 769	6 355	6 072	24 829
32	MUZEUM HISTORII KATOWIC	41 316	3 975	2 903	8 079
33	MUZEUM ŚLĄSKIE W KATOWICACH	186 375	73 231	99 475	185 563
34	MUZEUM HUTNICTWA CYNKU W KATOWICACH	13 859	1 014	5 000	9 870
35	MUZEUM USTROŃSKIE IM. JANA JAROCKIEGO	12 309	3 128	7 642	11 855
36	MUZEUM MIEJSKIE W ŻYWCU	23 104	14 114	21 663	29 639
37	MUZEUM PIWOWARSTWA W ŻYWCU	88 445	35 131	52 086	73 260
38	ŻYWIECKI PARK ETNOGRAFICZNY	22 867	10 300	11 600	1 230
39	MUZEUM ZAMKOWE W PSZCZYNIE	265 139	68 807	163 325	227 948
40	SKANSEN WSI PSZCZYŃSKIEJ W PSZCZYNIE	57 180	bd	bd	bd

Legenda: Kolor Zielony – Atrakcje Przyrodnicze, Kolor brązowy – Muzea, Kolor Czarny – Zabytki (zamki, pałace, fortyfikacje), Kolor Niebieski – Atrakcje tworzone specjalnie dla turystów (parki rozrywki, parki wodne), Kolor fioletowy – Wydarzenia, imprezy

41	MUZEUM MIASTA MYSŁOWICE	6 049	2 343	4 083	7 064
42	MUZEUM REGIONALNE IM.ZYGMUNTA KRASIŃSKIEGO W ŻŁOTYM POTOKU	10 329	6 313	9 012	9 910
43	MUZEUM GALERIA SATURN W CZELADZI	12 015	5 282	3 111	10 721
44	MUZEUM OGNI W ŻORACH	23 114	6 932	16 474	16 492
45	MUZEUM GÓRNICZWA WĘGLOWEGO W ZABRZU	215 046	66 391	147 699	259 009
46	CENTRALNE MUZEUM POŻARNICTWA W MYSŁOWICACH	26 890	9 953	23 142	26 332
47	TYSKIE MUZEUM PIWOWARSTWA	33 112	4 692	bd	bd
48	MUZEUM POWSTAŃ ŚLĄSKICH W ŚWIĘTOCHŁOWICACH	19 026	5 031	6 516	11 200
49	PAŁAC SCHOENA MUZEUM W SOSNOWCU	5 990	bd	3 166	6 452
50	MUZEUM MIEJSKIE „SZTYGARKA” W DĄBROWIE GÓRNICZEJ	10 717	4 478	3 311	5 376
51	MUZEUM MIASTA JAWORZNA	8 942	603	850	2 832
52	MUZEUM MIEJSKIE W ŻORACH	10 406	840	3 074	5 417
53	MUZEUM MIEJSKIE W TYCHACH	25 120	1 450	1 620	2 834
54	MUZEUM IZBA PAMIĘCI KOPALNI „WUJEK”	6 378	bd	bd	bd
55	MUZEUM DAWNYCH RZEMIOSŁ „STARY MŁYN” W ŻARKACH	20 003	bd	bd	bd
56	MUZEUM OGNI W ŻORACH	20 677	6 932	16 474	16 492
57	DOM PAMIĘCI ŻYDÓW GÓRNOŚLĄSKICH	8 060	883	1 113	4 099
58	PAŁAC W KOSZĘCINIE	45 351	bd	bd	bd
59	ZAMEK OGRODZIENIEC” SPÓŁKA Z O.O	216 440	147 457	238 336	249 299
60	GRÓD NA GÓRZE BIRÓW	47 455	35 251	49 475	bd
61	ZAMEK W BĘDZINIE	bd	29 600	bd	bd
62	ZAMEK CIESZYN	62 000	bd	bd	bd
63	ZAMEK PIASTOWSKI W GLIWICACH	10 223	2 091	6 348	bd
64	ZAMEK PIASTOWSKI W RACIBORZU	100 437	6 355	bd	bd
65	ZAMEK SUŁKOWSKICH W BIELSKO-BIAŁEJ	22 265	8 809	bd	bd
66	ZAMEK W SIEWIERZU	6 586	bd	bd	bd
67	POCYSTERSKI ZESPÓŁ KLASZTORNO-PAŁACOWY W RUDACH	128 263	25 464	bd	bd
68	NIKISZOWIEC – MUZEUM HISTORII MIASTA	16 502	bd	bd	bd
69	KOMPLEKS „SZTYGARKA” W CHORZOWIE SZYB PREZYDENT	78 958	26 000	0	bd
70	KOPALNIA „GUIDO” W ZABRZU	80 557	22 830	47 279	bd
71	SKANSEN GÓRNICZY „KRÓLOWA LUIZA”	147 472	39 449	115 444	bd

Legenda: Kolor Zielony – Atrakcje Przyrodnicze, Kolor brązowy – Muzea, Kolor Czarny – Zabytki (zamki, pałace, fortyfikacje), Kolor Niebieski – Atrakcje tworzone specjalnie dla turystów (parki rozrywki, parki wodne), Kolor fioletowy – Wydarzenia, imprezy

72	SZYB „MACIEJ” W ZABRZU	748	8 117	14 524	bd
73	KOPALNIA SREBRA W TARNOWSKICH GÓRACH	89 410	27 317	65 590	74 052
74	WIEŻA WIDOKOWA NA SZCZYCIE SZYNDZIELNIA	27 770	bd	bd	bd
75	GÓRNOŚLĄSKIE KOLEJ WĄSKOTOROWE W BYTOMIU	21 292	3 554	4 658	bd
76	ZABYTKOWA STACJA KOLEJOWA W RUDACH ŚLĄSKICH	48 731	bd	bd	bd
77	SZLAK ZABYTKÓW TECHNIKI	1 200 000	363 030	678 080	1 407 169
78	PARK MINIATUR ZAMKÓW JURAJSKICH W OGRODZIEŃCU	80 000	bd	bd	bd
79	HALA WIDOWISKOWA SPODEK W KATOWICACH	1 078 553	bd	bd	bd
80	KOLEJKA GONDOLOWA NA SZYNDZIELNIE	357 404	bd	bd	bd
81	LEGENDIA – ŚLĄSKIE WESOŁE MIASTECZKO	350 000	bd	bd	bd
82	MIASTECZKO WESTRENOWE TWINPIGS W ŻORACH	120 000	bd	bd	bd
83	PARK WODNY AQUADROM W RUDZIE ŚLĄSKIEJ	550 000	bd	bd	bd
84	INDUSTRIADA	109 000	odwołana	76 000	bd
Świętokrzyskie					
1	ŚWIĘTOKRZYSKI PARK NARODOWY	249 003	232 542	225 500	241 665
2	MUZEUM PRZYRODNICZE ŚWIĘTOKRZYSKIEGO PARKU NARODOWEGO	30 058	13 986	19 725	44 641
3	GALERIA WIDOKOWA NA GOŁOBORZU	97 820	60 347	88 794	112 752
4	JASKINIA RAJ	101 490	49 998	77 475	105 729
5	CENTRUM NEANDERTALCZYKA PRZY JASKINI RAJ	35 590	14 162	30613d	34 261
6	MUZEUM PRZYRODY I TECHNIKI EKOMUZEUM IM.JANA PAZDURA W STARACHOWICACH	25 869	4 725	11 017	21 433
7	SZLAKI TURYSTYCZNE ŚPN (SPRZEDANE BILETY)	119 958	158 209	222 492	241 665
8	REZERWAT ŚLICHOWICE I ŚCIEŻKA EDUKACYJNA		33 310	75 016	82 786
9	PODZIEMNA TRASA TURYSTYCZNA NA KADZIELNI AMFITEATR I TYROLKA	24 301	10 557	318 168	303 289
10	MUZEUM MINERAŁÓW I SKAMIENIAŁOŚCI W ŚWIĘTEJ KATARZYNIE	30 673	11 560	19 299	28 900
11	OGRÓD BOTANICZNY	32 414	6 717	50 297	55 940
12	CENTRUM GEOEDUKACJI W KIELCACH (Wietrznia	25 308	44 613	97 407	114 063
13	MUZEUM WSI KIELECKIEJ	137 606	74 940	138 857	120 683
14	Muzeum Wsi Kieleckiej w Kielcach- Park Etnograficzny w Tokarni	114 966	73 650	111 672	104 782
15	Mauzoleum Martyrologii Wsi Polskich w Michniowie / o Muzeum Wsi Kieleckiej	22 640	1 290	27 185	15 901
16	Dworek Laszczyków	8 526	1 132	2 546	4 365
17	MUZEUM HISTORII POLSKIEGO RUCHU LUDOWEGO - Oddział w Sandomierzu	7 188	841	1 308	2 402

Legenda: Kolor Zielony – Atrakcje Przyrodnicze, Kolor brązowy – Muzea, Kolor Czarny – Zabytki (zamki, pałace, fortyfikacje), Kolor Niebieski – Atrakcje tworzone specjalnie dla turystów (parki rozrywki, parki wodne), Kolor fioletowy – Wydarzenia, imprezy

18	MUZEUM ZABAWEK I ZABAWY W KIELCACH	40 722	15 104	25 330	45 345
19	MUZEUM LORENZA HAMMONDA	5 838	150	bd	2 350
20	MUZEUM DIECEZJALNE W KIELCACH	6 970	1 130	1 232	1 980
21	MUZEUM DIECEZJALNE SZTUKI KOŚCIELNEJ	25 935	14 811	21 272	22 678
22	MUZEUM HISTORII KIELC	6 379	1 088	4 367	4 368
23	MUZEUM IM.ORŁA BIAŁEGO W SKARZYSKO-KAMIENNEJ	26 753	19 219	28 505	31 483
24	MUZEUM STAROŻYTNEGO HUTNICTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO	7 510	nieczynne	192	15 037
25	ŻYWE MUZEUM PORCELANY W ĆMIELOWIE	28 000	5 150	15 600	17 550
26	MUZEUM IM.PRZYPKOWSKICH W JĘDRZEJOWIE	14 589	6 096	10 584	15 083
27	MUZEUM OKRĘGOWE W SANDOMIERZU (Zamek)	61 016	35 806	45 897	65 288
28	MUZEUM DECEZJALNE W SANDOMIERZU	25 935	14 811	1 223	7 428
29	MUZEUM HISTORII POLSKIEGO RUCHU LUDOWEGO W SANDOMIERZU	7 876	841	1 308	2 402
30	MUZEUM REGIONALNE W PIŃCZOWIE	9 630	1 766	3 705	11 721
31	MUZEUM NARODOWE W KIELCACH	125 321	24 429	54 193	127 055
32	Muzeum Narodowe w Kielcach o/ Muzeum Archeologiczne w Wiślicy	7 125	42	remont	14 467
33	Muzeum Narodowe w Kielcach o/ Muzeum Lat Szkolnych Stefana Żeromskiego	10 778	2 142	3 741	8 460
34	Muzeum Narodowe w Kielcach o/ Pałacyk Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku	62 890	15 246	26 815	43 576
35	Muzeum Narodowe w Kielcach o/ Muzeum Dialogu Kultur	9 060	1 302	5 999	6 874
36	Muzeum Narodowe w Kielcach o/Dawny Pałac Biskupów Krakowskich w Kielcach	35 468	20 985	17 638	53 678
37	MUZEUM HISTORII KIELC W KIELCACH	9 952	1 088	4 367	15 022
38	ZABYTKOWA KAMIENICA „NIEMCZÓWKA” W CHĘCINACH	23 798	12 330	9 710	9 278
39	KLASZTOR CYSTERSÓW W WĄCHOCKU				b.d.
40	KLASZTOR NA ŚWIĘTYM KRZYŻU	350 137	150 257	220 156	300 120
41	SANKTUARIUM MATKI BOSKIEJ W GODKOWIE	175 963	bd	bd	134 660
42	SANKTUARIUM MATKI BOŻEJ OSTROBRAMSKIEJ W SKARZYSKU KAMIENNEJ	69 000	35 000	44 500	50 500
43	PUSTELNIA ŻŁOTEGO LASU W RYTWIANACH	50 990	10 752	bd	12 005
44	ZAMEK KRZYŻTOPÓR W UJEŹDZIE INSTYTUCJA KULTURY-	153 360	125 661	155 056	170 177
45	ZESPOŁ PAŁACOWO-PARKOWY I CENTRUM NAUKI W PODZAMCZU CHĘCIŃSKIM	75 066	7 199	28 623	56 848
46	GALERIA „TAJEMNICE KLEJNOTÓW” W BODZENTYNIE	30 673	11 560	bd	28 891
47	ZAMEK PAŁAC W KUROZWĘKACH	85 109	54 904	75 286	63 124
48	SZYDŁÓW	12 614	14 232	24 446	31 278

49	ZAMEK KRÓLEWSKI W CHĘCINACH	223 010	139 733	204 150	243 351
50	ZABYTKOWY ZAKŁAD HUTNICZY W MALEŃCU	2 090	5 363	bd	5 480
51	INSTYTUCJA PARAMUZEALNA Dworek Mikołaja Reja	6 885	4 123	5 305	5 222
52	OŚRODEK GARNCARSTWA W CHAŁUPKACH	6 405	183	bd	5 249
53	CENTRUM KULTUROWO-ARCHEOLOGICZNE W NOWEJ SŁUPII	40 061	1 943	192	155 739
54	OSTROWIECKI BROWAR KULTURY			85 941	135 388
55	OSADA ŚREDNIOWIECZNA HUTA SZKŁA	53 100	35 000	bd	99 711
56	PODZIEMNA TRASA TURYSTYCZNA W OPATOWIE	22 235	12 503	18 721	15 519
57	PODZIEMNA TRASA TURYSTYCZNA W SANDOMIERZU	164 407	60 608	109 307	155 739
58	BRAMA OPATOWSKA W SANDOMIERZU	160 297	51 805	95 289	111 551
59	ŚWIĘTOKRZYSKA KOLEJKA DOJAZDOWA CIUCHCIA PONIDZIE EXPRES	10 502	nieczynna	nieczynna	3 600
60	CENTRUM EDUKACYJNE SZKLANY DWOREK STEFANA ŻEROMSKIEGO	17 208	3 046	bd	20 152
61	OŚRODEK EDUKACYJNO MUZEALNY ŚWIĘTOKRZYSKI SZTETL	10 352	3 299	5 550	5 802
62	EUROPEJSKIE CENTRUM BAJKI W PACANOWIE	211 130	16 699	79 124	172 110
63	KRZEMIONKI OPATOWSKIE K. OSTROWCA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO	42 834	1 821	bd	37 233
64	PARK ROZRYWKI I MINIATUR „SABAT KRAJNO”	301 000	160 000	300 000	315 500
65	BUSKIE SAMORZĄDOWE CENTRUM KULTURY	143 042	56 600	bd	bd
66	TEŻNIA SOLANKOWA W BUSKU ZDROJU (otwarta w 2021)			269 947	332 230
67	ŚWIĘTOKRZYSKA POLANA – PARK ROZRYWKI	174 732	69 892	71 982	72 010
68	JURA PARK W BAŁTOWIE (BAŁTOWSKI KOMPLEKS TURYSTYCZNY)	452 000	134 000	505 000	515 000
69	BASENY MINERALNE W SOLCU ZDROJU	251 000	bd	204 048	226 408
70	WZGÓRZE ZAMKOWE W KIELCACH	42 156	30 784	bd	23 838
Warmińsko-Mazurskie					
1	MUZEUM PRZYRODY WELSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO	925	294	1 631	1 700
2	OŚRODEK EDUKACJI PRZYRODNICZO-KULTUROWEJ W MAZURSKIM PARKU KRAJOBRAZOWYM	10 085	214	2 464	5 135
3	PARK DZIKICH ZWIERZĄT KADZIDŁOWO Jadwiga Krzywińska-Kobus	27 500	45 000	33 000	50 000
4	LEŚNE ARBORETUM WARMII I MAZUR IM. POLSKIEGO TOWARZYSTWA LEŚNEGO	12 439	14 566	17 877	14 602
5	MUZEUM WARMII I MAZUR - O/ Muzeum Przyrody w Olsztynie	13 013	2 137	7 667	12 739
6	MUZEUM WARMII I MAZUR - O/ Muzeum Warmińskie	51 494	32 949	44 924	47 668
7	MUZEUM WARMII I MAZUR - O/ Muzeum Mazurskie	7 818	23 231	6 484	7 668

Legenda: Kolor Zielony – Atrakcje Przyrodnicze, Kolor brązowy – Muzea, Kolor Czarny – Zabytki (zamki, pałace, fortyfikacje), Kolor Niebieski – Atrakcje tworzone specjalnie dla turystów (parki rozrywki, parki wodne), Kolor fioletowy – Wydarzenia, imprezy

8	MUZEUM BUDOWNICTWA LUDOWEGO - PARK ETNOGRAFICZNY W OLSZTYNKU	93 567	96 083	77 576	84 915
9	MUZEUM KONSTANTEGO ILDEFONSA GAŁCZYŃSKIEGO W PRANIU	16 420	12 658	13 160	7 803
10	MUZEUM W OSTRÓDZIE	16 476	800	11 484	19 362
11	MUZEUM MLEKA W GRAJEWIE – certyfikat POT	66 803	33 720	41 682	bd
12	MUZEUM NOWOCZESNOŚCI W OLSZTYNIE	23 412	11 572	16 805	26 052
13	MUZEUM ZIEMI PISKIEJ	5 670	1 700	2 000	2 800
14	MUZEUM ARCHIDIECEZJI WARMIŃSKIEJ im. bp. Jana Władysława Obłąka	25 360	2 100	920	2 530
15	MUZEUM ARCHEOLOGICZNO-HISTORYCZNE W ELBLĄGU	34 145	15 498	19 222	37 139
16	MUZEUM MIKOŁAJA KOPERNIKA WE FROMBORKU	79 487	53 626	48 742	54 248
17	MUZEUM KULTURY LUDOWEJ W WĘGORZEWIE	8 012	61 980	11 688	5 710
18	MUZEUM BITWY POD GRUNWALDEM W STĘBARKU	141 799	13 995	21 590	39 765
19	MUZEUM HISTORYCZNE W EŁKU	79 847	28 588	78 424	72 908
20	MUZEUM POGRANICZA W DZIAŁDOWIE	25 000	7 173	8 692	25 456
21	MUZEUM MAZURSKIE ALEKSANDER PUSZKO	8 750	5 235	4 323	3 821
22	MUZEUM WARMII I MAZUR W OLSZTYNIE	69 874	23 231	35 806	54 519
23	OLSZTYŃSKIE PLANETARIUM I OBSERWATORIUM ASTRONOMICZNE	85 551	3 114	59 556	92 116
24	LAWENDOWE MUZEUM ŻYWE IM. JACKA OŁĘDZKIEGO	3 850	2 900	bd	4 000
25	KANAŁ ELBLĄSKI	60 000	bd	bd	bd
26	WILCZY SZANIEC W GIERŁOŻY	320 000	25 303	bd	bd
27	SPŁYW KAJAKOWY SZLAKIEM RZEKI KRUTYNIA	42 000	506 000	bd	bd
28	MIĘDZYKRAJOWY FESTIWAL JAZZU TRADYCYJNEGO ZŁOTA TARKA W IŁAWIE	9 000	500	bd	bd
29	INSCENIZACJA BITWY POD GRUNAWALDEM	60 000	Nie było	Nie było	100 000
30	PIKNIK COUNTRY W MRĄGOWIE	10 000	6 100	bd	bd
Wielkopolskie					
1	WIELKOPOLSKI PARK NARODOWY	1 000 000	1 000 000		898 000
2	UNIwersytet Przyrodniczy w Poznaniu - Leśny Zakład Murowana Goślina	8 000	11 000	11 000	8 000
3	Ogród Dendrologiczny UP w Poznaniu	10 000	6 000	100 000	130 000
4	Muzeum Dendrologiczne Instytutu Dendrologii PAN w Kórniku	108 591	63 600	116 950	113 286
5	Palmiarnia w Poznaniu	245 679	111 230	144 626	267 320
6	Muzeum Leśnictwa w Gołuchowie	30 083	8 943	bd	20 431
7	Ogród Zoologiczny w Poznaniu Stare Zoo	161 949	111 978	190 057	272 014

Legenda: Kolor Zielony – Atrakcje Przyrodnicze, Kolor brązowy – Muzea, Kolor Czarny – Zabytki (zamki, pałace, fortyfikacje), Kolor Niebieski – Atrakcje tworzone specjalnie dla turystów (parki rozrywki, parki wodne), Kolor fioletowy – Wydarzenia, imprezy

8	Ogród Zoologiczny w Poznaniu Nowe Zoo	488 350	294 024	478 762	472 032
9	OGRÓD ROŚLIN LECZNICZYCH W PLEWISKACH	11 000	8 550	10 100	10 000
10	MUZEUM NARODOWE W POZNANIU RAZEM	330 998	138 657	209 431	209 341
11	MUZEUM NARODOWE W POZNANIU	89 203	40 691	66 360	95 743
12	MUZEUM NARODOWE W POZNANIU – O/Muzeum Sztuk Użytkowych w Zamku Królewskim	71 072	29 781	41 047	71 022
13	MUZEUM NARODOWE W POZNANIU – O/ Muzeum Instrumentów Muzycznych	4 309	1 655	7 274	13 698
14	MUZEUM NARODOWE W POZNANIU – O/ w Rogalinie	75 726	37 183	51 234	60 550
15	MUZEUM NARODOWE W POZNANIU – O/ Muzeum Etnograficzne	9 712	2 238	1 338	nieczynne
16	MUZEUM NARODOWE W POZNANIU – Ratusz Muzeum Poznania	6 757	nieczynne	bd	nieczynne
17	MUZEUM NARODOWE W POZNANIU- O/ Wielkopolskie Muzeum Wojskowe	18 257	6 761	10 203	9 301
18	MUZEUM NARODOWE W POZNANIU - O/Muzeum w Gołuchowie	40 720	15 730	31 885	6 420
19	MUZEUM NARODOWE W POZNANIU – O/ w Śmiełowie	15 242	4 618	8 829	14 166
20	WIELKOPOLSKIE MUZEUM WALK NIEPODLEGŁOŚCIOWYCH -O/ Muzeum Uzbrojenia	40 479	28 158	26 051	39 020
21	WIELKOPOLSKIE MUZEUM WALK NIEPODLEGŁOŚCIOWYCH- O/ Muzeum Armii Poznań	9 402	3 303	4 176	5 594
22	WIELKOPOLSKIE MUZEUM WALK NIEPODLEGŁOŚCIOWYCH – O/ Czerwiec1956	11 530	1 583	3 152	6 015
23	WIELKOPOLSKIE MUZEUM WALK NIEPODLEGŁOŚCIOWYCH – O/ Martyrologii	10 989	3 133	6 497	10 742
24	WIELKOPOLSKIE MUZEUM WALK NIEPODLEGŁOŚCIOWYCH -O/Powstania Wielkop.	29 191	5 324	9 357	18 052
25	MUZEUM OKRĘGOWE ZIEMI KALISKIEJ-O/Dworek M. Dąbrowskiej w Russowie	6 877	2 553	2 137	4 964
26	MUZEUM OKRĘGOWE ZIEMI KALISKIEJ-O/Rezerwat Archeologiczny w Kaliszu	12 464	7 349	11 444	10 845
27	MUZEUM ARCHEOLOGICZNE W POZNANIU	57 381	10 638	16 343	45 551
28	MUZEUM REGIONALNE, WOLSZTYN	26 519	6 353	bd	19 178
29	MUZEUM OKRĘGOWE IM.STANISŁAWA STASZICA	5 262	2 187	1 679	4 977
30	MUZEUM KULTURY LUDOWEJ W OSIEKU NAD NOTECIĄ ODDZIAŁ MUZEUM OKRĘGOWEGO W PILE	15 881	3 559	13 355	24 867
31	MUZEUM HISTORII PRZEMYSŁU W OPATÓWKU	5 635	1 092	3 139	8 029
32	MUZEUM REGIONALNE W JAROCINIE	12 467	2 353	4 947	13 605
33	MUZEUM MIASTA OSTROWA WIELKOPOLSKIEGO	24 448	9 989	20 997	23 555
34	MUZEUM MARTYROLOGICZNE W ŻABIKOWIE KOŁO POZNANIA	10 259	4 121	5 721	12 317
35	MUZEUM MARTYROLOGICZNE W ŻABIKOWIE o/w Chełmnie nad Nerem	29 075	12 655	19 839	24 380
36	MUZEUM ARCHIDIECEZJI GNIEŹNIEŃSKIEJ W GNIEŹNIE	20 000	bd	bd	bd

Legenda: Kolor Zielony – Atrakcje Przyrodnicze, Kolor brązowy – Muzea, Kolor Czarny – Zabytki (zamki, pałace, fortyfikacje), Kolor Niebieski – Atrakcje tworzone specjalnie dla turystów (parki rozrywki, parki wodne), Kolor fioletowy – Wydarzenia, imprezy

37	MUZEUM WOJSKA POLSKIEGO -Oddział Muzeum Broni Pancernej w Poznaniu	7 468	12 964	22 938	33 486
38	MUZEUM REGIONALNE IM.WŁADYSŁAWA GOLUSA	5 162	1 828	3 306	5 786
39	MUZEUM ZIEMIAŃSTWA W DOBRZYCY -ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWY	34 250	14 957	19 926	23 592
40	MUZEUM ZIEMI KĘPIŃSKIEJ IM. T.P. POTWOROWSKIEGO W KĘPNIE	5 900	2 817	3 986	5 848
41	ODDZIAŁ ZAMIEJSCOWY – WIELKOPOLSKIE MUZEUM POŻARNICTWA W RAKONIEWICACH	11 287	3 045	6 726	9 527
42	MUZEUM TECHNIK CERAMICZNYCH W KOLE	5 674	1 042	1 912	4 076
43	MUZEUM MIASTA TURKU IM. JÓZEFA MEHOFFERA	9 220	1 655	3 320	6 711
44	MUZEUM OKRĘGOWE W KONINIE	30 139	6 886	21 947	23 443
45	PAROWOZOWNIA WOLSZTYN	53 179	10 467	16 728	18 629
46	MUZEUM REGIONALNE, KOŚCIAN	4 066	885	Bd	bd
47	MUZEUM ZIEMI RAWICKIEJ W RAWICZU	5 836	560	4 992	7 836
48	MUZEUM REGIONALNE IM. W. DUDKIEWICZ	6 815	1 093	1 614	2 519
49	MUZEUM ZIEMI NADNOTECKIEJ IM. WIKTORA STACHOWIAKA WE WRONKACH	3 314	3 839	13 774	7 600
50	PARK MIEJSKI” W NOWYM TOMYŚLU	26 200	19 174	bd	38 675
51	MUZEUM REGIONALNE IM.DZIECI WRZESIŃSKICH	4 706	631	31 545	4 480
52	MUZEUM ZIEMI ŚREDZKIEJ „DWÓR W KOSZUTACH“	4 200	5 472	5 843	4 582
53	MUZEUM-ZAMEK OPALIŃSKICH W SIERAKOWIE	8 000	4 000	844	5 000
54	MUZEUM ZAMEK GÓRKÓW POWIATOWA INSTYTUCJA KULTURY	12 597	3 104	6 004	10 182
55	MUZEUM PRACOWNIA LITERACKA ARKADEGO FIEDLERA MAREK FIEDLER	25 000	8 000	12 500	15 000
56	MUZEUM POCZĄTKÓW PAŃSTWA POLSKIEGO	70 559	17 787	33 306	64 912
57	MUZEUM NARODOWE ROLNICTWA I PRZEMYSŁU ROLNO-SPOŻYWCZEGO W SZRENIAWIE	35 311	20 723	41 495	43 594
58	Muzeum Wikliniarstwa i Chmielarstwa – oddział: MNRiPRS	3 565	1 866	6 192	6 409
59	Muzeum młynarstwa w Jaraczu oddział MNRiPRS	4 305	3 895	5 078	4 965
60	Muzeum Pszczelarstwa i Skansen- Oddział MNRiPRS	5 647	1 740	3 954	4 839
61	Muzeum Przyrodniczo-Łowieckie w Uzarzewie -oddział MNRiPRS	23 787	6 697	13 281	11 792
62	MUZEUM PIERWSZYCH PIASTÓW NA LEDNICY – O/ Wielkopolski Park Etnograf.	24 352	16 979	26 379	31 434
63	MUZEUM PIERWSZYCH PIASTÓW NA LEDNICY – O/ Rezerwat Archeologiczny	5 766	1 600	3 507	4 729
64	Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy- O/Wczesnopiastowska Rezydencja	53 343	22 231	38 846	53 006
65	Archeologiczny Gród w Grzybowie O/Muzeum Pierwszych Piastów	5 387	1 360	2 625	3 512
66	BRAMA POZNAŃSKA ICHOT	117 276	35 027	36 723	73 000
67	KŁODAWSKA PODZIEMNA TRASA TURYSTYCZNA	33 000	bd	9 000	25 000

68	ZAMEK W KÓRNIKU	71 489	22 628	46 767	65 298
69	PARAWOZOWNIA W WOLSZTYNIE	39 000	bd	16 728	bd
70	PYRLAND – Park linowy na Malcie	23 723	bd	bd	bd
71	REZERWAT ARCHEOLOGICZNY GENIUS LOCI	18 386	9 535	16 906	28 953
72	TERMY MALTAŃSKIE	860 000	bd	bd	bd
73	TERMY TARNOWSKIE	440 000	bd	bd	bd
74	KOLEJKA PARKOWA MALTANKA	140 000	bd	bd	bd
75	DELI PARK	110 000	bd	bd	bd
76	PARK DZIEJE W MUROWANEJ GOŚLINIE	79 000	bd	bd	bd
77	OAZA KÓRNIK CENTRUM SPORTU I REKREACJI	160 000	bd	bd	bd
78	SKANSEN MINIATUR W POBIEZISKACH	18 428	10 250	12 528	14 000
79	MAKIETA DAWNEGO POZNANIA	30 897	nieczynne	2 827	25 141
80	SWARZĘDZKIE CENTRUM HISTORIA I SZTUKI			2 606	10 471
81	PARK OREINTACJI PRZESTRZENNEJ W OWIŃSKACH	27 346	2 173	bd	bd
82	FESTIWAL FANTASTYKI PYRKON	30 000	bd	bd	bd
83	FESTIWAL MALTAŃSKI	10 000	bd	bd	bd
Zachodniopomorskie					
1	WOLIŃSKI PARK NARODOWY	1 500 000	810 000	1 653 000	1 417 000
2	MUZEUM PRZYRODNICZE WOLIŃSKIEGO PARKU NARODOWEGO	23 751	21 803	12 787	16 351
3	ZAGRODA POKAZOWA ŻUBRÓW WPN	23 752	8 674	134 605	124 935
4	DRAWIEŃSKI PARK NARODOWY	20 300	27 300	27 600	24 200
5	OGRODY TEMATYCZNE HORTULUS	204 827	bd	bd	161 291
6	OGRÓD DENDROLOGICZNY W GLINNEJ	14 000	460	4 672	15 000
7	OGRÓD DENDROLOGICZNY W PRZELEWICACH	29 133	25 630	bd	bd
8	MUZEUM NARODOWE W SZCZECINIE	14 418	3 370	9 033	22 346
9	MUZEUM NARODOWE W SZCZECINIE - O/ Muzeum Historii Szczecina	7 466	2 924	3 347	4 162
10	MUZEUM NARODOWE W SZCZECINIE/ O/. Centrum Dialogu Przełomy	27 873	11 577	20 248	29 798
11	Muzeum Narodowe w Szczecinie - Oddział Muzeum Tradycji Regionalnej	5 136	1 660	2 675	4 551
12	MUZEUM W KOSZALINIE	14 227	5 366	8 581	10 934
13	MUZEUM ORĘŻA POLSKIEGO	134 236	82 335	138 079	147 803
14	MUZEUM ARCHEOLOGICZNO-HISTORYCZNE W STARGARDZIE	16 342	4 858	6 840	14 843

15	MUZEUM RYBOŁÓWSTWA MORSKIEGO W ŚWINOUJŚCIU	45 135	2 995	bd	12 882
16	MUZEUM TECHNIKI I KOMUNIKACJI - ZAJEZDZIA SZTUKI W SZCZECINIE	62 497	24 954	25 685	60 475
17	MUZEUM HISTORII ZIEMI KAMIEŃSKIEJ	4 868	2 633	9 181	11 862
18	ZAMEK KSIĄŻĄT POMORSKICH - MUZEUM W DARŁOWIE	91 637	70 443	97 395	110 854
19	MUZEUM BURSZTYNU W KOŁOBRZEGU	bd	bd	bd	7 000
20	MUZEUM REGIONALNE W SZCZECINKU	10 054	2 017	3 602	4 735
21	MUZEUM PAMIĄTEK 1.ARMII WOJSKA POLSKIEGO ORAZ DZIEJÓW ZIEMI MIESZKOWICKIEJ	8 880	8 000	4 000	5 379
22	MUZEUM RYBOŁÓWSTWA MORSKIEGO W NIECHORZU	5 842	2 995	5 555	7 581
23	MUZEUM HISTORII TWIERDZY ŚWINOUJŚCIE	16 600	23 000	20 000	20 000
24	MUZEUM POJEZIERZA MYŚLIBORSKIEGO	1 660	306	bd	1 677
25	FUNDACJA REGNUM VEGETABILE	15 223	3 000	1 351	2 150
26	ZAMEK KSIĄŻĄT POMORSKICH	25 207	9 898	1 938	64 599
27	Muzeum Ziemi Wałeckiej -O/Skansen fortyfikacyjny Grupa Warowna Cegielnia				10 808
28	PARK WODNY W GRYFINIE	380 000	bd	bd	bd
29	NADMORSKA KOLEJKA WĄSKOTOROWA - REWAL	14 200	bd	bd	bd
30	UZNAMSKA KOLEJKA UBB	500 000	bd	bd	bd
31	PRZYSTANEK WOODSTOK W KOSTRZYNIU (PolandRock 2021 – Lotnisko Makowice - Płoty)	350 000	odwołany	20 000	40 000

Legenda: Kolor Zielony – Atrakcje Przyrodnicze, Kolor brązowy – Muzea, Kolor Czarny – Zabytki (zamki, pałace, fortyfikacje), Kolor Niebieski – Atrakcje tworzone specjalnie dla turystów (parki rozrywki, parki wodne), Kolor fioletowy – Wydarzenia, imprezy